

hyt begint Isras dat .xxij. boeck der
biblien ende is van den straffinge der ioeđe en
do van der toköpst xpisti in dem vleische der
passien en wo de heyde geopen fint to de rech
te ghelouē ende besundere is dyt boeck va den
aken iuda en ysel. dyc boek heeft xvi Capit.

Dat erste Capitel wo gaedes wörde en v-
weerdicht gekomen is ouer iuda en Iheru-
salem vmb lunden wylle des volks en dat sich
got er vntbarne wolde wer dat sake dat sy
hij toke den

At gheficht te Isaie amos
sone dat he sach vp Ju-
dam ende Iherusalem in-
den daeghen ozie ioathā
Achas ende Ezechias s
koenynghen van Juda.
Hoeret ghy hemelen en
de du erde begipe myt
ten oeten wat de he heeft
ghepraken. Ik hebbe kinder vp gheuoet ende
rechauē met se hebben my vrvnwerdicht. De
esse bekant finen heren ende de esel sines heten
habbe mer ysraell en heeft my niet bekant en
myn volk en verstant *met myne waeldact
ende myne ghebaede. Woe den besundyghe-
de iuden deme swaeter volk van vtrechtuer-
dycherden dem schalcken saede dem mys de-
dyghen kinderen. Se hebben den heren voora
se blasphemperden den heylighen van ysra-
hel sy sint veruempt achterwart. Watinne
sal ick uw vorsteert slaen: gy de daer wedoet
de auertadmighe? Alle hoeuet is kranck en-
de alle here is dwoech van der versen des vo-
tes beh to den toppe sines hoēuedes en is in
eme ghene ghesuntheyt. De wonde eytert en
de de swelende plaeghe en is niet vnuondeu
noch genesen myt arsedye noch gesmert my
alye. Ure lant is woeste ende ure stede synt
anghesteken myt deme vuyte. vreinde luyde
wilden ure lantschop vor uw. ende dat sal
werden voolaten als in vyantycker woestin-
ghen. Ende de dochter van sion fall werde vor-
laten als een schemeken in deme wingharden
ende alsoe cyn hutte in eenen gaerden dar vle-
schon sat wasset. ende als eyne stat dee men
verwoest. Dat en were dat de here der schae-
muns hedde ghelaten saet: soe hedde wy ge-
west als zodoma. ende wy hedden ghelyck
gheweest als gomorra. Gy princen van zodo-
mahort des heren woert volk van gomorra
veruempt ures gades ewe myt uwen oeten.
Wat offert ghy my reelheyt uwer offe secht
de here? Ik bin vol Gebrande offere der wede-
re. ende merch van vetten beesten. ende dat
bloet van kalueren ende van lammetē ende va-
bucken en wolde ick niet. Als gy quaemt vor-

myn anghefichtete *to offeren. we eisten dese
dingen va uwen handen. Ick eyste. dat ghi
wanderden in mynen hylligen huse. En wilt
niet vorsteert vergeues offetē uwe offerhade
des wyroks offerhande is my een vnuwerdyna-
ge. dat fest der nyer maent in dem sabbot en
de de ander festlike daeghe en wyll ick niet lä-
ger liden. Uwe vergaderinge fint vtrecht. Uwe
kalenden vnde uwe festlike dage hebbent my
nie sele ghehaet sy fint my worden kroedelick.
Id is my arbeyt dat ick sy verdraghen hebbe
ende als ghy uwe hande vthsteken sult: so sal
ik myne oghen van uw affz eren. en wan ghy
dat ghebet gemannychuoldicht: soe en sal ick
des niet vorhoeren want uwe hande fint voll
van bloede. Werder ghewasschen vnde sijt my
ne Doet en wech van mynen oegen dat quade
uws ghedancken: hoert vp van verkyerden
werken toe doen. Soeket dat ordell. komet
to hulpen den verdruckten. ordelt dem weysē
beschermet de wedewerschen kompt ende be-
sprek my secht de here. Ist dat uwe sunden synt
als roet siden ghevant sy sullen wyt werden
als de sinee. ende yst dat sy roet fint als rode ve-
dem sy sullen werden als wytte wolle. Is dat
gy wylt vnde ghy my hoert soe sult ghy eten
dat guede des lädes. ende en wilt gy des niet
ende bringhet hy my to toernicheyt so sal uw
dat swert vtslinden. want des heren mont
hefft gespraken. wo is de getrouwe stat eyne
hochte worden vol van ordelen. Rechtuerdyc-
heyt woende in et met iv woenen doetsieger
in et dim siluer is verkjrt in dreck ende schuy-
din win is ghemenget myt water dinc vorste
sint vngetroouwe ende gesellen der deue. sy heb-
ben alle lyeff gelat dye ghauen sy volgen na
den griffen sy ordelen niet deme weysen ende
det wedewerschen sake en komet niet toe en.
Vimme dyt sprack de here got der scharen die
stercke ysrahel. Och ik sal getroest werden vp
myne vyande. dat is ik sal werde gewrake va
mynen vyanden. Ende ick sal myn hāt to dy
wert ketē en ick soll dy verbrennen to der siuer
heit di rostrige schuy en ick sal en wech doē alle
dy tene en ick sal wedsetē dinc richters als
sy to votē warē. ende dinc raetgheuers als se
warē to de alde tide. Hgt na saltu werde gehei-
te eyn stad des rechtē vñ eyne ghetruwe stad.
Syon sal in deme ordel werde verloyst. en sy
sullen se weder bringē in det gerechticheyt. En
he sal dye mys dedygen en dy sunder to same
towriē en dye de here vorlate hebbē sullē wer-
de vertert. wāt se sullē sich schamē va de aff-
gade de sy offerhade dedē en gy sult w schamē
vp de hoeūdie die gi verkate hebt als gi wer-
det als ey eikelbē dat die blader affualē. En
als ey hoff sunder waeter en uw starckheit

Dat boeck.

sal werden als een voncke van wetteke. en we
werke als een voncke. en dat sal beyde to samē
berinnende werden. ende nyemane en fall wese
de dat leschen fall.

Dat tweyde Ca. wo gades heylighē kee
ke v̄hauēwart en got de hōdīgē v̄tneiderde
en sich dat volk vā dē affgade keerde to gade.

Dat wort dat Isayas Amos sone sach
Op iuda en iherusalē. En in dē leysten
dage sal sin beteyt de bēch van des he
te huis in der hogede der berge en hey sal wer
de verheuen bouen die houele ende alle heyden
sullen to eme lopen ende vele volkes sullen gaē
ende seggen Kompt en ga wy vp to des he
te berge ende to iacobs gades huyſ. ende hey sal
vns lerē sine wege ende wy sullen wandēt in
finen paeden. Want van sion sal rygtgaen die
ewe ende dat wort des he te vā iherusalem. En
hey sal ordelen de heyden ende fall betispe re
le volkes. Ende sullen sineden ere swerde in
plochiseren en ere speet in fichtē Dat volck
en sal dat swert tegen dat volk niet vphue
noch vortneet en sullen se sich niet oeuven toe
stridē Jacobs huis kom ende wandēt wy m̄
ses gades licht Wente du hefft v̄tworpē di
volk iacobs huiswāt se fint vooruit als sy iest
waren. ende wychelers hebben sy ghehat als
dy phylister. sy hielden sich toe den vremden
kindēt Dat lant is veruult van siluer ende vā
golde. ende dat en is gene ende van eren schat
te En et lant is veruult myt petden. ende eret
wagen en is gheen ghetall. vnde et lant is ver
uult vā affgoden. Sy anbeden dat werk erre
hande dat ere vinger maeckē En dye myn
schen bogeden sich neder *to den affgoden I
ende dye man v̄tneiderdē sich * vnghepm
ghet. Hitumme en laet se niet * vnghepm
ghet. Ganck *du mynſche lin de steynrutſe
ende werde verborgen in de grauet myt et den
van deme angeſicht des heten anghest. ende
van det glorien finre macht De ogen des ho
gen mynſchen fint worden v̄tneiderd. ende die
hoecheyt van den mannen sal werden gebogz.
Met in den dagen sal de he te allene werde ver
hauē Wat dye dach des he te der schate kōpt
vp yghelicken houerdyghen ende hoghen.
en vp ygheliken homodygen Ende hey sal v̄
oetmodyget werde ende vp alle hoge en rech
te vpgheschoten Cederen boeme van lybano.
en vp alle eike van basan. en vp alle hoge ber
ge ende vp dye verheuen houele. en vp ygelic
ken hogen totne vñ vp ygeliken vastē mu
te en vp alle dye schepe van tharsis. en vp alle
dat schoen is an to seen. En alle hoecheyt der
mynſche sal werde nedergheboeghet. en dy
hoecheyt der manne fall werde v̄tneiderd En
in dē daeghen fall dye here verheuen werden

allene ende dye affghode sullen altoniale wer
de verniet ende se sullen gaē in de kulen der ste
ne ende in den groten dalen vā dē lande vā den
anghesichte des anghest des herē ende van d
glorien finre macht als hey vpstaen fall v̄me
dat lant to slaen In dē daghe fall de mynſche
ēwech werpen dye affghade fines filuers ende
dy bylde fines goldes dye hey sich ghemakz
hadde v̄m anthobeden moltworm ende vlede
muse en hey sal ghaen in de reten van dē step
nen ende in den hoelē van dē tornē van dē an
ghesichte des he te anxt ende van der glorien
finre macht wan hey vpstan fall v̄b dat lātto
slaē Darumme restet uw van den mynſche des
welkes gheyst is in finen nassghateren want
hey dye hochste gheacht

Dat in. Ca. wo god dor de myſſdaet des
volkes vele mangerleye quac̄ sanet vp en en
wo v̄mme houerdye der dochtere van sion got
en benam alle vrouwelike sitonghe

Hij dye herschopper dye he des heſſal
en wech doē van ysrahel ende van iuda
de vromen en de starken en alle stac
heyt des brodes en alle starkheyde des wats
en de starken ende de stritbarighen man ende
dyē richter en de prophete die waerlegger en
dyē olde en dyē prīcen auer vijftich. en de er
baren van angeſichtē ende dyē ractgeners. en
dyē wysen van den boum estē. En dyē kloe
ke der gheystlicket vytſprake en ik sal yn ky
der gheuen tot vorsten. ende v̄stantaffighe
sullen eret herschoppē. ende dat volk sal vallē
man an dē man ende ygelick to finen neystē.
Dat kint sal geruchte maken to dē olden mā
ende de vnedel ēteghē den edelē Wēte eyn mā
sal begripen sine broder fines vā s̄ huiſſeſin
de. ende segghē dy is ey kleet du salſt wisen
vnſe prince wēte dese vall is vnder dinte hant.
Hey sal antworden in den daghe ende segge.
Ik en bin gheyn arste ende in myn hūs en is
ghēim broet noch kleit. wilt mi niet sette enē
vorstē des volkes Wēte Iherusalē is gheual
lē. en iuda is mit geuallē wāt ere toge en ere
vīdige fint tegē dē herē dat se eiste die ogē sin
te macht Dat bekēnē ers angeſichts sal enē
ātwordē en ser erkādigē ers sunđē als zodoma
en en verbor gē se nicht. We ere selē wāt en fint
quade dīge wedde geueē se ggg; de rechtdigē
wāt em sal wael sin wāt hei sal ere de vrucht
sintē vūde We dē v̄milde i quādē Dat loē sinte
hāde sal em warde M̄y volk is bewout vā etē
schetters vñ de wiue hebbē herschopie auer se
gehat Mi volck :die dat sachē dat du selich
werst de bodrogē dy vñ se verſtoude dē wech
dire gēge De he steyt v̄b to ordelen vnde he
steyt vmb tho ordelen dat volck. De he sal
to den ordell komen myt dē alde ſins volcks

ende myt eten aosten. wante ghy hebbet verwoest ende geten mynen wyngarde. ende des armen rouff is in uw huys. watume vndertre de ghy myn volck. ende watume vermaget ghy des armen angesichte sprack de here god van den schate. ende de here god sprekt. **D**at medat de dochtere van syon verhauen synt en de hebben gewandert myt eynen vth gerekende halserende gegan hefft myt wenkunge der ogen. ende wege den myt der hat. eni wanderde ende gengē myt eten voten myt eme sunderlike trede. so fall de here kael makē de scheydell van dem houede der dochter van syon. ende he fall er haet vntbloten. in dem dage fall de here affnemen de eyrat erre schoe. eni de ronde mane ***allulke cytinge.** Ende de hals bende eni de voer spanne. eni schulder stringe. eni de crone. ende de vlechten van de hare. ende dye arm stringe dye achterwart tho rugge hangen. eni dye guldene kerhene. eni dye rukende vase. eni dye oerschellen. eni dye vngertinge. ende dye kostel stene dye an dat voorhoft hangen. eni dye behachlyke clader. eni dye mantelē. eni dye lynen lake. eni dye vnschaeden. eni dye spigel. eni dye blynke delmen clader. eni dye huuen. eni dye kedelen. Ende dat fall syn vor de soeten roke eyn stauch eni vor dye goerdele eyn seyll. eni vor dat knuese hatt eyn kael houet. eni vor de borstdoeck eyn harcleyt. **O**uck dye alteschoneste manne valen in de swerde. eni dyne starken in dem stride eni porten sollē sich bedriuen eni schryen. eni de dat lant fall fitten bedwettē.

Dat **iii**-capittel is. Als god gepimiget had de dat volck wunderlicher wijsie: wo de behalde ende overbleuen waren verhauen ende geuorden werden van gade

Hierde seuen wiue solen vmb gripe eni man in de dage seggende. **W**y sullen vnsse broet etren ende vns auedcken mit vnsen cleideren. alleme mote dyn name anghe topen werden vp vns. **A**lso dat wy alle dine wyus synt. doe ewech vnsen laster. **D**er vnsfruchtbarheit. **I**n den daghe fall des heren saet wesen in groetheit ende in glorien. ende der eden vrucht hoghe. ende blijfchap den genenden behalden werden van israhel. ende eyn ygolick de gelaten is ende auerblisst in iherusalem fall hillich hieten. ende ygolick dye ghescreuen is in dat leuen in iherusalem. wete die her awascher der dochtere van syon vinteycheit ende wascher dat bloet van iherusalez van sinen middel in deme geiste des ordels. endem dem gheiste der heitsten. ende de here fall schapen vp alle dye stede des berges van syon. **D**atis dat he angheropen wert eyne wolken

doer den dach. ende touck ende clarheit vā berende vuit in der nacht. wente bauen alle gloste fall wesen die beschermenisse. ende dat tabernakel sal sijn in enem scheme des dages vā der hietste. ende in een sekertheit. ende in eyn verbergen van dem vnwedet eni vā dē regen.

Dat **v**-capittel is. wo god verwoisten dye lande ende wingarden vmb sunden willen des volkes. ende dat volck geuangen is vmb groter druckenheit ende idelheit ende maniger vn gerechticheit willen

FIk fall singen mine lieue dat liet mynes omes sone: dat he sauch van synē wingarde. **E**yn wingarde is geworde myne lieue in den horne. ***dat is in der hoichde.** **I**demē sone des olies. ***dat was an den olie berge.** eni he vmmetun. de den wingarde eni he vergadde die stene dat vit eni he plantede enen vituerkoren wingart. **E**n he stichē dat middē in enen to me eni he makte ene wimpas dar in ende he verwachte dat hee druuen makē solde: met he makte wilde suue wine. nu hyrumb ghy lude dye woent in iherusalem. eni ghy mine vā iuda ordelt tuschen my eni myne wingarde. wat is dat: dat ik vortmet waschul dich myne wingarde todoen eni nicht ghedan en hebbe? **I**s dat darumb dat ik gebeydet hebbe. dat he ey makēde soire druuen. eni he hefft my suue druue gemakt? **E**nde nu sal ik u apē baren wat ik myne wingarde do en sal. **I**k fall sone tuyn affbreken. eni he sal wesen in rouff. eni ick sal vmbwerpē syne ongekalckde muren. eni he sal wesen in eyn vertredinge. eni ick sail ene woeste maken. men en sal eme nyet besnyde noch vmbgrauen. eni vp en solen komē bramē eni dorue. eni ik sal de wolken beuelen: dat se nyet en regenen vp en. **D**ye wingarde des hēte van de schate is dat huys israhel. eni dye mine vā iuda is syn genochlike saet. eni ick hebbe gebeydet dat he ordel doen solde: eni sich boescheyt. eni dat he rechtuerdicheit doen solde. eni sich dat geruchte. we dye ghy voget dat hus an dat huys. eni de acker an de acker vergadde vth de ende der stede. **L**ult gy het alle pue wonē in de middel der erde? **I**n myne oē synt desse dinge sprak de here vā de schate dat en si dā dat vel huse verwoist werde eni sūder inwoeners de dat groet eni schone synt. wente teyn morgē wingartzs sole nauwelik maken eyn le gele wins. eni dertich schepel sades sole maken dry schepel. we uw dye gy vroe vp staen der drukēheit to volgē eni to driken to de auē dat gy vā de wā heet wert. **H**arpe eni lyre eni klokkēn eni pipen eni wyn sint in uwē wertschappē eni gy ansee nyet des heren werck. noch ghy eni merket nyet de wercke synet hande. **L**yc

vmb is myn volck gheleyt geuangen. wente
dat en hadde geyne wijsheit. en sine edele lude
sint ver doruen va hûger. en dye gemeynschap
va de volke verdrogde va dorste Hyrumme vre
de dye helle ghi sele. dat is ere wijntheit. en se
hebbé erē munt vp gedan sudder ende. ende des
volkes starke lude en hoge ende gloriose sollen
to der helle nedder gan. en de mynsche sal wet
den getriget. en dye man sal werden verned
dert. en dye ogen der houerdigen sollen verde
verdruct. ende dye herte van de schate sal wet
den verhauen in dem orde. en dye heilige god
sal werden gheheiligt in der rechtuerdicheit
en de lamer sollen werden geuodet na eret or
dinancien en dye vthwendigen solleben en die
vrucht des landes dat dat verwoistet was. en
n edderumme vruchtbar wordē is. we dye gy
deet vrechttuerdicheit in de selen van idelheit
en als een bant eens wagēs dye sunde. dye gy
seget he haste. en hastlik moet komē syn werk
vp dat wy dat seen mogen. ende des heils van
israhel raet moet sick neken ende komen. ende
wij sollen dat weten. we uw dye ghy segghet
quaet gud. en gud quait. setten de dye dunker
heit to lichtre. en dat licht tho dunkerheit. en
dat bitter in dat lute. ende dat lute in dat bit
ter. we dye ghy vth seier in uwen ogen en vor
uw seluen vroit. we dye gy mechtich fint den
wyn to drinnen. en starke manē vñ drunken
schop to mengē. Dye gy rechtuerdicheyt seg
get de bosen vñ gifte wille. en dye ghy dye
rechtuerdicheit des rechtuerdigē mynschē ne
met van em. vñ dyt glike dat dye tungē des
vuirs en dye hitte der vlame verbernt dye stop
pele. also fall ock ere wortel werde also eyn vu
ke vuyrs. en et gesteekte fall vpgā als gestub
be. wente se hebben verworpen des heren van
de scharen ewe. ende hebben des heiligen va ys
rahelsprake geblasphemēit. hyrumme so ys
des herē toen vergramet vp syn volck. ende he
hefft syne hant vth gesteken vp se. ende hefft
se geslagen. en de berge werde verstut. ende er
houelen sint worden also dreck middēn in den
straten. in alle dessen so en is sin tornie niet aff
gekeert. met noch is sin hant vthgesteken. en
he sal vrichtē eyn teken vertre in de geslechte
en he sal en doen komen van de ende der wes
relt. en su he sal sick snellen en hastlichen komē
ende vndet eine en sal geyne mode werde noch
sick arbeide dunken. he en sal niet slapen noch
slomen. noch dye reyme van sinen lenden en sal
nyet entbunden werden. noch dye reyme van
sinen schoen en sal nyet werden gebraiken. sy
nr schotte sint scharp. ende alle sine bagē synt
ghespannen. dye klauwen siner perde fint als
keselinge. ende sine rader als dye storm des vn
weders. sine ropeu is also eynes lewen. he sal

wopen als lewen welpen. ende he sal gensen.
ende holden den rouff. ende vmb gieppen.
ende nymant en sal wesen dye en vplossen sal.
ende in den daghen sal he luden vp. en als dat
gheluit des mets. wij sollen schouwen vp dat
ertrike ende sijet dunkerheyde der bedrofesse
ende dat licht is verdustert in sijntre dūkerheit

Dat. vi. capittel is. wo god verscheen in de
geist ysaie. ende apenbaerde eme wannet dye
plaghe des volkes vphoren solde. ende van de
ghenen dye se ghesunt maken solde.

To den iaten dat dye konink Ojas
doet was. do sach ick den heren sitren
vp enen hoghen trone ende vpuches
uen. ende dat huys was vol sine macht. ende
dy dinghe dye vnder eme weren veruilden
den tempel Seraphim stonden baue den trone
ses vloghele waren den eynen. en ses vloghele
waren den anderen. Ende myt den twen bede
keden se syne vote. ende myt den twen vloghe
len bedeckde se des heren angefichte. ende myt
den twen vlogelen vloghe se. ende se repe de ene
tho dem anderen ende sachden aldus: Hillich
hillich hillich. is dye here god der schaten. all
dat ertrike is vol van sine glorien. ende dye
poste bauen an der doer worden bewegen van
der stemme des topes ende dat huys wart ver
uult van roke. en ick sede. we my dat ik swich
wete ick byn en man van ghesmitten lippē
ende ick wone in dat myddel dem volke dat
besmitte lippē hefft. ende ick hebbe den konink
den heren der scharen ghesyen myt myne oge
ende een van deu seraphim vloch tho my ende
in sine hant was een geloendich kael dye he
myt eyner tanghen ghenomen hadde vth dan
altaer. ende he roede mynen munt dar mede en
de he sede. syet ick hebbe hit mede dyn lippē ge
taster. ende dyn vrechttuerdicheyt fall va dy
werden gedaen. ende dyn sunde fall werden ge
suert. ende ick hoerde des heren stemme spres
kende. wen sal ik senden: ende wy sal van vns
gan. Ende ick sede. syet ick byn hyt sende my
ende he sede: gha. ende du sal dessem volcke
segghen. hort ghy horende. ende en wylt niet
niet bekennen verblynde dessem volcke herre
ende verstuere syne oren. ende fluet syne oghen
dat dat niet en sye myt synen ogen. en nyet en
hort myt synen oren. en verstaet myt synen herte
ende dat dat werde bekeert. van synen sunde
en dat ick dat genese. ende ik sede: herre wo lan
ge. Ende he sede. Byt dat dye stede solle wet
de vwoistet sudder iemāt dye dat in wonē. en
de dat dye huyser syn sunder mynschen ende

Isai

dat lant soll werden verlaten woeste. ende dye
her sal dye mynischen vre doen. ende hee sal
werden ghemachuoldicht dye ghelaten ys
in de middel des landes. ende noch sal in er sijn
thien dinghe. ende sal werden bekeert. ende sal
syn in ener apenbaringe als is een rosinen bo-
em. ende als een eick dye er telger rthysreidet.
dat sal hillich saet wesen dat dar in dewie lan-
de bliuet.

Dat viij. capitell. wo psayas botschap dem
volcke syne verlosinghe dor xpm de en gheba-
ren solde werden van eenet iuuefrouwen

Ande dat geschach in den dagē Achas
des sones Joachym dye Ozias des ko-
ninges van iuda sone was stech vp ra-
sin dye kominck van syrien ende phacee to meli
en sone dye kominck van psrahel in iherusalem
vmb to striden entegen se. ende se en mochtē
sen et verwinnen. ende batischopden deme hu-
se dauid ende seden. Syrien is ghereest vp es-
fraym. ende syn herte is bewort ende dat herte
syns volcks als beroert worden dye holter vā
den buschen van des windes angelichee. ende
dye here sede tho psayam. Gha vth in Achas
ghemote du ende Jasub dyn sone dye gebleue
is tho deme ende der waterleydynge der ho-
ghester vischerien in deme weghe des ackers
der rulte. ende du salt tho eme segghen. Du dat
du swigest. ende siest in guden vrede. len wyl
nyet intseen ende dyn herthe enturuchte sick
nyet van den tween sterren der tokender bran-
de in den dagheder grimnicheit des thornes
rasins des koninghes van syrien ende to meli-
ens sone vmb dat syrien enteghen dy quaeden
raet angheganghen heft. ende esram ende ro-
mohen sone segghende. Gha wy vp tho iuda.
ende verwecken wy en ende steke wy en ryth
tho rns ende setten wy in dat mid del yrre den
sone tabels thoee enen koninghe. Dyt secht de
het god. Er raet den se vpgesat hebbent. en
sal nyet besthaen. dat se wyllen dat rike ouer-
se te en. Len fall nyet syn. men dat hoeft vā
sien fall syn damascus ende nyet iherusalem.
ende dat houet damasci fall syn rasin. en noch
vissendeslechiar. ende esram en fall de voort
ghene volck wesen ende samaria dat houft es-
ram. Len fall nyet met syn dye hoffstad van
Esram. lende dye sone to melie. en sell nyet
met syn. dat houft inde lade samarien. Is dat
ghy des nyet en ghouet so en solt ghy nyet
bluen. ende de here sprack mete tho Achas en
de sede. Eysche dy een reyken van den heren
dy nem gade in dye dyepheyt der hellen off ba-
uen in der hoghede. ende Achas sede. Ik en fall
des nyet eysschen. ende ick en fall den heren ny-
et bekaten. ende he sede. hytumb du huys da-
widz hore. Is uw icht tho wenich deme myn-

schēn. dat is den propheten. I crodelyck to we-
sen dat ghy ouck sint crodelyck mynen gaede
Vimb dyt. fall uw de here seluen een teken ghe-
uent. Su een iuuefrouwe fall vntfanghen ende
telen enen sone ende men sal synen namen ho-
ven emanuel. He sal etten botter ende honich
vimb dat he konne versma. n dat quaede. ende
verkesen dat gude. wante er dat kynt kaen be-
kennen tho verwerpen dat quade ende dat gu-
de ryth tho lesen so fall dat lant werden ghe-
laten dat du in hate haddes van den angel-
ichee synet twyct koninghe. Dye here sal
briughen auer dy. ende vp dyn volk ende vppe
dynes vaders huys daghe dye nyet ghekomē
en fint van deme daghe dat effraym van iuda
ghescheyden wart myt den koninghe van assi-
rien. ende dat sal ghescheen in den daghen dat
dye here sal inblasen. den willen tho komen
enteghen Ezechiam den kominck. Ider vlygen
*dat is deme volke van egypten. I dye is in de
me ende der riueren van egypten ende der byen
dye fint in deme lande van assit. eude se sollen
kommen ende alle rasten in den stormenden ryui-
ren der dalle. ende in den gatteren der steenen.
ende in allen reten van den boemen ende in alle
gaten. In deme daghe sal dye here schē mit
ene scharpen schermesse in dye ghene de auer
dye reueyr synt in deme kominckike van assy-
rien. dat houet. dat is dye kominck. I dat haet
der vote. dat nt dye voetgengers. I ende alle
den bart. dat fint sine teysigher. I ende dat fall
ghescheyden in dem daghe dat een mynche fall
vp voeden een enighe koe. I dye eme auerbleuen
is. Ivan deme we. ei. de twe schape. ende ouer-
wids. der aueruchtbarheyt der melk. so fall he
botter eren. wante so sal god dat lant wedder
benedyen. wante botter ende honich sal een ie-
welick mynche eren dye auerbluet in myddel
in dat lant. ende dat sal ghescheen in den dae-
ghe ylyker stad dat dusendich wynstocke we-
ren vmb dusent silueren. penighe sollen werde
in dorue ende in bremen. Myt gheschutte ende
myt deme armborst soilen se datwert ingaen.
wante bremen ende dorue sollen wesen in alle
dat lant ende alle dye berghen de men myt spa-
den gresset datwert en sal nyet komen dye an-
gest van den doruen ende vbn den bremen. en-
de dat sal syn in weyden des ossen ende in wet-
tredinghe des wes.

Dat viij. capitell. wo die verholenheit des
christen gelouen wert gheroit in dessem capi-
tel. ende wo god plaghet dat volck vmb eret
touetten ende wicheleye wyl.

Ende de here sprack tho my. Neme dy
een groet boeck ende schieff daer myt
eyns mynche griffel. dat is also clar-
sick dat een iegelick mynche dat mach versta.

Dat boek

Haestlick tuch nedder dye rouue·roune haste
lick Ende ick nam myt my getruwe getughe
Uiam de prester·ende Zachariam barachias
sone·ende ik gynck tho der prophetissen·ende
se entfencck ende telede eenen sone·en dye here
sede tho my·hytere sinen name: hante tuch ned
der dye rouue·hante dich tho rouuen·wate et
dat kint weet to nomen synen vader ende syn
moder: so fall enwech genomen syn dye stark
heyt van damasco·en dye doue van samaticu
vor de komink van assyriē·en dye here sprack
voet en sede·vmb dat dyt volk affgheworpen
hefft dye watere van syloe dye dat vletē stilz
lentliken·en hefft nyet angenomē rafin en den
sone to melien vmb dat siet: so sal dye here tho
bringe starke en vele watere der riuerē auer se
de komink van assyrien en all syn glorie·en hce
fall vptigen rp alle ere ryuerē en fall vlooyē vp
alle ere ouere·en he fall gaen dor iudeam auer-
vloede·en fall auergaen·en fall komen bys to
dem halse·ende die vthstekinge sinre vloghele
sal wesen retuullende dye wiheit dyns lants
O emanuel:werde vergadert ghy volck en gy
solt verwonne werden·ende hoort alle lande va
verte·Stercket uw ende ghy solt werden ver-
wonneen·vmbgordet uw ende ghy solt verwo
nen werden·Angaet enen raet en he sal werden
verstroyet·spreket een wort ende dat en fall in
et ghescheen·wante myt vns is god·wāt dyt
sprack dye here tho my·also hefft hee in stars
kechant my vnderwyset dat ick nyet ghaen
en solde in dys volkes wech seggende·legget
nyet thosamen eene sweringhe *dat is wylt
nyet entsyen van den thosamensweringhe der
koninghe van ystrahel·ende syrien teghen uw
wanthe alle dat dyt volk sprekt: is to samen
sweringhe·en des volks anst en seet nyet noch
en vrochtet·Dye here der scharen de sij hillick-
heyt·en he sij vntseen·ende ure anst·ende hee
fall uw wesen in een hilgyng·mer he fall we-
sen in cynen steyn der vertorninge en in cynē
steyn der schanden de twee huseren van ystra-
hel in enē strick·en in enen valle dye ghenē die
wonen in iherusalem·en vele van en sollen syck
stoten ende vallen en vertreden werden·en solle
werden ghebunden ende gheuanghen·Wynt
dyt ghetuchmisse ende tekent den ewen·teken
mynen iungheren ende ick fall des herē wach-
ten dye syn ansichte gheborghen hefft van Ja
eobs huse ende ick fall na eme wachten Su ik
ende myne kyndere dye my dye here ghegeuen
hefft in cyn teyken ende in cyn wonder ystrahel
van deme heren der scharen dye dat wone-
den in de berch va syon ende als se spreken to
uw·vraget van den wikelers ende van de wat-
seggers dye studiten in eren touwertien fall ny
et dat volck vragen van eten gade ere prophe

cie vor dye leuendighen ende auer dye doden.
Met ~~sall~~ men thoulucht hebben. Itho den's-
wen ende ghetuchnisse ~~dat~~ is tho der schrifft
der propheten. Idan tho den wycheleten Ende
off se nyet en doen na dessen worden soe en fall
en nyet syn dye morghenlucht. met he fall ga
en doer dat lant. ende dat volck fall rallen en-
de hungher hebben. ende als dat hungher he
eft soe fall dat grymmich weerden. ende dat
fall vloken synen koninck ende syme gade en-
de dat fall vpwert seen. ende dat sal tho der er-
denwatt seen ende sye tribulacie ende dunkens
heyde ende anst ende torment ende dustermissie
fall se veruolghen ende he en sal nyet moghen
enwech vleen van synen pynen.

Dat ix capittel is van der verholenre ma-
cht der ghebuert christi dye sick neychden to
den heyden ende wo estraim ende dye in lama-
tien woenden verdrückt worden dor dye hant
gades

In der ysteret tijt * dat is in der ystere
geuenckmisse wart verlichtet dat lant
Zabulon ende dat lant neptalin ende
tho dem lesten wart beswert dye wech des me-
ers ouer dye iordanen van galilea der heyden.
dat volk dat dat wanderde in de duisternissen:
sach een, ghet licht den ghelen dye woneden
in den lantshoppen des scheme des dodes. ys
vp ghegan een licht. du hefft ghemanichuol-
diget dye heyden en nyet groet gemaket dye
blitschop. se sollen vor dy vorbliden als dye ge-
ne dye vorbliden in dem aene. ende als syk ret-
urouwen dye vorwimmers als se den rouff vo-
winnen hebben ende den deilen dat iock sens
borden in dye woyde syner schuldeten. ende dat
sceptrum synes scherters hescu vorwinnen ge-
lyck als in deme daghe madyan. wanthe alle
gheweldiche rouynghe is myt gherucht ende
dat cleyt dat ghemynghet was myt bloede.
sal weesen in eene verbeninghe ende spysse des
vuyrs. wanthe een kleyn kint is vns ghebaren
ende dye sone is vns ghegeuen ende dye vorst
lickeit is ghemaket vp syn schuldeten Ende
syn name soll werden gheheten wunderlyck.
raet geuer. god. starck. vader van der thoko-
mender werelt. vorste des vredes. Syn ghebo-
et soll werden ghemanychuoldigkeit. ende syns
vredes en soll ghelyc eynde wesen. Hee sal sit-
ten vp dauids troen ende vp symme ryke vp
dat he dat weste en sterke auermijds ordel ge-
rechtige van nu voort byssim ewicheit. dye lefde
des heren va de schate sal dat doen. dye herte sen-
de dat wort * dat is desse propheetie in iacob en
dat viel in israhel. en alle dat volck va esfraim
sal dat weten. ende dye wouen in samarien in

Isaie

houerdicheyt ende in groitheiden der herten
segghende. dye tegelsteynen sunt gheuallen. met
wy sollen myt vyerkanten steynen bouwen.
se hebben dye vuuruchtbar rigenbome affghe-
houwen met wy sollen se in cederen verwande-
delen. ende dye here fall vertheuen dye viende ra-
sijn bauen en. ende syne viande fall he in eynen
stoomigen stryt kerken. sytien van cesten * fall
he doen komen. lende dye philistien van wesig
ende se sollen psrahel verlinden myt allen mun-
do. In alle dessen so en is des heren torn nyet
aff ghekeert. met noch is syn hant vith ghe-
rekeert. ende dat volck en is nyet wodder gheke-
ret * durch penitencien. I tho den ghennen. dye
dat slouch. ende se ensochten nyet den here det-
scharen. ende dye here fall verdetuen van psrahel
ende verknodet in eynen daghe. Dye lanckliu-
ge. ende ersame. he is dat hoeft. ende dye pro-
pjete dye dat leerte loghen dat is dye stadt. en
de dat solen wesen dye dyt volck selich willen
leggen ende dat bedrogen. en dye selich werde
gheheten se sollen wesen recht affgheworpen.
Vmb dyt en fall dye here geyne ghenochthe
hebben auer dye iungelinghe van psrahel. en
de he en fall syck nyet verbarmen synet wesen.
ende synet wedewen. wante iewelick is een ys-
pocate. ende een schalck. ende alle munt heeft
ghepraken gheckeert. In allen dessen so en
is syn toene nyet aff ghekeert. met noch so ys
syn hant vort vrtgerecht. wante dye toesheit
* des volkes van psrahel. is entfenghet als vu-
yck tho verwecken den tornie gades tegen se. l
ende he fall verlinden de bremen. ende de dorner.
ende se fall werden anghelstecket in dye dickic
hit des busches. ende se sal werden ghevun-
den in dye houerde die des rokes. Ende in de gry-
micheit des heren der scharen sal dat lant ver-
stoet werden. ende dat volck sal wesen als syp-
pe des myns. Dye man en fall synen broder myt
sparen. ende he sal sick offketen tho der vrchte
syden. ende he sal hunger hebben. ende he sal
etnu tho der luchtereten syden. ende nyet werde
gheslediger. Eyn i. welick sal verlinden dat vle-
sich synes armes. manasses effraim. ende effra-
ym manasse. ende se beyde teghen iudam. In
alle dessen en is syn tornie nyet aff ghekeert. met
noch is syn hant vrtghereckt.

Dat. x. capitrel is van der malediunghe der
gente die dye vngerechte ee satton ende dat recht
verketden. ende wo god durch Assur plaghes-
den volck. ende vernedderden dye homodi-
ghen des volkes.

Wee dye setten vngerechte ee. ende die
scriuen vngerechticheit vmb dat se dye
armen voorducken in deme gherichtie
ende dat se ghewaet doen der saken der oetmo-

dighen mynes volckes. vp dat dye wedewen
synt er rouff. en dat se dye wesen betrouen. Wat
sult ghy doen in den daghe der visiteringhe in
der elendicheit dye van rekes kupt. Iho wes
hulpen sult ghy vleen ende war sult ghi laten
uve glorien. Sult ghy nyet werden geboget
vnder de gheuenkenisse. ende sult ghy nyet val-
len myt den ghenen dye verlaghen synt. Up
alle desse en is syn torn nyet aff ghekeert. met
noch is sin hant vthgastecken. We Assur dat
is eyn rode myner grymmicheit. ende een staf
myner vwerdicheit is in syner hant. Ick fall
en senden tho deme wedregliken volcke. ende
enteghen dat volck mines tornes sal ick eme
beuelen dat he dye roue enwech doe. ende dye
roue deyle. en dat he dat volck sette in een vor-
treden als de dreck der straten. met he en sal al-
sus nyet werden gheachtet. met he en sal syn
herte also nyet schatten. wet sin herte fall wes-
sen tho voortreden ende tho dem doitslaghe ve-
les volckes. wante he fall seggen. Sint nyet mi-
ne vorsten als koninghe. En is nyet calanno-
as als earchamis. ende emath als arphat. *
stede also genant. En is nyet samaria als da-
mascus. Als myne hant gheuonden heeft dye
rike des affgades also sal se ouck vmden de bel-
de der van iherusalem ende van samarien. Fall
ick nyet doen iherusalem ende eren affgodē als
ik ghedaan hebbe samarien ende eren affgodē.
Ende dat sal gescheen. anders den he ment.
Wante als de here vullenbracht heeft alle sine
wercke in den berghen van synen ende in iheru-
salen so fall ick visiteren vp de vruchte. * dat
is auer de quaden werke. des vorheuenen her-
ten des koninghes Assur. ende vppe de glorie
der hocheit siner oughen. wante he heeft ghe-
sach. Ick hebbe dat ghedaan in der starckheit
myner hant. ende in miner wijsheit hebbe ick
dat verstaen. * wo solke dinghe ghedaan soldē
werden. lende hebbe enwech ghedaen des vol-
kes cynde. ende er vorsten hebbe ik betrouet. en
de als eyn mechtich man hebbe ick nedder ghe-
taghen dye in der hogheden seten. ende mine
hant heeft ghebunden de starckheit der ballē
als een neest. * dat is ick hebbe se also lichtlic-
ken bestreden also iungen de in den neste sint.
en als men vergaddert de eier die ghelate sint.
also hebbe ik alle dat lant vergaddert ende ne-
mant en was die eene redere enteghen my to-
rede off de munt vpde de ende gheuit makede.
En fall syck een are nyet verblden teghen de
ghene dye dat mede houwet. Off en sal sick
een sage nyet verheuen enteghen den ghenen
dat se aff ghetagen wett. Wo off een rode ver-
heuen wordē teghen den genen de se vp heeft.
ende de staeff sick verheue dat doch een holt
is. Hjrum * dat Assur sick also verheuet.

Dat boeck

sall de herschaper dye here der scharen senden
in sinen retthen * dat is m synen voosten. ende
ende stried voosten magerheit * dat is affnemens
de in stercken. ende vnder sine glorie so lall en
sticken brant als vuyt. ende dat lecht van isra
helsal wesen een vuyt ende sin heil sal werden
bernende in vlammen ende sine dorue ende sy
ne bremen sollen werden verslindet in eyne da
ghe. ende de glorie synes busches ende des ber
ges carmelen fall werden verteert van der sele
tho dem vleesch. ende he fall van angheste we
sen vluchtych. ende dat ouerbluuen den holtes
des busches sollen werden ghetaelt vmb de cleynheyt
willen. ende eyn kint fall se moghen
schriuen. ende dat fall syn in dem daghe en fall
dat ouerblyffe van ysrahel. ende dye dy gene
dyne gheuloen synt van Jacobs buyse nyet vp
setten sick tho vnt holden an deme dyne se ghes
laghen heeft. mer se solen et verlathen heb
ben vp den heren hillich ysrahel. in der waer
heyt so sollen dyne ouerbluuen berkeert werden
dy ouerblyuen van Jacob tho deme starcken
heren. O ysrahelle eefste dyn volck is als dat
sant des meers. dat ouerblyuen dan do an en
sollen bekeert werden dyne korthel vulendyn
ghe fall de rechtuerdicheyt doen aueruloiden
wanthe vulendinghe ende koerthinghe fall do
en dye here god der scharen in myddel alle des
landes. vmb dyt soe secht dye here ghod der
scharen. myn volck een bewoner syn wyl ni
et vrochten vor Assur. wante in eenet woden
sal he dych slaen. ende he fall synen stoeck vp
heuen teghen dy in den wech van egipthen.
wanthe noch een wenich. ende een wenich.
ende myn vnwerdicheyf fall werden gheen
det. ende myn thorne auer eer quaerheyt. ende
dyne here der scharen fall vp se verwecken eene
geysle na der plaeghen van illadyan in den
steen van Oreb. ende syn wode vp dat meer. en
de hee fall se vphueuen in dem weghe van egypten.
ende dat fall ghescheyn in den daeghen
soe fall syn laest affghedan werden van dynen
schulderen ende syn iock van dyme halse. ende
syn yuck fall voorrothen van deme anghesich
the des olyes * dat is der godlike barnher
ticheyt. ende dye dy iherusalem verstoren fall
dorch myn ghebetten. fall komen in Apoth.
he fall hastlycken ouerghaen in Magton by
Maginas fall hee beuelen syn water se gyng
ghen hasthelyck na iherusalem ende seden Ga
baa is vuse stoil * dat is dat moghe wy vpsla
en vuse renthen teghen iherusalem. Ende dye
rama verwunderde lyck ende Gabaath daet
Saull ynne plach tho wonen vloe. Dochter
van Gallim des berghes wrenche myt dynet
stemmen. voestant laysa * dye thokumpst dye
nes viandes vp dat du dick hodest. ende arm

Anathot Medemena is auer gheuaren * dat
is gheuluwen. ende dye daet woneden in Gab
bin * synt ouck gheuluwen. wordet ghescre
kent * spreckt Sennacherib van iherusalem.
noch is dat dach dat men in Nob * dat was
eene stad by Iherusalem. staen fall. he fall to
werke stellen syn hant auer den berch der do
chter syon vppe den hoevel van Iherusalem su
du herschopper dye here der schare fall thobre
ken dye lechelen in angkest. ende dye dat ho
ghe synt van stade sollen werden affghehou
wen. ende dye hoghen sollen werden vned
dert. ende dye dicked van deme wolde sal wer
den vmbgheradet myt yseren. ende dye lyba
nus sal vallen myt den hoghen cederen.

Dat xi. capitell. wo Isaias spreckt van der
gheburt christi. ende van synet groter wijs
heyt ende hillicheyt. ende wat grotes vredes
ende eendracht werde sal dorch syn gevert
en wo god destruerde dat lat va egypte in dem
heire wateren verdarf ende verdrogede ere me
ren dat men dat myt droge voten dat auer ga
en mochte.

Ende een rode fall komen vith det wort
elen van Jesse. ende vith synet worthe
len sal vith komen een blome. ende vp
pe det blomen sal resten des heren geist det wi
sheit ende det verstantisse. dyne gheest des ra
des ende det starekheyt. dy gheest der weten
heyt ende det gudeterenheyt. ende dye gheest
des heren vrochthe sal dye blome retuullen.
hee en sal nyet ordelen na deme ghesichthe der
oughen. noch hee en sal ouck nyet berispen na
dem ghehoede der oren. mer he fall ordelen de ac
men in rechtuerdicheyt. ende he sal berispen
glickheyden van dyne sachtmidighen des lan
des. ende hee sal dat lant slaen myt det woden
synes mordes. ende myt deme geist synet hyp
pen sal he den vnghenedighen doet slaen. ende
rechtuerdicheit sal wesen dat gordel sinre lens
den. ende dye gheboue dye ryen sinet neten dye
wulff sal wonen myt dem lamme. ende de bar
sal resten myt den segen. ende dat kalf endt de
luwe ende dat schaep sollen thohope wanen.
ende en klene kint sal se drijven en dat kalf. en
dyne bare sollen thosamen weiden ende thosam
men sollen ere welpen rasthen. ende dye lebatt
sal kaess eten als eyn osse. ende een kint sal ge
nocht hebben van der kost vp dye ghaer
der slangen. ende in des slangen ghaer sall
he sine hant steken de ghespent is van der me
lick se en sollen nyet schaden ende nyet doden
in alle mynen heilicheit berghen. wante dat lant
is veruult myt des heren wijsheit. als de wa
therre des meers die aueruloiden. In deme das
ge de wortele van yesse de dat steit in een teken

Psaie

des volkes den sullen de heyden bydden ende sin graff fall wesen gloriose ende dat fall gheschen in dem dage dye here fall vpsetten to leghen vmb to besitten dat ouerblis van sinē volcke dat ghelaten worden fall van den van assien ende van egypte ende van apheters ende van Ethiopiën ende van Elam. ende vā tē naat ende van Emath ende van den insulē des mers. Ende dye here fall vpheuen teyken in den gheslechten ende hy fall voorgaderen die vluchighen van ysrahel ende dye ghesprede de van iuda fall hy vergaderen van de reyer ende de ecclē en effrayns hates fall en wech wetē ghe daen ende iudas ryande sullen verwae nē effraym en fall iudam niet bēniden. en iudas en fall niet richten tegen effraym. ende se sullen vlogen in de schulderē *dat is in den schepe l der philistyn ouer dat mer to samen sullen sy trouen de kinder van oesten Idumea en Moab sullen sin dat ghebot erer hant. ende de kinder van amon sullen ghehoesam wesen. ende de here fall ghehoesam wesen. ende dye here fall verwoesten de toeghe des mers van egypte. hy fall sine hant vpheuen bouen de teuyet in dyestarcheyt fins gheystes ende hey sal de ruyte stan in seuen vlueden. alsoe dat se daet doer gaen gheschoet. ende dat fall wesen eyne wech dem auerbleuen mynes volkes dat gheslagen fall werden vā de vā assyrien also ysrahel was in den dagen do dat vp quam vyt dem lā de van Egypten

Dat en Ta wo de prophete lauet got voor dy waeldat de doer sine ghewert gheschyē fall

Ende in dem daghen salt du segghen Ick fall dy belyen here want du byst vp my vergrummet. din torn is bekert ende hest my ghatroest. su god is myn behols suis fall ryke verreken me want myn starkheit ende myn loff is de here ende hey is my ghemaeket in heyll Ghy sult sechpen water in blitschoppen vyt des beholders fonteyn ende in den daghen sult ghy segghen bekent den here ende antropet sinē namen maket kentlick in dem volke sin vindim ghe. Ghy sult ghegenden dat sin name aller ho ghast is. Singhet deme heren. want hey hest groetliken gedan ende baetschopp; dat in alle der werlt Verblide ende laue wonyng van sion. want groot is in myddel van dy dye heylige ysrahel.

Dat xij Capitell wo babilon doer sine groote houerdey verstoeret solde wesen. Ende wo een yghelick wederumme toe finen alden stade ende even doer sin ghewert komen fall.

Doerde vā babilomē de Isayas sach amos son. vp den dūkerachtige berch

*dat is teghen babilomē. I richtet vp eyne teiken. ende verheuet de stymme heuet vp de hande ende dye hertige moten gan in uwe poten Ick hebbe ghebaden mynen ghehīlichden ende hebbe gheropen myne stercke in mynē boef heyt dye verbliden de fint in mynē glorie dye stēme en meynheyt in den bergē also stēd volk eyn stēme des geludes der konigē vā vel heyde De hē vā dē scaten de heft beualē dē tider deschop des stids dē dye daet komē vā etē lande. dye here vyt der hoghede des hemels. ende dye vate sines torns vmb to verderue als le dat lant Shriet want des heren dach ys bi want de verwoestinghe fall komen van de here Vmb dyt sullen alle hande werde vntbonden ende alle mynschen hert fall amechtich wesen ende fall werde bedrouet Se sullen werde hebbe pine ende swetinghe sy sullen pine hebben als vrouwen dy in arbeyde ligghen Een yege lik sal to sinen broeder sich verschrikē *vmb des wylle dat hey en nicht to hulpen komen mach. I verbrende ansiche sullen er ansiche sin seet des here dach fall komen wrede ende vol vnwerdicheyden vol grūmnes ende vol torns vmb dat lant to leggen in woestickheyden en vmb to vredernen de sunde van den lande wāt de sternē des hemels ende er claeरheyt en sullen met vytspredē er licht De sonne is verdūkert in etē vpgange ende dye maen en fall niet schinen in etē lichte. ende ik fall vysfietē ouer dye quatheyde der werlt ende te gē de vnyldē ere vngerechticheyden ende ick fall doen rasten dē vngelouiget houerdey. ende ick fall venedere de hechdragenheyt der starker. Eyn man fall precioser wesen dan golt ende eyn mynsche p̄cioser wesen dan ghesuert golt Hyrume fall ick dē hemel turben ende de erde sal wēden beweget vā erer stede vmb der vnwerdicheyden des heren der schaetē. ende vmb den dach des torns sinre grūmycheyt en dat het dat dar vā vretes komen is to hulpen de konynge balatasat sal sin also eyn wylde seche dye dar vluet voer de lewē en als eyn schaep *dat dar vluet voer de wolff. En nymant en sal wesen de sy vā gadere fall Jegelick fall weder kyren to sinen volke en Jegelick sal vlyē to sinen landewert en al de geuondē wert sal werde doet gestage. ende yghelick de daet vyt koemen fall vallen in dem swerde. ere kinder sullen ghequetset werden in even aenghesichten. men sal ere hu se betouen. ende ere wiue fall men verkechtia ghen. seet ik sal vp se verwecken de vā meden dye gheen siluer en soeken noch golt en wylle in er si sullen myt gheschutte dye kleinen kind doden en se en sullen sich niet vorbarmen der kind dye de borste sucken en ou dē kindete en

Dat boeck.

sall er oge niet spaten ende babilomien de grote stad de wert is in dem rike ende gloriose in der houerdicheit van caldea sal wesen vmb ge keert alsoe ghot vinbkeerden zodomam ende ghomotram men en sall daer binne niet woenen bys in dat ende men sal sy niet weder bouwen to den ghelslechten in ghelslechte noch gheene ryd arabyen en sal dat sine tenten setten noch de herden en sulle daer niet ruesten men dat sullen de besten rusten ende ere husete sullen werden veruult van den draken Ende daer sullen woenen strussen ende wylde manne sullen dat springhen ende dat sullen imeren huseten antwoorden de vleen ende gheulo gelde ende ghelmede stangen sullen daer woonen in den tempelen erre waellust.

Dat xij. Ca. woe god babilomien verstoede ende sin gheuanghen volck verloeste ende vort de phylsteen der kindere van Israhell ryande verwoste ende verdruckede.

Dat is hijt by dat sin tijt komen sall ende fine dage en sullen niet werde welghet want de here sal sich Jacobs verbarmen ende heyt sal rituerkesen noch van ysrahel ende heyt sal sy doen rasten vp er lant ende de tokoemelinck sall yn toe gheue oeghet werden ende heyt sal sich halden aan Jacobs huis ende dy volke se sullen se halden ende sy sullen sy leyden to erre stat ende dat huis van ysrl sall se besitten vp des heren lant in knechtē ende in meghden ende sy sullen se ranghen de ghene de se geuanghen hadde nende se sullen sich vnderwerpen eren scheters ende dat sall ghescheen in dem daeghe als dy ghod vre de ghegheuen heeft van dimen arbeyde ende van dimen bestotinghe ende van den hardē deē ste daer du my to vooreu myt denest soe saltu dese parabolē nemen tegen den konyck van babylouien ende segghen wat holt de schette re vp ende waer restet de tynse De heyt heeft der wesen stock toe braeken ende de woe de der heerscher der dye daer dat volck sloech in vnu werdicheyd myt vngeneseliket plaghen en dye sich vnderwarp de heyden in dem torn ende se wretlichen veruolghede Alle dat lant rastede ende swach en verblide sich en vreude sich ende de dannen boem vroweden sich oek ou dy en de cedēre boeme des boeges libam Van der tijt dat du slepes en stech niet vp de vnsane heuwe De helle wert vndet dy cōtū beert in dem ghemoeete dimer tokoempst soe verweek de se dyt de resen alle de vorsten d' erden Alle de vorsten der ghaboerde stonden vp van eten stoelen alle sullen se antwoorden ende dy segghen du byst ock ghevonet alsoe wy du byst vns ghelyck ghewoerdeu dim houer

dicheyt is nedder ghetaghen to der hellen dy aces is myt daer nedder gheuallen ende vnder dy sullen moten ghestrouwet werden ende dim ouerdecksel sullen werden warm wey ge uelstu van den hemel lucifer de du morghens vpgengest du reylist vp de erde de du wondes de heyden de du sprekens in dyme hetten Ick fall vp vaeren in dem hemel bouen de sterren des hemels sall ik mynen troen verheuen ick fall sitten in den berghen des testaments dat ys in den vurighen hemel In den sidē des nor de Ick fall vpraten in de hoecheyt der wolken ik fall gelik wesen de hochsten met nochtant saltu werden neder ghetaghen to der hellen in dyepheyt der kulen De dy seen sullen se sullen toe dy wort neder neigen en se sullen dy schouwen segghende en is dyt de man met de dat errick verstoede ende de de rike myt brucht beweghede de de werlt wost "ghemactt heeft ende ere stede ghedestruert heyt en oepende si nen gheuanghen niet de kerke Alle konyck ghe der heyden alle slepen se in glorien yeghe lick in sinen huse met du byst verworpen vryt dyme graue als eyn vnnutte stamme besmet ende bewonden myt den de doet gheslaeghen sint myt dem swerde de weder ghegangē sint to den fundamenten der kulen Du en salt geē geselschop hebben noch myt en noch gene behrauenghe myt en recht als een ruyll aces want du heeft din lant verderft du heeft dat volk doet gheslaghen men sall nummermect roeven dat saet der aller quatster Bereet sin kindete to der doetslach vmb ringerechicheit wylle eret vedere se en sullen niet vp stan noch bernnen dat lant noch veruullen dat aangesich der vontheyt der stede iner ik sal vpstaen ouer se seet de here van der scharen ende ick sal verloesen don den namen van babylomen ende de ouenbliuenghe ende dat gheslechte en dat saet sprickt de here ende ick sal babylome setten in eyne besittinghe des eghels ende in mid dighe broicke van wateren ende ick sal se kerē ende vermetet myt dem besslem seghet de here der scharen De here van der scharen heeft geswaren segghende Off yt niet en geschuet als ick mene de ende off yt niet kompt als ick ou dacht hebbe dat ik to wtue assytie in mynen lande en in mynen berghen en vertrede en fin loek van en ghenomen werde ende sinen last van fine scholdēre genomē dyt is de raet de ik gedacht hebbe vp alle dat lant en dit is de vre gesteckde hant vp alle heyden want de here s schaete heeft yt alsoe beualen ende we sal yt moeghen kreenken Ende sin hant is vort gesteken ende wie sal se affkeren In dem iacere do de konyck achas starff geschach dese borde *dat is dese propheetie apenbaert ghemactt

Dat xv. Capittel vā det phylstien. O phylstien geyne vā dinē stede vreue sich datume dat die rode dimes slagers gemyret is. wāt vit det wortel der slangen: so kompt det basile ende sin saet sal sijn voorlydende den voghe! En det armen erftgebornen solen werden geuoydet ende de armen solen betrouwelen ralstē. en ick sal in hunger doen voerderuē din wortel. en ick sal dy auerbleue dode. schrey du porte. weep du stad. want al phylsteen is voorlage. want vte den noorden sal touch komen ende nyemant en is dye syn heet vntflyen sal. Ende wat fall men dan antwoorden den baden des volckes? Want de here heeft syon gefundeirt ende in eme solen hopen die armen sines volkes.

Dat xv. Capittel wo die moabytē destruyert worden. ende wat plague god auer sy sande

Moabs last dat is moabs vorstorige volget hije na. In der nacht is verwoest de hoeftstad. Iar en moab swiech in der nacht is verstuert de mure. dat koninklike hups gynck vp en dybon die stad tho det hochade dat ere affgodē warē. To de geschri aut nabo ende auer medaba die stede sal moab beschreyen. In all sinē hoeftē sal wesen kal heyt ende yegeliken bart sal man scheten. In sinen den wegesccheiden sole se gegort sijn mit sacken ende synen daken. ende in sinen straten sal alrehande hulē ned der komen in schreyen. Esbon heeft gheropē en eleale tho iasa horde men ere stymme. Op dat quade solen die wal ghesacete māns der moabytē schreyen. moabs sel sal sich selfs beschreyen. Ayn herte sal to moabwārt oopen. sine grindele fint gevluwen beth tho segor dat nedder geslaghe kalf. He sal ryste schreyende dor den vrganck luth ende in de wege otronaym solen se vpheuen dat geschrey der drossnisse. Die watere van nemom solen verwoistet werde. want dat kruyt is redoret ende dat saet is vergaen ende allehā de grogne is verdozue. Na die groitheyt des wercks is ere visitijinge. sy solen sy leide to de beken der wyden. want dat gheroep sal vmbgaen dat lant van moab. Beth tho gallim is syn hulen en to de putten van helim is sin gherope. Want die watere van dybon fint veruult van blode. Want ick sal auer dybons tholege de noch thodoen den ghenen die vntfluen sijn van moab ende den ouerblyuenden des landes tynen louwen.

Dat xvi. Capittel vā det propheeten psaie dat mede he vorsachte die gheboert cristi ende sijn koninklichen maiestact ende macht. en de is ock van det moabitē pime ende auerual

Here sente vit een lā dat dat herschap hepe der erde van deme steyn der wylte misse beth to dem berge der dochter vā syon dat is iherusalem. iende moab sal wesen als eyn vlegende vogel ende als iongē die vyt den nyste vleghen als solen moabs doechtere wesen in den auerganghe van arnon des ryuijs. Anganck eynen rait. versamel den rait sette als den nacht dimescheme in de myddaghe verberghe die vlende ende dye vluchtingē en melde nyet. by dy solen wonen myne vluchtinghen Moab wes du eyne verberginghe det gheue die des verwoistes aghesicht vleen. Want dat ghestubbe is geendet ende de arme man is vp ghetzetet ater volbracht. He is yet nyet die dat lant vortredet. ende die troen fall werden belyt in barmherticheide. ende he fall dat vp sitten in warheiden in dauidtz tabernaclel. ordelende ordel vraghende ende hastelick belonen off vergelden dat gerecht is. Wy hebben moabs houerdicheit gehoirt: he is sere houerdicheit. sin houerdicheit ende syn auermodeheit. ende sin vnwerdicheit is groter dan syn statckheit. Hjē vmb sal moab hulen. ende alle moab sal hulen. segghet den ghenen die sich verblyden vp det muren vā den ghebackē steynen ere plachten. Want die voestede vā esbon sijn verwoest. en die wingart van sabama dye heren det heyden hebben se affgehouwen. syn twyget teke den beth to iosaf. sy dwalden i dee wiltemisse. sin ranken fint verlaten. sy fint auer dat meer ghegaen. auer dat quaet sal ik schry en in deme iamet van iasaf. deu wingarden sabama. Ick sal dy veruullen mit mynen tranen esbon ende eleale ere stede. Want vpp dynes wingardes lesonghe. ende vp dmen art is geuallen die stymme der gheue dye en treden. Ende vroude ende blijschap sal werden affgenomen van carmelo. ende he en sal in den wingart nyet verblyden noch sich verutouwē. he sal die win in die winparse nyet treden. dic en plach tho treden. Ick hebbe enwech ghedaen die stymme der tredender. Ouet dyt fall myn buck luden tho moab als eyn harpe ende myn ingheweyde tho det muren die van ghebackē steynen is. Ende yt sal ghescheyn als apenbawert dat moab ghearebeydet heeft vp sui hochden so sal he in gaen tho den heylghen vmb to bedene ende he en sal des nyet vermogen. Dyt is dat wort dat die here gespraken heeft thoe moab. vando ende nu ghespraken heeft segghende. In drijn iaren als eynes huirknechtes iar so sal moabs glorie werden affghenomen van alle synen volcke. ende in eme sal ghelaeten wearden als eyne cleyne wmdriue cleyne ende nyet groot.

Dat boek.

Dat. xvij. Ca. wo de propheetie van der oec stotinghe des ryncks van Syrien ende plaghe auer dat gheslechte ysrahel. ende wo Hennas cherib die koninck van assyriuen verslagē wart

De burde Damascus dat is die plaghe des landes van syrien. volghet hijt na. Su damascus sal nyet meer eyn stad sijn. men dat sal sijn als eyn hoep steyne i den valle. die ghelaten steden van awer solen den kudden der schape wesen ende sy sole dat rasten ende nyman te sal wesen dye sy veruere. ende de hulpe van effraym sal vp halden ende dat rijk van damasco ende die auerbluunge van syrien solen wesen als die glorie der kinde van ysrahel segghet die here der scharen. Ende yt sal gescheen in den daghe dat iacobs glorie sal verryet werden. ende die vetticheyt fines vleyschs sal vermagheren. ende he sal wesen als eyn die vorgaddert in de arne dat dat achter ghebleuen is ende syn arm sal die aren gadderen. Ende he sal wesen als die are soket in deme dale raphaim. ende he sal werden ghelaten in eine als eyn naghelaten wmdruue. en als eyn achterblyuen des olyes boumes van tweyn off van dryen olyebomen in den top vaeynen telghen off wie off vyff. In den olyuen hochde is ere vruchte segghet die here god is rahel. In den daghe sal die mynsche gebocht werden thoe sinen schepper ende sine oughen solen atsyen den heilighen ysrahel. ende he sal nyet werden gheneigheit to den altaten die sine hende ghemaakt hebben ende ghewracht hebben sin vingher. He en sal nyet anseen die busche ende der affgade tempel. In den daghe solen ghelaten wesen die stede siire starkheit als die ploghe ende saet dye ghelaten weren van den angelicheit der kinder van ysrahel en du salt woest ghelaten sijn. Want du hefft ver geren dinen beholder. ende du en hebbest nyet gedacht dines starcken hulpers. hijt vmb salt du planten vnghetruwe plantinghe en du salt vreinde saet seyen. In den dagen dinte plantingen salt du eynen wylden suren winstock platten ende vroe er dat tijt is sal din saet bloyen. Die arne is genome in den dage des erfsghestaels. ende he sal sich swartliken bedruuen. We der vylheit veles volckes als de vylheit des lenden meers. ende dat geruchte van vele scharen als dat ghelyct van veelen wateren. Dat volck sal geluit maken als dat ghelyct vaelen auerulopenden wateren ende he sal en berispen. ende he sal verre vleyen ende he sal werden envech ghenome als ghemul der berghe van den angelicheit des windes ende als eyn storme de wynt vor eynem vnuweder. In den tijt des auentds ende su vorstotinge in den moeghe en

en sal nyet met auer sijn. Dit is dat deyf dat is de pine. die vns vorwoest hebben ende stat gelutke der die vns hebben berouet

Dat. xvij. Capittel wo die auertedinghe ende voerolgehit der egipciert ende wo sy mit der plagen des heren gedreiget worden. en wo die ioeden dat van getrostet werden

Wee den landen der cimbole der vloede dat ouer dat reueir van ethiopien ys die daet baden send in dat meer en in vathen van papyte vp den water. dat is dor baden mit breue ouer water. Gaet hastlik gy baden tho den rit geroeden ende tostoede volke tho den veruerlichen volke na deme gheyn ander. wunderlik is welkes volkes lant dye reueir vordoruue hebben tho deme berge des namen des heren der scharen tho deme berge van syon Gy alle die in der werlt wonhaftich sijt als vp voehue wert in den berge eyn teken so sult gy dat seen ende gy sult horen dat geluyt van der trumpen. wat dit segghet die here to my ick sal rasten ende ick sal merken i mynen stadt. Als dat licht van den middage claeit ys ende als de wolcke van den douwe in den daghe des arns. want vor deme arn so is dat al vntbloyet ende vntipighe volmachticheit salt groyen ende sin telgerken solen werden besneiden myt sichten. ende die gelate werden solen werde aff gesneide en sy solen aff gheschuddet werde en to samē werde gelate den vogel der berge en den beestē der erde sole vp eme wisten. In den tijt sole gyftē werde gebracht de here der scharen van dem vorstote en ritge woden volcke. en van de verwaerde volke na welke gheyn ander is van de verwachtede volke. verwaerde en vortredede. wes lant dye reueyren tobroke hebben. To der stadt des namen des heren der schare to de berge van syon.

Dat. xix. Ca. is van der plague en destruytinge der egipciert. en wo se sich to dem leste kynden tho den heren god ysrahel

De burde va egypten volghet hijt na. Seet de here sal klymmē vp eyne lich te volcke. en he sal in egypten komē en de affgade van egypten sole werde bewegt van sine angelicheit. en dat herbe van egyptē sal amechtich werde in mydē eme. En ik sal dye va egyptē don to samē lopē tegē de va egyptē en eyn mā sal vechtē tegē sinen broder en eyn man tegē sinen vrūt. en die eyn stat tegē de ander stadt. en dat eyn rijk tegē dat ander rijk en die geist dat is die macht. Ivan egyptē sal werden thoschoert in eren bimmenē. en ik sal even raet tohant vorwerpē. ende se sole niet vragen even affgade en ere warseggeren ende eten

wichelers ende ik soll egypten leueren in wres-
der heren hant ende en starck konynk sal heb-
ben herschopie auer er sprekt de here der scha-
ren ende dat water van den mer soll verdrugē
ende dat ciuere soll verlaten werden ende de vle-
ten sullen ghebreken ende ghelyntet werden
ende de ciuere der houelen sullen verdroghen
ende reyte ende dat lussche sullen verdroghen
de grint van der beken sullen werden bloit vā
ter fonteynen en alle voeuerschet geseyet saet
sall werden droghe ende verdroren en nyet sin
ende de visschers sullen drouen en alle angele
de in de reuen werpen sullen dnuich wese En
de dat nette vthspreyde vp dat agesichste der
water sullē verdroret werden de dat vlas wet-
ken sullē beschemet werden de bereide ende we
ni subtile dinge en etenatse houe sullen verdro-
ren ende alle de dat makeden vysschers korue
in de vyssche to ranghen De gecke vorsten
van thanoos ende de wyse raet geuers pharaao
gauen enen viuwsen raet we solt ghy mogen
seggen pharaone Ik bin der wijsen kint een
kint der older konynk Swat sint nu dyn wyse
Hebotschapden en seggen dy wat de here der
scharen gedencket ouer egypten de vorsten vā
thanoos sint gheck geworden de vorsten van
morpheos sint verdrughet so hebben egypten
bedroghen en den ort sins volks de here hefft
gemenget in even middel den geest der sinelon
ghe en se dedē egyptē dwelen in alle ere werke
als een druncken en een spyde man en in egyptē
en soll wesen geen werk dat make dat hofft
en den kruinen stert en vpholdē *dat is den
konynck en vorst syn ghesynde dat em volget
mit den vorsten In den daghen soll egyptē we-
sen als wiuer en se sullen verwundē ende sullē
sik vntseen van den angheficht der bewegō-
der hant des heren der scharen de he beweghen
sall op se en dat lant van iuda soll egyptē we-
sen in angstē yegelick de er gedencken soll soll
sik verschrecken van den angheficht des raitz
des heen der schare det welke raet he vp se hefft
godacht In den daghe sullen vijf stede wesen
inden läden vā egyptē de spreken sullē mit der
tongē chanaā *dat is hebreische tonge Ende
swē by de heren der scharen de een soll heten
de stad der sonnen In de dage soll des heren al-
te wesen in midde in de läde vā egyptē en des
heit tijtel bneuen er eynde en dussem altat sal
wesen in een teke en in een oerkutschap de he-
re der schare in de lande vā egyptē want sy sullen
wpen to de heren vā de angesichtē des ghene
de sy quelt en he soll en sendē enē beholder en
en voruechter de sy verlose soll en de here soll
werde bekant vā egyptē en de vā egyptē sullen
de heren bekennen in de dage en sy sullen en even
dorch offherhāde en in gauen en sy sullē laue

geloff de den heren en de betalen en de here soll e
gyptē sian mit plagē en he soll si genesē en die
van egyptē sullen werde bekert to den heren en
he soll versoent werde en he soll sy genesen In
den daqe soll een wech syn vyt egypten do den
van assitien ende de van assitien sullen komen
in egypten ende de van egypten in assitien ende
de van egypten sullen dyenen den van assitien
In den dage soll israhel wesen de derde na egip-
ten en assitien ende de benedictie in midden des
landts dat de here der scharen gebenediet heft
segghende Gebenediet sy myn volck van egip-
ende dat werck mynre hande sy den van assitien
ende israhel is myn arftale

Dat xx.ca.wo egyptē verdroue en geplaget
wart vā gade doch den konynck vā assitien

Het dat iat do thartan genck in de stad
asothum de en sargon de konynk van
assitien gesant hadde eude he geuooch
ten hadde enteghen asothum ende de gewon-
nen hadde In der tijt sprack de here doch de
haut ysaye amos son enh se de vntby
de den sack van dinē lende en do aff de schoen
van dinen vorhen ende he de de also en genck
nackt en vngeschoet en de here se de Als ysay-
as myn knecht gewandelt heft nackt en vnge-
schoet drie iat dan soll syn een teken ende een
wunder ouer egypten en ouer ethiopyē dā sal
de konynck van assitien dnuuen de gheuenck-
misse van egypten ende den ouergaenck van ethi-
opien den ionghen ende den olden nackt ende
vngeschoet myt vngedeckden etzbyllen vā
egipten to laster ende de sullen beschemet wer-
den ende vntseen van ethiopien ere hopē ende
vā egypten ere glorie ende in den dage soll seg-
ghē de ghene de wont in dessen eylande Sich
was dit vns hopen dat wi to vleen solden vā
hulpe vnuime vns to verlossen van den angesich-
te des konyncks van assitien Ende wo mogē
wy yntuleen

Dat xxi.capittel wo de propheete ysaye vā
der verstotinge babilons en der ydumeer ende
der agatener dat een deil is van arabyen

De burde van des geleseten mers *dat
is babiloniē volget hie na Gelyck
als stormēde wynde komē vyt der su-
den westen syden alsoe is mi ok ghebotschap
een hart geficht vā den verueerlyken lande en
van der wostenien komē dye vngelouich is he
doit vngetrulick en de een verwoster is de ver-
woster Ga vp helā en du mede belege *babilo
niē ik hebbe al ere riuytē don vphōtē dat vme
sint myn lēde vernult mit raste en ayst heft mi
beseten gelick ener vrouwe gheberende ick veil
dat nedder do ik dat horde ik wart verschre-
ekt do ick dat sach myn herre verstifde ende
de dunkethyde *dat synt de thokomende

Dat boech

terderfniſſe ouer babilonē. I veruerden mi babilon myn gemynde is mi ghesat to enē sche me: ſette de taefel merke in der hochde. Ghy de ghy ettet ende drincket. staet vp ghi vorſte gripet an den ſchlit. Wante dyt ſecht mi de he re. Ga ende ſette my enen wechter ende ſo war he ſuet dat botſchappe he. Ende he ſach eenen waghen mit tween reyſighen enen ſitten vp de eſel. Ende den anderem vp eyne kamele. Ende he merkde erntſtlike dat na. Ende he reep als een leuw. Up des heren wacht staen ick alſt̄t̄ den dach dor ende vp mynet hoede ſoe bin ik staen de alle nacht. Su den man een vpitte des wa gens dye reyſiger quā ende ſede ende atwoerde. gheuallen gheuallen is die ſtat babylon en alle ere affgade ſint to ſtucken ghetreden in de erde. Myn tredinge ende dochter mijns delys ick hebbe iuw vorkundigheit de dinghe dije ik ghelhoert hebbē van den heren der ſcharen go des vā iſrahel. Dye last ran duma. dat ys der ydumeer volgt hijt na. Wyt ſepe. dat is dat volck der ydumeer. Tropt to my du hoeder. wat ghebrekt vns noch. Iva der nacht: du hoe wat ys noch ouer van der nacht. dat ys wo langhe ſullen wy noch ſitten in der nacht. der gheuenckmisse. Dye wechter die ſede. de mo ghen. det troestinghe. lende de nacht. det be droeffniſſe. Kompt ende is van gode. Eſtre ghi ſoken eſtre vragen ſo ſoket. bekeert iuw en kamet. De last in arabien. dat is in enen deſle van arabyen. Volghet hijt na. In den walde ſult ghi des auentz ſlapen in paden van doda nym. Gaet to ghemiothe gy van agarenē gaet to ghemioere den dorſtighen ende brenget wa ter ghy de dar wonet in den lande van ſuden gaet to moten den vleende mit broede. Wante ſy ſynt gevluen van dem aghesicht des ſwerdes van dem anghesicht des geſpannen bagen vā den aghesicht des ſwaet ſtrides. wāte dyt ſecht de here to my noch binnien enen iaet als in de jaet des huernechres alle de glorie van cedar fall ewech ghehaen werden ende dat ouerbluyen des ghetael van den ſtarcke ſchutters vā den kinderen van cedar ſal werden ghemynret wante de here god van iſrahel heft dat gesproken. Dat xij. capittel warūme got pla geide dat rijke van iſrahel en vñ wat fake dee tempel iherusalē in verdeſtuyt wart.

DE last des daels der viſioē. dat is des landes iude volgt hijt na. Wante wat ſaken biſtu vp gheſtegen. ende biſt al gantz op den daken ghegangē. offert to don den aff goden. Iuſl geludes. du ſtede ſtat. du veerutide ſtat. dat is þ du di eerſt veryrouwe des van velheit dynes volks. Dine verſlaghe ne en ſynt nyet verſlagen mit de ſwerde noch dyne do den en ſynt nyet do et in de ſtride. alle

dine vorſten geuluen to ſamen ende ſe ſint haſde gebondē. Alle de vonden weren worden to ſamen gebondē ſy vluen vā verten. Darōme ſe de ik gaet enwech van my ick ſal bitterlikē wenē ende wyt nyet dat na ſtaen vimmē mi to troften ouer de vorwostunge der dochter mynes volkes. Wante de dach der doetslachtinge ende der vortedinghe ende der wenynge. dat ys ordenert. Iva den heren gade der ſcharen in de dale der viſioen vndertoekende de myne ende groet ghemaket vp den berch. Ende helam nā den bagen ende den wagen enes reyſighen myſchen ende dat ſchilt ſall vndecken de want en dyn vthuorkoren dale ſullen vol ſijn der wage nen ende de reyſigher ſullen ere ſtoele ſetten in den porten. Ende dat ouerdeckel van iuda ſall werden vntdeckt ende ghy ſult ſeen in den das ghe dat wapehuys des huys des buſſches en de ghy ſult ſeen de rethte der ſtat dauid. wan te ſe gemānichuoldiget ſijn ende ghy vergadert de watere van der nedderſter pſcinen ende gy tellet de huſere van iherusalē ende ghy to braect de huſere aff vimmē de mure to verſekeren. Ende gy makeden ene kule tuſſchen de twe mure. Ende gy weddermaecten de wateren van der older pſcine. Ende ghi ſaghet niet de genen de ſy gemakt hadde ende den werkmester dat aff en ſege gy nyet vā verten. En de he re god der ſchate ſal eeschē. de propheet li de daghe to gheſchrey to kaelheit en to enē goodel enes ſacks. en ſu dat is biſtſchap en vroude to do de kaluer ende weders to der dwor ge en vleesch to etren en wyn to drinckē. Laet vns etre en drinckē wāre morgē ſullē wy ſteue. en ð ſtēme des here der ſchate is geapebatt in mynē oē. de vngerechticheit en ſall iu niet werde verlate vor dat gy ſterue ſprekt de here god der ſchate. Dit ſegget de here god van den ſchate gae. en gack to em de wonet in de tabernakel to ſobnam de prouest des ſepeſ en du ſalt em ſeggē. Wat makeſtu hijt. in de ſepeſ. off als we biſtdu hijt. de du dy toenſt datu ſynt vā de geſlechte dauid. Wante du dy een graff hijt vyt gehouwen heft. du heft in der hochde dy vyt gehauwē een gedechenmisse ende vntlike in enē ſteyn to dynet behoff een tabernakel. Sich de hē ſal dy enwech doen draghen als een vncleyt ſal he di vphēuē. Cronēde ſall he di cronē mit tribulaciē. als enē bal ſal he di werpeē een wiſt en riue lāt dat ſaltu ſteruen en daer ſal de wage dīmre glorie wē ſvwerdich des huys dīns here. En ik ſal di vthſtore vyt dīmre ſtacē en ik ſal di affſtē vā dīmre denſte. En dat ſall gheſchyen in dem daghe. ick ſall open mynen knecht heliachim helchias ſoen. Ende ick ſall en cleden myt dynē wocke en myt

Isaie

dinc goedel soll ick en starken ende geuen em
dim macht in syn hande Ende he soll wesen als
ein vader den genen de to Iherusalem wonen
ende den huse iuda ende fall em geuen den slot
tel vā dauidz huyse vp sin scholder ende he soll
vnelauen · ende nyemant en fall wesen de dat
sluten fall ende he soll sluten ende nyemant en
sal wesen de dat vp don fall ende ik soll en vesti
ghen als enen starken pael in der ghetruwes
stat·ende he soll wesen in een stoel der glorien
syns vaders huyse ende sy sollen hangen bouen
em alle glorië synes vaders huyse māmicherhā
de manper van vaten yegelick kleyne vatgyn
van bekers vaten beth to alle vaten det musi
ke In den dage sprekt de here der scharen soll
enwech wedden ghedaen de pael de vast gesat
was in der getuwer stat·ende soll werden to
braken ende valle ende dat daer anhenckt soll
vnuaten want de here heeft dat ghespraken ·

Dat xxiij. capittel wo Tyrus de stat vorstu
mis ende wedder gebuet

Elast Tyri ere schepen · *dat sint ere
scheplude Ides meers huylt· want dat
huyse * Tyrus de stat sis vorwoest
dat van uw plach to komen * troest Ivan de
lande sithim is en gheopenbaert Swyghet gi
de gy woent in de eylanden * Tyro · de komē
schap der sydomer de ouer de see vaten se veruul
den dy in vele vaten· dat saet det reuyren Ni
linc en vruchte ende se is ghemakst det heyz
den komenschap Sijdon schame dy· want dat
met ende sine starken spreken ende segghen Ik
en ghedrede niet noch en bracht ny ghene ki
det vor ik en gheuode ny gene iūgelinge noch
en volbrachte magede to even volwassen. Als
man horen soll in egypte *dat tijrus verstoert
is so sullen sy sick bedrouuen als sy dat hore vā
Tyro· raret auer dat mer hulet gy de dat wos
nen in den eylande ende is dat *nyet ure stad
de sikhlorieden in vorthdē in ere olheit: Ere
vocht sullen si vere leyden vimme pylgermaje to
don Wye dachree do vp tynum de wyle sy noch
gheroent was welker stat kopmanne waren
als princē ende er kremer als de edelinge des
landes: De here der scharen dachte dijt wael
vp dat he et vntreckede de houerdije alle der
glorie ende dat he alle de edele des lades brech
tot als ouer een reuper· dy en sy vortmer geen
gurdel he heeft syn hant vthgesteken vp dat
mer ende heeft de rike verstuert · De here heeft
beulam enteghen chanaan: dat he ere starkde
retrede solde ende sedē · Du dochter sydomis
liefrouw sette nyet met vp dattu gloriers we
sinadynghē lidende Sta vp ende var ouer in

sethim ende dat en fall ok dy gene rast wesen
See dat lāt der caldeeschen en is nyet gewest
alsulk volck Assur heeft sy fundeirt se leyden
ouer en gheuenkemisse ere starkē· sy vndergro
uen ere husete ende sy satte se in valle Ere sche
pe des mers hulen: want uw starkheit is voer
woest ende dat fall ghescheen in den dage O
Thyre seuentich iat fallt du vergeten syn als
de daghe eens konyncks Met na den seuen
tich iacē fall der stat tyro wesen als eyns lich
tes wyues lietgijn · Neime dy de harpe en ga
de stat vimme du vergeten lichtwiss · synghē
wael ouer dat letgen vpp dat dimre gedecht
misse sy Ende dat sal gheschyen na seuentich ia
ren so fall de here tyrum visiteren ende he fall
so wedder bringhen myt even lonen ende ech
ter fall sy ouerspelen myt allen den rijken des
landes vp den anghefiche der erden Ere ko
menschap ende ere loen sullen wesen dem he
re ghehillighet Hye en sullen nyet wedder ge
sticht werden noch vpgelacht werden · want
den ghenen de dat vor den herē gewoent heb
ben fall ere komenschap wesen vp dat sy eten
moghen in satheit ende dat si werden gecleyt
bis to der altheyt

Dat xxvij. Capittel van den rijken ende
plaghen de dat leste ordel vorcken solen· en
de pime der vordumeder.

Het de here fall dat lant blotē ende fall
dat scheyden· ende hy fall des landes
aenghescicht quellen· ende hy fall ver
strouwen di ghene di daer in wonen· En als
dat volck is:sall de prester sijn· En de knecht
ghelyck de volke als sijn here· ende als de ma
ghet also et vrouwe· Als de geldet als de ghe
ne de verkoep· als de wokenner fall sijn di ge
ne de dat gheleende rntfanget· Ende als dat
wedder eyshet als de dat schuldych ys· wan
te mit schedonghe fall dat lant werden ghes
cheiden· ende mit beroffinghe fall dat berofft
werden· wante de here heeft dyt wort gespro
ken· dat sanc heeft ghetruert· ende lyope ned
derwart· ende dat is kranck gheworden· Die
werelt liep nedder ende de hocheyt des volks
van de lande is verkrackt ende dat lant ys ver
slaghen van den ghenen de dat in woenden·
wante se hebben de ee ouerghetreden ende dat
recht verwandelt· ende se hebben thoebroken
dat ewy ghe ghebunt· vimme dyt so fall de ma
ledictie dat lant vrtlynden· ende de dat in wa
nen soelen sundyghen· Hyt vimme soe soelen
syne bebuwers rasen· ende dat soelen wenych
mynschen ghelathen werden· Dat wyngart
lesen heeft ghewent· En de winstock is ver
kranckt· se suchē alle de sick verblide pleghen
van herthen dye blijschop van even cloxken

Dat boeck

helt vp Dat geluit der ghente in verblyde hoes
den vp Desunicheit vā der herpen swiech Myt
blitschappen en sullen sy neyn wyn drincken
De dranck soll bytter wesen den ghenen de en
drincken sullen De stat der ydelheit is vertredē
yegelick huys is beslaten dat dat nyman in en
gha. Gheschrey soll werden vp den wyn in de
straten Alle blitschap is verwoist. de vruchte
der werlt is auer gheuoirt in det stat fint ghe
laten emicheit ende iamerheit soll de portē ver
drucken. want dese dinge sullen wesen in dem
middel des volks. ghelyke dat wemich olyuen
ghebleueñ sin gesiuert warden den olye. als na
ghebleuen druuen. als de wyn lesonghe ghes
cheyt is de sullen ere stemme rpheuen ende lo
uen Als de here wert glorificeret. so sullen si we
schen vyt dem mer. ***dat synt teken der vrouw**
den. Hijrumme glorificeret den heren in letu
ghe in den eylande des mers glorificeret de na
men des heren godes psrahel Van den endē det
werlt hordē wy loue. de glorie des gerechte en
ik sede My hemelich is my my hemelicheit is
mi We my ouertredē hebben sy ouertredē. en
myt ouertredunge der ouerdodyge so hebbē si
ouertreden anfste. ende koke ende stricke vp di
de du bist een woner det erden ende dat soll ge
scheen de dat vleen wil van der steme des aar
stes: de soll vallen in de putte. ende de sick helpē
wil vyt det kulen: he soll beho den werden mit
enen stricke. want de vinsteren van en bouen
sint open. ende de fundamenten der erden sul
len werden beweget. mit brekinghe soll de erde
ghebroken werden verdoruen mit berurōghe
soll de erde werden berort. mit iagonghe sal de
erde gheiaget werden. Als een drincken man
ende sy sal werden enwech gedan als een tabe
nakel van eente nacht. ende ere vngherechtig
heit soll sy versweren. ende sy soll vallen en si en
sall nyet gedencken dat si weddet vp staen ende
dat soll gescheen In den dage so soll de here vi
siteren auer de vreterschap ds hemels in de ho
gen ende vp de koninghe det erden de vp det et
den fint. ende sy sullen werde vergadert in der
vergaderinghe eens gebundekēs in dye kuyll
en dat sullen sy werde gesloten in den stock En
de na vele daghen sullen sy werden gewisiteret
En dat man soll syk schame. en de soen soll ver
schemet werde als de here det scharen regneert
vp de berch vā syon. ende in iherusalem. en als
he glorificeret witt in de aengesicht sine olden.

Dat xxv. capittel wo ysaias de prophete las
uet god. vmb sine macht vnd hulpe de he be
wyseden den iodeschen volke tegen ere retuol
gers vnd teghen de moabyten. ende wo god sy
ne macht wenden den iodeschen volk vmb si

tho beschirmen vnder macht ende hant ere via
de dye sy retuolichden

Here du bist mijn god. ende ick soll dy
verheuen ende belyen dynē namen wat
du hefft wunderliche dingē gedan de
olde ghetruwe ghedachten Amen. Want du
heuest de stat gesat in geruchte de starkestat
in valle. det vromder huys dat et niet si en stat
ende dat sy in ewicheit nyet ghesticht en wes
den **Hijt** vp soll dat starke volk dy louen Ende
de stat des starken volks soll dy vntseen. wat
du byst gheworden een starkheit des armen.
starkheit des behouighen in sine bedroffisse
hapen van den vngesture ende een schom van
der heitzden. want de starke geeist was als een
stor nend wynt de dat stottet an de want Du
sallt veroitmodighen dat geruchte der vrem
der als de hitzde in den dorst. ende du salle der
starket wortelen don verdorren. ende als van
hitzden vnder enen bernenden volken maken i
dussen berghen. ***der vretter dyre een van spon**
leen werschap des wynaardes lesen. een wet
schap der vretter dyre de vol maghs sijn. des
wyngart le songhe de wol ghepuert is. Ende
he soll aff werpen in desen berge dat aegelicht
des to hope ghebonden bandes vp alle volken
ende dat webbe dat he gheschert hadde vp al
ien gheslechten. Ende he soll den doct nedder
werpen ewichelyck ende vimmermeer. En de he
re god soll enwech doen alle tranen allen an
ghesichte. ende den laster syns volks sal he
enwech doen van al det werlt: Want de here
dat ghesproken. ende in den daghen sullen sy
segghen **Hijt** dyt is vns god wy hebben en
vntbeyt. ende he soll vns gesont maeken Dit
is de here wy hebben syns verbeit Ende wy sul
len vereturouwen: ende verblyden in syns salie
heit Want des hereu hant soll rusten in desen
berghen. ende moab soll vnder em ghedoisschen
werden gelijk als kaue to wreuen wort myt
enen waghen Ende he soll sin hande ryttach
ren vnder em als een swemmēde vyt steekt de
hande to swimmen. ende he soll syn glorie ver
nedderen myt der tosamen slachtinghe syns ha
de. ende dy vastheidt dyne hoger muren sullen
nedderuallen. ende sy sullen werde vernedert
ende dat nedder getoghen to det erden bys to
den ghemulle

Dat xxvi. capittel is Eyn louesaneck dat yn
ne ysayas lauet god vnde qades waeldaeft ge
deucket de he synē volke bewysede in synē ec
harmonghe. ende totet hijt oech yne van der
vpuerstenynghe det doden wo he dy kindere
van isiahel van oren plagen verloeste do sy en
annopen ende ghenade an en gelonnen

Fnde daghe sal man dit lethgin singē
in den lande van iuda. Dye stad vns
ser starkheit is syō.8 beholder sal wet
de gesach ier to en eynt murē en borchgraue
Dor vp d' poorte en dat gerechte volk ga dat
i dat dat holt die warheit. Die alde dwalinge
is ewech ghedaen. Du salt halden dye vede
den vnde. Wante here in dy hebben wy ghe-
hapt. Ghy hebt ghehapect in den heren den e-
wendlykenwelten in den heren den starkden
gode in ewicheit. Wante he sal nedder don buc-
ken die wonen in den hogeden. He sal die ho-
gestad vnedderen he sal de verne d' deren tho-
der erden he sal die nedder trecken to den ghe-
malle. De roth sal sy vertreden. des armē voet
ende der behougher genge des ghetechtighen
man pade is recht des ghetechtighen wech is
recht vnumme dat in to wādelen. Here in den pa-
de d' d' cele hebben wy dynet ghebeit. Dyn
name ende dyn ghegenden is in der sele beger
den. Myn sele sal dy begheren in der nacht. Nē
ok myt mynen geeste in den binnesten nūnes
heren sal ick des morgens to di waken. Als
du du p' oadel doist vp der erden. dan sullen ge-
nachtheit leten alle die in der werlt wonē. Wy
*die heiliche diuoldicheit. Isullē vns verbat
men des vniiddel. Ende he en sal nyet lete to
doen ghetechtheit. In der ghetechtheit lant
dede he ringerechlyk. ende sal he nyet seen des
heren glorie. Here dyn hant moit werde verha-
ven. dat sy nyet en seen. Dat benydinge volck
moit seen ende werden gheschant. en dat vut
mothe dyn viande verslindē. Here du salt vns
vnde gheuen. wante alle vnsre werke hefft du
vns gheuacht. Here vuse god. de heren. *dat
sint die bole geest. hebben vns beseten sander
dy allene moten wy dynes namen ghegenden.
Die steruende en moten nyet leuen ende de rese
emmothen nyet vertisen. Datumine hefft du si
gheuisenteit ende vertreden ende alle ere ghe-
dechtenisse. Here du hefft ghesparet dem volk
gesparet hefft du dem volke. Bist du niet glo-
thicke van en. Du hefft voort gebracht alle die
ende der werlt. Here in even tribulacion so soch-
tinghe so is en dyne leringhe. Celyk dat een
vrouwe die een kint vntfanghen hefft als de
tijt neket dat se ropet drouende in even pynen.
Also sin wy gheworden van dynen angheschich-
te. Here wy vntfanghen. ende wy hebbē ge-
beert. ende hebbē voort gebracht den geest der
salicheit. Wy en deden nyet ghetechtheit vp
eden. Hjrumme so en velen nyet die dat wo-
nen in der eden. Dyne do den sullen leuen my-
ne verlaghene sullen verrisen. Waket vp ende la-
uet die ghi want in dem ghemulle. Wente die
daun des lichtes is din dor. En der tēsen lat

salt du nedder trecken te valle. Gae myn volk
ende ga in d' d' slaeckamer. Beslute dyne doete
na dy to verberghe dy enwemich een ogeblick
bijs die vnuwerdicheit ouergegaen si. Wate hiet
de here sal vyt komen van synne stad. dat he vi-
sentere de boishheit des ghenen die wonende is
vp erden enteghen em. ende de erde sal vntdec-
ken et bloit ende sy en sal vortmer niet ouerdec-
ken et verlaghene

Dat xvij. capitel wo dye here de duuel sine
macht benemen sal ende watumb die gude vp
erden vele wederstotes vnd vnuolgingleiden
dat allene dat vmb is dat dye quadē daet eyn
exempel an nemē sullen

Fnde daghe fall die here visitē in sy
nen harden groten ende starken sver-
de oer leuyathan den kominē serpe-
ten: ende he sal do den den walische *dat is de
duuel. die in den met is. In den daghe fall de
wyngart des puren wyns cm singhen. Ick bin
de here die den wyngart bewatt. Hastiken sal
ick en schenken dat vnlucht nyet en werde
gheuisenteit teghen em. Nacht en dach wat
de ick en en gene vnuwerdicheit en is my. We
sal my gheuen dorue ende brame to stride fall
ick vp sy gan en sal to samē verberne. Eftse sal
ik billicker halde my starkheit. He sal mi vre-
de makē. Vrede sal he mi makē. Die ingan mit
geruchte to iacob en israhel sal bloyē en groyē
en sy sulē dat aghesicht der werlt vervullē mit
sade. Heft he ijct dat volk geslage mit assulker
plaghen als sy en sloghen. Off is he gheodoet
als he ere verlaghen gheodoet hefft. In matē
enteghen die mathe als dat verwoxē is so sal
he sy oordelen. he hefft gheacht in synen hat-
den geeste in dem daghe der hette. Hjrumme
fall boishheit verlaten werden vp den huise ia-
cobs. Ende dit is alle de vrucht dat alle sin sun-
den ewech ghemonen werden. Als he setten
fall alle de steine des altars als steine der aschen
de vntwe ghestoten sint. De busch ende affgas-
de tempel en sullen nyet staen bliuen. Wante de
stat die versekert was: fall verwoist werden.
De schon stat fall werden ghelaten. ende man
fall se laten bliuen als een woistenye. Dat fall
dat calff weiden ende dat fall dat ligghen. en
de dat fall verteren ere hochde. In der droichei-
den eyes arns sullen vertreden werden de wyue
dye dat komen ende die sy leren. Wante dat
en is gheen wys volck darumme fall he syk sy
net nyet vbarne dye dat gemakt heft. En die
dat geformeert hefft. en sal dat volk niet spaē
en dat sal geschie i de dage so sal de he slaen va-

deme grunde der riuyten behi to det riuyte van egypten Ende ghi solt vergadert werden een vnde een kinder van israhel Vnde dat soll gescheen in deme daghe so soll men trumpen in der groter trumpene Vnde se de verlaten waren: solen kamen van den laude van assicien vnde de verdreuen waren vth den lande vā egyptē en de se solen god anbeden in den hilligen berghe in iherusalem

**Dat xxvij. capitell wo got Effyram plague-
de end verdarff de ende syk erbarmede der a-
uerbleuener syns volkes. Wort wo sich dat
volk van israhel verhoeff tegen got. end he sie
plagede dat vmb**

Wee der kroone der houerdicheit dē drōe
kenen van effraim ende dar affualle-
der blome der glorie synte blytschap
de waren in den hochden des alte vetsten dals
dwelende van deme wyne **S**ich de mechtighe
ende de starke here als de storm des hagels
de brokende stormende wynt als dat geruchtre
van vyll wateren de oueruloyende synt vnde
vthgan vp een wyt lant myt den rothen sal
vertreden werden de krone der houerdicheit
der dronkener van effraim vnde de blome der
glorien sinte eryrouwinghe sal affuallende we-
sen de dair ys vp der hogheden des dails der
wetten als de erste vrucht vor der typinge des
harwst **D**e welche vruchte als he si snyt to hāt
als he si in der hant hefft sal he si verlinden
In dye daghe so sal de here der scharen wesen
een croen der glorie vñ eens konyncks stock
der blijfshap dye ouerblyue syns volks vnde
een geest des ordels den genen de sitten sal vp
dat ordel vnde een starkheit den ghenen de
wedderkyren solen van de stryde to der porten
Met dusse ok vniue des wyns willen en wustē
se des niet vnde ouermiddes dronckenschap
dualdens si **D**ye prestere ende dye propheten en
wusten des niet vmb drunckenschap willen si
sint verdrinkt van dye wyne ende si hebbē ge-
dwaelt in drunckenschap si en bekenden dye
seen den niet ende si en wusten dat ordel niet
Wante alle tafel len syn vervult myt spyen
ende myt vryemheiden so dat vortmet ghes-
ne stad en was ***reyne** wen sal he leere wyl-
heit ende wen sal he don verstaen dat horen
Dye ghespeende van der melk ende affghelate
van den borsten **W**ante ghebede ende weder-
vmine ghebede ende ghebede noch en wachte
en wederumb wachte wachte noch bet **E**yn
weymich dat eyn weymich dat wante in spra-
ke der lippen ende in anderen tunghen sal he
spreken to desen volke den he ghesachd dit ys
myne raste **P**utlatet de moden ende dyt ys

myn verkoelen ende se en wolden myt horen
Ende ym sal des heren woert geschien Gebie-
de wedderumme gebede gebede wedderome
gebede wachte wedderumme wachte wach-
te wachte noch wedderomme enwemich dat
ende onwemich dat vp dat si gaen ende vallen
achterwart vnde werde vertredē ende werde
gestrikt en geuāgē **V**inne dit hoirt dat wort
des heren gi bespotters de herschapie hebet o-
uer myn volk dat in iherusalē is **G**y hebbet ge-
sproken wy hebbē een verbunt gemakē myt
den doiden ende wy hebbē gemakē een compact
mit der hellen de oueruloyende geisel als sy ouer-
gande wert so en sal sy nyet komē vp vns wē-
te wi hebbē de logene geset to vnscher hōpē ende
mit der logene synt wy beschermpt **H**ierum
me sprekt dit de here got **S**ich ik sal senden in
de funderamente vā syō enē probeirde steen es-
ne yndesteen enē costelē steen gefūdeirt in dat
fūdamēt de geloeft en haest nyet ende ick sal
in gewichtē setre dat ordel ende de gerechtig-
heit in mate en de hagel sal vuwerpē de hape
der logene ende et beschermenisse sullen de wa-
teren oueruloyerēn vwe verbunt mit dye dode
sal vth gedan warde eni uw compact mit der
hellen en sal nyet bestaen **D**e oueruloyende gei-
sel als sy ouergande wert so sult ghy syn in enē
vortredunghe so manner sy euer gan de wert
sal sy vch enwech nemen **W**ante vrom der da-
gerait sal de geisel ouer gan in dye daghe eni in
der nacht ende alle de tribulacie sal verstatmis
se geuen dy ghehore **W**ante dat bedde is geen
get also dat de eyn dar ast velt ende een kort o-
uerdeckzel en mach se beide nyet ouerdecken
Wante als in dye berech der scheidingē sal dye
hete staen als in dye dale dye dat is in gabaō
sal he syk tornen vp dat he syn werk do ***dat**
is wreke ouer de sunder **I** dat em een vrempt
werke is vp dat he do e syn werk ***syn** werk
is vremde van em ende nu en wilt nyet bespot-
ten ***de warheit** idat vnluchtē in bandē nyet
en werden vernijet **W**ante ik hebbē ghehoert
van dye heren god der scharen een volendige
ende een kortunghe ouer alle de erde **V**enes
mit myt dye oren ende hoirt mitter stemmen
Verstaat ende hoirt myn vrtspreecke **S**al de
ackerman ijct burven alle den dach vmine to-
seyen sal he ijct snyden mit der ploich ende te-
nyghen syn lant **A**ls he gelijcket hefft dat o-
uerste synes lantz sal he dan myt seyen en-
de koeme strouwen ende en sal he nyet werpē
den weit na ordenynghen des landes **V**n ger-
ste ende wicken ende bokweit in synen endene
Ende he fall en leren in ordele ende sin god sal
en leren wante mit sagen en dorſcher me nyet
den rīs noch dat rat des waghen en sal

vinbgaen op den kome. **M**er mit eyne roden sal men den riess vth slan. ende den kome mit eynen stock. **M**et dat broith*dat is de weit. sal man breken.*dat is in der molen malen. **A**ndt nyet ewelick en soll det dorsscher en dorsschen. Noch dat rat des waghens en soll en nyet quellen. noch mit sinen clauwen en sal he dat nyet breken. Ende dat is vit ghegaen van deme heren gade der scharen dat he doen solde wonderlike rait en voorheue die gerechticheit.

Dat. xxiij. Capittel is van deme beleghe der stat iherusalem mit wat ongeluckes god die stat destruerde dor die heiden. ende ouck wort Ilias die propheete hijt in die plaghe die gots lande op die heiden die iherusalem destruyrden doyt sich ghelykt hadde wedet tho deme heren ende vort wo die heiden sich tho deme latsten behyden tho deme ghelouen. ende die ioeden nyet wolden ghelouen den prophecien de van gades mischwerdinge geptropheert sint.

Wee Ariel Ariel die stad die David wt wan dat is iare vp iaren ghedan. dye festlike daghe sijn balde voerleden ende ick soll belegghen Ariel*dat is iherusalem. **I**nde dat soll wesen druyich. ende scrich. ende Iherusalem soll my wesen als Ariel. **I**ck soll dy vmbleghen all vmmme ende vmmme: als ey van wonden tinc. ende ick soll enteghen dy eyen wall vp werpen. ende ick soll bolwerke vp sian in dinc belegginghe. **D**u salt werden wt nedder. **D**u salt van der eden spreke ende vt der eden soll man din stymme horen. en dijn stymme sal wesen als eynes wichelers vt der eden. **E**nde vt der eden soll dinc sprake du men. ende de mennichte der ghente die dy vt scouwen solen. sal wesen als cleyne ghemull. **E**nde die mennichte der ghente dye enteghen oerhant hebben. sal wesen als eyn vuncke vertgaende. **E**nde dit sal gescheen hastlik ende snel lik van deme heren der scharen. sy soll wesen geuitset in doncsleghen ende in bewegige der eden. **E**nde in groten ghelude des stormenden windes des vnweders. **E**nde der vlammen des verlindende vuyts. **E**nde de mennichte alte hei den die wachten entegen Ariel. **A**riel sal sijn als eyen eynes nachtiken ghesichts. **E**nde die ghene die theghen Ariel orlegden ende die sy beleden ende die sy verwunnen. **E**nde als eynen hongetighen slapet ende yt ende als he opwakt wert sine sele ydel ende als eyn doelghen slapet ende dunckt ende na den dat be ontwakt is he mode ende heeft noch dorst. **E**nde syn sele*dat is syn buk. ydel is. also soll

ouck sijn die mennichte alte heiden die dat gewochten hebben teghen den berch Syon. **V**nt set uw ende verwundert uw twyuel. werdet druncken. ende nyet van deme wyn. weerder bewirt. ende nyet van drunckenschap. **W**ant die here heeft uw ghemenghet den geyst des slapes. **H**e sal ure oughen sturen uw propheeten ende uw pricen die die ryfionen pleghen tho seen soll he ouerdecke. **E**n uw sal sijn uwer alte visionen als de woorde van eynen besloten boeke dat welcke so sy des ghonen die sich vpp schrift vasteit. segghen sy. **L**ese dyt. ende he soll antwoorden. **I**ck en mach des nyet lesen. **W**ant dat is ghesloten ende dan sal man dat woek gheuen eynen die genen woekstaue en kan. ende man soll en segghen. **L**eset. ende hee sal segghen. **I**ck en kan gheynen woekstaue. **E**nde de here sedē. **V**mb dat dit volck my gheucket mit sinen monde ende myt sinen lippen my lauet. met ere herte is vere van my. ende sy hebben my vntseen in de mynschen gheba de ende letinghe. **H**ijt vmine sal ick et thodon dat ick eyne vorwundere make dessen volcke myt grothen ende vorschreckliken wondere. **W**ente de wiheit sal veruaten van eten wysen vnde vorstantemisse sijre kloker lude soll werten voortdorghen. **W**e die ghy deep van hetten sijt dat ghy van deme heren vorberghet den rait. der welcket werck in dunckerheidien sijn ende se seggen. we suet vns. we kent vns. **D**esse nye gedachte is vorhijt Recht als off die pot erde segghe enteghen den potineker ende dat dat werck sedē tho sine meker. **D**u en heb best my nyet ghemackt ende dat eyn ghema ket dimck segghe sinen meker. **D**u en versteist nyet. **S**all nyet eyn weynich ende in korten tijden die libanus werden gherwandelt in cher mel*den berch. lende chermel werden geacht in eyn walt. **E**nde in den daghe solen horē die douen*dat sijn de heyden. die wort des boc kes*dat is des olden ende nyen testamēts. **I**nde dye oughen der blinder solen seen vyt der dunckerheit ende duisternisse. **E**nde die sach modighen solen in deme heren blitschap tho doen. **E**nde die armen mynschen solen verblijden in deme heylligen psrahel. **W**ente heys tho nyet gheworden dye mechlich was die be spottet is vulendet. **E**nde sy sijn alle affghene den die dat warden vp die vngherticheyt die daet sundighen deden die mynschen in deme woorde. **E**nde se vertreden dar neder den genen die sy berisften in der porten*dat is dye sy apēbar straffde. **L**ende se kerden sich tho vorgheues van den gerechtige. **V**mb dat spricte die here to Jacobs huise die abrahā vorloiste Jacob en sal nu nyet bespot werden. Noch nu en sal sin anghesicht sich nyet schamen. **M**er

als he seen sal syn kindere de werke mynre hā
de in sinem mydden heilende mynen namen
ende heylisch seggēde den heylgen iacob dat
is xps. Lende god ysrahel verkundigē ende dee
dwalende vorstaen wiſ heyt in de geyst ende
de rouers ee leteren.

Dat xxx. Ca wo god stræffen dat volck
van ysrahel rimb dat se betruweden in de egypt
aer ende versinaiden de rade sime pphete. Ock
gedencket der pphete ysaias hijc der toküpft
gades in de leste ordel ende wat guaden he be
wysen wyl den de sich to em keten.

Gee ere kidere achterlaters des raitz
der propheete. Seget de here vimmē dat
ghy rait make de ende nicht vth my
ende dat gy scherde webbe. ende nyet dor my
nen geist so dat gy sunde vp de sunde gad dert
de gy wandert: vp dat gy neder leydt in egypt
ten: ende en vragedens mynen monde nyet
de gy haepsten hulpe in Pharaons starkheyt
ende betruwe in de scheme des lantz vā egypt
ten. We sal werden de starckde pharaoms in
scheme. ende dat betruwen dat gy hebt in de
scheme egypti: sal v wesen in vnere. Wente
dyn vorsten waren ghegaen in thannis. ende
dyn baden quamen to thannis. Se fint alle be
schempt vp den volcke vimmē dat volk dat en
nyet baten en mochte. Se en waten nyet in
hulpe noch in geen oitberlickheit: mer in la
ster ende in schande. De last der beesten vā su
den. In dem lande der tribulatiē ende des ve
drijers de lebāt vth em is een
slanghe ende een vlygende serpente. draghen
de vp der beesten scholderen ere rijkdom: ende
ere schatte vp des kameels houet: to deme vol
ke dat en nyet baten en mochte. Wente egypt
ten fall vimmē nyet ende vergheues en helpen.
Hijc vimmē so repe ik hijc auet. dat is alleene
houerdye. Kaste nu als du daer in kamē byst
so schrift en vp dat buschtomen holt. ende be
schift dat ernstliken in een boeck. en dat fall
wesen in dem vthersten daghe in orkōde bys
in ewicheyt. wente dat is volck dat tho to mi
cheyt vermojet. god lende sint logenastti
ghe kindere. Kindere de nyet hoeren en wylle
dy ewe gades dy dar spreken to de pphete
en wylt nyet seen. En de schauwendē en wilt
nyet schauwen die dinghe die recht fint. Seg
get vns dat vns behaget seet vns dwelinge.
Halt van my den wech. keret van my den pat
van vnsen aischyne mote wyken de heilige ys
rahel. Hijc vimmē so secht dyt die heilige israhell
Vimmē dat ghy dyt wort veruwerd heft en
de heft ghehopet in de auerdadicheit ende in
dat gheruchte ende dat ghy daer vp geloent
fint. daer vimmē sal uw desse vnghechticheyt

sin als eyn vallende tho geschoerde mure. En
vndersucht in eyne hoger muten. Wat haste
like als me dat nyet en hopet sal sin voerde
kommen. ende he sal werden voermyntet ende to
wreuen in stucken als eyn eerden potmikers
pot dye daer tho braken wert myt groten sto
ten. Ende men en soll nyet vonden van synen
stucken eyn schafft daer men eenen kolen vui
tes in dragen mochte vith den vuur off dat
men in sal moghen scheppen eenweymich wa
ters vith der gracht. wente dyt secht die here
god van ysrahel. Ist dat ghy werdet bekeret
ende rustet. so sult ghy behalden wesen. In
gheswyghe ende in hapen sal ure starcheyt
wesen. ende ghy en woldens nyet ende sprake
gheyntelye wys. met wy sullen tho den per
denwatt vleen. hijrumme sult ghy vleen en
de vp sielle perde solen wy sit ten. Hijc vimmē
solen se sneller sin die uw nauolghen solen. du
sent mynshen van deme angelijchte eynes
angstes. Ende van deme angelijchte des ang
stes vyuet solet ghy vleen bys dat gy werds
voerlaren als de mast van eynem schep vpp den
top van eynem berghe. ende als eyn roken vpp
eynen houel. Hijc vimmē wacht dye here vimmē
dat he sich uwer verbarme. Ende hijrum
me sal he werden voelauen uw sparnde. Wat
god des ordels is dye here. Welich fint sy alle
die en vorbeyden. Want dat volck van Syon
fall wonen in Iherusalem. Schreyende sal du
gheynt wys schreyen. vorbarmende sal he di
nes verbarmen. to der stymmen dynes topes
tho hant als he dat horet. sal he dy antwoerd
Ende de here sal dy gheuen weymich broedes
ende cleyn water. en he sal vortmer nyet doan
van dy vlyen dinen letet. Ende dinne oughen
sollen seen dinen ghebeder ende dinne oren solen
hoeren dat wort des ghelen dy van achter
rugge die vormanen sal. Dyt is die wech. wa
dert dat inne ende en kijct uw nyet aff tho der
techter syden noch tho der luchter syden. ende
du salt beulecken die stucken der bilden dynes
siluers en dat cleyt des affgades dins goldes
ende du salt sy verstroyen als de vnuincheyt
eyner mansuchtighet vrouwen. Ga ryt en du
salt dat eme segghen. dimē sade sal werden ges
gheuen reghen. so wat du ouck seyes vpp des
erden. ende dat broit van dinne vrucht van dy
nen lande fall see vruchtbar ende vrucht sijn. In
den daghe fall dat lam weyden rumelyken in
dimē besittonghe. ende dyn steyen ende die iū
eten ghennengden gerste als off sy vp der deſe
ghewant were. Ende dat solen wesen vp yego
sicken hoghen berge en vp yegeliken vrucht
uen houel beken van lopenden water. In den
dage der verlachtinge velue als de to me vallē

Psalm

Ende dat licht der manen fall wesen als dat licht der sonnen Ende der sonnen licht fall we sen seuen mael clater als dat licht der seuen da ghe In deme daghe als de here verbinden fall sines volckes wonderen ende als hey ghenesen fall de slach eret plage. **H**uch des heren name kompe van vrees sin torn is bernende ende swaer to drage Sin lippen sint veruult van vnde dreydeheyden ende sin tonghe als een vrelin dede ruer Sin gheyst is als een oueruloyende gat bys to den mydden des hals vmb to ma ken de heiden thoe met ende den toem der et tonghe de in der voelcke kennenbacken was. **D**wi fall wesen een leytken als dat ghelykt eyt gheherlichder hoecheyt ende blitsch op des heren als de daer gaet myt eente luyten. vpp dat hey ghae vp den berch des heren des stac ken van psrahel ende de here fall don hoten de gloem sint stymmen ende hey fall toenen den angst sins arms in de douwinghe fines torns ende de plamme des verstande vuyres fall stoten in stoemynghe ende in haghelsteyne. **W**at roet des hecen stymme fall assut beuen als hey gheslaghen is myt der weden ***des gotliken oodels.** lende dat ouerghaen van der woe de sal wesen vast de de here fall doen vp eme. **I**n haren ende in schellen ende in sunderlinghe staden soe fall he sy vuechte Want van geste nis teat tophet ***dat is de helsche pine.** **S**i is teat van den konynghe ***dat is van gae de.** deep ende seer wyt. **S**in roetsel is vuer en vle holtes dat gheblaes des heren is als eyu vuyper van srewel dat se vntsteket.

Dat reti Ca wo dat volk van psrahel syn betrouwen met en solde setten in den mynshē niet allene in god.

Weden de neder gaen in egypten to hel pen den de dat haren en sich dreygen im perden en hebben betrouwien in den wagenen vmb dat ere voell is en vp de refiget vmb dat se sere vrom sin ende en hebben gheē betrouwien gehadt vp den heylighen psrahell ende en sochten den heren niet **A**en ***god.** **I** de vps is heft dat quaet ***ouer psrahell.** ghe bracht ende he en nam sine worde niet enwech ende fall vristaen enteghen dat huys der boes serende teghen de hulpe der gheenre de vngerechticheyden werken de man vyt Egypten ys syn mynshē ende niet ghod ende ere perde sine vleesch ende niet een gheyst ende de here fall sin hant nedewart steken ende de hulper fall valle en de fall vallen den gheholpen wert ende se sullen altof samē werde verderft want drie sprake de here to my Gelick als een lebare baschet ende sin welpen vp even roff als eme teghen koempt een mennychet van herde dat

he sich vor ere stymme niet entruchtet ende van ere vorghaderinghe sich niet en vntsuyt alsoe sal de here der scharen neder komen vmb to stiden vp den berch van sion ende vp sin huelle. **G**helick als de vleghende voghel alsoe sal de here der schaeten beschermen **I**herusalem beschermende ende vorloesende auerghaende ende se beholdende **W**erdt bekert ghelick als ghy de in deepheyd ewech gheghaen sint gy kinder van psrahel want in dem daeghe sal de man verwepen de affghoede sins filuers ende de affgade sins golde de uwe: vwe hāde mack tense to sunden en assur ***dat is dat her vā assitien.** **I** saltu vallen in den swerde niet eenes mynshē ***men in deme swerde ghaedes.** **I** en dat swert des mynshē fall yn niet verslinden ende he fall vlen niet van dem angefiche des swerde ***men van anghest weghen.** **I** en sin iughelinge sullen wesen tinspichtich et de sin stac heyt fall van angst vergaen ende sin princē sullen beuen ende vleen. **D**yt sprack de heren welkes heren vuyt in sion is en sin ouē in iherusalem

Dat reti Ca is van der rechtuerdicheit Eze chie vnde van der boes heyt manasse ende de verstoeringhe der stad ende des rakes iuda.

Set de koenynck fall regnet in sine ge rechticheit ende sine vorsten sullen vor sin in deme ordene ende de man fall sin als de vorborghen wert van deme winde. **E**nde sich verrecht van dem ghestorme als reuie ten van wateren in deme dorste ende als de schyme eens hoegen scheme steens in der woe ster erden. **D**er seender oghen en sullen niet bandcketen ende de oeren der hoetender sullen ernstlichen toehoeren. **I**n der ghecker herte fall verstant ende konst sin ende de stamelet sal geringhe spreken ende slecht. **V**ortneet en fall men den ghelen de vnuwyle ys niet hetē vorst ende den bedregher en fall men niet vortneet heten eenen ouersten. **W**ant de gecke fall gecke dinghen spreken ende sin herte fall vngrechtheit den doen vmb to voldo en ghevinst heyt ende to spreken to deme heren bedreghelick. ende he fall ydelmaken des honghetigen sele. ende enwech nemen de dranck des dorsti ghen des droeghenastighe rate sint scre bose. **W**ant he gedachte denckt vmb to verderuen de sachtmodyghen in den woerde der loegen als de aetme sprickt ordele. ***Dat is de waerheyt.** **I** Met de prince fall dyncken dynghedre werdentlyck eynen prien thoebhoerten. **E**nde hey sal bouen de leydesmāne staen. **G**y ticke wyue staet vp ende hoeret myne stymme. **G**hy dochtē de betrouwē hebbet ***i stacheit**

uwet stede. I begript myt de oete myne sprake na daeghe ende na iaer ende ghy sult werden verstoert dat betruende sijt. Want dat wynghart lesen is gheendet. wortmeer en soll ghenewerghaderen des wingarden kamen verwudert ghy rike wiue werdet verstoert ghy betrouw en vntkleet uw ende werdet beschempt gosdet toe uwen lenden vp uw best wetet vp uw begherlick lantschop vp den drachtighen wylghart. Op myns wolcks lat sullen doerne ende breme vp komen. Woe vele meer vp alle dese huse der blyschap der verblydend stad. Wat dat huys is ghelaten. de mennychte van der stad is achterghelaten dunckerhede ende tas ten sin ghewoeden vp den kulen bys in ewychecht. Der wylder esel huder blitschop is de wayde bys dat vp uw soll werden vtghestort de gheyst van bauen In de wyltemisse fall fin in cherinel ende chermell fall toe eenen walde werden gheacht. ende in der wyltemisse saell wonē dat ordell ende de ghorechticheyt saell sitten in chermell ende dat werck der gerechticheyt fall wesen vrede Ende de oeuonge des ghorechticheyt fall sin syvgen. ende sekterheit bys in ewychecht. ende myn volk fall sitten in den schoen des vreden ende in den waenynghe der betrouwensse ende in riker touwen. Men haeghel soll vallen in demie nederstyghen des waldes. Ende myt veruedeten fall retnedert werden de stad. Selich sijt ghy de ghy seet * dat wort ghades. Ipp alle watere * dat is vp alle voelck. to hoope knoppende den wit des ossen ende des esels * dat s allerleye volck. *

Dat errij-ca-wo senacherib dor de god plae
gde dat volk - wederu mme van ghade gepla
get wart ende iherusalem wedet vmb gemakte

Wdy du roeuest * des herē volk. En schaltu oock niet werden ghewest en de du vrywerdes * ghod. En salt du oock niet werden vrywerdet als du volle braecht hefft de bewinghe ghades soe saltu bewest werden. ende als du van moethyden afflaeten to versmaen. soe saltu versmaet werden. Hete verbarne dy vnsr want wy hebben dy verbeyt bys vnsre arme in de morghen stunde en de vnsre heyll is in den tijden des bedreiffisse. van des engels stymme vlo dat voelck ende van dimen verheue fint de heyde verstron wet ende ure roue sullen werden vergadert. als ionghe heuspronghe verghaedert werden ende de graue vol sint van en. De hete is grot ghemaket want he wonden in der hochden. He soll vryullen sion myt ordell ende myt gherichticheyden ende gheloue soll wesen in finen tiden. De wetenheyt en wylheit rickdom des

heyls des heren vrese is sin schat. Tect de seen sullen wepen daet buten de enghelen des vre deu sullen bytterlick schreyen. De wege fint ghesceyden de plach to gaen doer den pat holt vp de belaessde is to niet ghewoeden. He heeft de stede verworpen he en achtet den mynschē niet. Dat lant droeffde. ende quele beschempt is worden lybanus ende watt verdoefft. Ende saron is ghewoeden als de wylmissie ende basan is to schuddert ende catmelus. Nu soll ick vpstaen spickt de here. Nu soll ick werden verhauen ende nu soll ick werden verhoght. Gy sult entfanghen hetzde ghy sult ghebetē stopelen. Ow gheyst soll uw verslinden als ruyer ende dat volck soll weseu als assche van deme brande ende de doerne de vergaedert fint sullen werden verbrant myt deme ruyer. Hoeret ghy de verne sijt wat ick ghedaen hebbe ende bekennet uwen naberien myne starckheyt. De sunden sin vertueert in sion. De angst hefft de pochten beseten. We mach van uw luden woenen myt den verslindē ruere off we mach mit uw luden woenen myt den ewentlichen herde. De dat wandert in der ghorechticheyden * de mach dat doen. Ende de daet de waerheyt sprecket de daet voorwerp de ghyticheyt. raouerdadycheyden ende entschuddet sin hande van allen ghyfften. De sin ooren stoppet dat he dat bloet met en hore. ende sluyt sin oghē dat he gheen quact en see. Delle soll in den hoegen woenen. De versche cheyt van den steenen ys sin hoechte broet is eme gheghuen sin waeter fint ghetrouwe. Sin oeghen sullen den konynck seen in fint schoenheyt. Sey sullen de werlt van verres schouwen. Dim herde soll gedencken vruchte waer is de gheleerde waer is he de de wort des ewen weghet. Waer ys de leter der klenet. Du en salt niet seen dat vnwyse volk. Dat volk van hoech gen warden alsoe dat du moegest verstaen de behoedicheyt sinre tonghen. In den gheene wijs heyt en ys Ansee sion de dat vnsr hoechheit. Dim oghen sullen seen. Iherusalem. De rike woninge dat tabernakel dat man gheenreley wys mach oversette. Noch in ewycheyt en sullen ere ne ghele niet en wech ghenomen werden. Ende alle eer linien en sullen niet werden to brackē. Wē te allene so is daer de hete vnsre got groet ghemaeckt. De stad der vloede de bryde en apen reure gheen schepe dat vryngier fall ouer en gaen. Noch gheen grote koghe en soll doer en gan. Wat de he is vnsre ordeler. de he is vse ee geu. de he is vse konik. He sal vs beholde dinne kordē fint entbōde me en sullē gheene ouer hant holden. Also gheban soll dī mast wesen dat du niet en salt moeghen dim teken bereide dan soll werden gedelet de roue vele roues. do

kropelen sullen den woff einwech nemen ende
de naert en fall niet segghen ick bin krank ge-
welt dat volk dat dat bynnen woent vā en
fall de vngerechticheyt ghenomen werden
Dat rxxij. Ca. van der verwoestinge der
ydumeer ende van der vywerdicheyt ghades
eghen de heyden.

Gheyden koemet voort ende hoeret en-
de ghy voelck verstaet de erde moet
choeren ende ere veelheyt De werlt en-
de alle eer groeynghē want des heren vyver-
dicheyt is vp alle heyden ende sin torn vp al-
le eer quacheyt he heeft se voeslaghen ende
he eest se ghegheuen in den doetslach Ere ver-
slaghen sullen werden verworpen ende van eer
alle fall stank vpggaen de berghen sullen vu-
lm vā een bloede ende alle de titderschop des
hemels fall werden beschempt ende de hemele
sullen soamen werden gewundē als een boek
ende alle titderschop sal affuallen also dat blat
affuallet van dem wingharde ende van dem vi-
ghentoem want myn swert is druncken wor-
de in dem hemele set he fall neder koemen vp
youneam ende vp dat volk mynre ver slagho-
ghen toe den ordelen want des heren swert is
reueilt myt bloede dat is gheuetret van dem
smaete der lammer ende der bucken bloede en
de van deme bloede der vetter starcker weder
want des heren offerhande is in bosra ende
groot doetslach in dat lant van edom Ende de
enhorne sullen myt en neder koemen ende de
styte myt dem mechtighen **Dat lant soll wer-**
den gheslaet van bloede ende er erde van dem
reuen der vetter deere wāt dat is de dach vā
des heren wake dat iaer der wedergeldinghe
des oedels van sion ende er reuieren sullen wer-
den verandelt in peyck ende ere erde in swe-
ul ende ere erde fall wesen in bernende peyck
des nachtes ende des daeghes dat en fall iuum-
meier werden gheleschet De wek soll vp-
ghaen in gheslechte in gheslechte ende werde-
reuen ewentlichen ende vimmerinet Nye
mant en en fall ghaen doet dat lant ende dat
sullen besitten de vlegen en de eghelle ende de
stoeke ende de rauen sullen daer in wanen en-
de ouer dat lant soll de macht ghestrekt wer-
den Dat is na maten der sundere ghepinget
worden I vp dat dat to niet ghemaect wer-
den des muermesters tegelolt in verwostin-
ge Ere edele lude en sullen daer niet wesen
met sullen den konyc̄k antropen ende ere vor-
sen sullen werden to met Ende in des lants hu-
huse sullen wassen doetne ende netrele ende
diste in eten vasten steden ende dat sal wesen
der draken slaeckamer ende der struyssen wey-
de ende daer sullen toe ghemoechte loepen de
de geyste eeste de wylden luyde den wylde kat

ten ende de eene wylde man fall hulen teghen
den anderen Daer sullen rusten wunderliche
deere ***de mā wytte vrouwe heret Len se vā**
deich daer raste Daer hadde de egel een graff en
de daer voede he vp sin ionghen ende vime-
groeff ende toch se vp in eten scheme dar woe-
den voerghadert de wyen de eene to deme ande-
re Undersoeket ernstlickien des heren bok ende
leset een van den en ghebraeck niet De eene en
vraegheden na deme anderen niet Want dat
vpt myneme monde kompt dat hefft he ghe-
baden ende sin gheyst hefft se vergadert ende
he hefft en dat loth gherworpen ende sin hant
hefft den beesten dat lant ghedeelt nae maten
bys in ewycheyt sullen se dat besitren ende vā
gheslechten to geslechten sullen se dat in wonē
Dac rxxv. Ca. woe Sayas troest de ghe-
louighen ende de sick bekeerde van den heyde
to ghaede.

De wyltemisse fall sich wettouwen
ende vnuwech en de emicheit fall sich vā
blyden ende bloyen als de lylle Groy
ende fall se groyen ende se fall verblyden vull
vrouden loeuende De glorie des berghes lyba-
m is et ghegheuen de schoenheit carmelie ende
saron Hy sullen seen des heren glorie:ende de
schoen heyt vuses gades Sterckt de vnuuech
tighe hande:ende vlest de krancke beyne Seg
ghet den kleynmodyghen werdet ghesarckt
ende en wylt niet vntseen Seet uw god saell
webrenghen de wraeke der wederheldinghe
ende ghod he fall koemen ende behaelden Da-
siden der blinder oeghen vpghedaen werden
ende der doeter oren sullen gheapent werden
Dan fall springhen de cwoepell als een hert en
de der stommen tonghe fall apen wesen Wāt
in der wiltemisse sint de watere ghescheden en-
de de reuieren in der wyltemisse Ende dat droe-
ghe was is worden in een staende water ende
de dorstighe was in fonteynen van waterē
In der rastkameren daer toe voren draeken in
woenden daer sullen vpghaen niet ende byesē
ende daer fall wesen een pat ende de wech fall
heylich gheheten werden Daer doer en sal ge-
ne beuleder ghaen ende dat sal uw wesen de
rechte wech Also dat de ghecken dor de wech
niet dwalen sullen noch daer en fall niet we-
sen de leue noch geen quaed beest en sal dar
doer vpgtghen noch en saell daer gheuunde
werden en de kaer verlost sin ende weder ge-
gholden van den heren sullen dat doer wande-
len se sullen bekeert werden ende komen in siō
myt laeue ende myt ewentlik blitschop wesen
vp ere hoeft ende se sullen halde vroude ende
blitschop droeffnis ende suchten saell vleen
van en.

Dat week.

Wo sennacherib dye koenyc van assyrien vp
gik tege die stede iuda to beuechte Ca. xxxvi

En de dyt gescheden in de weeteynden
iaer des konyncks Ezechie - dat senna
cherib de konynck van assyrien vptrat
vp alle dye ghenuerde stede van iuda ende he
wan se - ende dye koenynck van assyrien sen de
rapsacem van lachis in iherusalem to de konik
Ezechiam myt eyner swater hant *dat is mit
groot macht. Ende hey stonde toe der water
leydinge van det hoger pycinen in den wech
des ackers der reuiere ende to eme ghnick ryt
heliachi helchias son - dye ouer dat huis was
*des herē. Ende sobna de schribe ende ioache
asaphs son des konynck kenseleyt - ende raps
aces sede to eme. Hegget Ezechie dyt seghet
dye grotere koenynck van assyrien - wat beteu
wen is dyt daer du in bettuwes - off myt wat
sterkheyden off rade menest du to wederstaēc
vp wen hefft du betrouwien want du van my
gheweken byst. Soch du betrouwes vp desen
stock van reyte ghebracken ouer Egypten - is
dat vp den stock eyn man leynt hey fall gaen
in sin hant ende doerbaeten sin hant Aldus da
pe is Pharo dye koenynck van Egypten alle
dye dye in eme betrouwien. Isset dat du my ar
wordes wy betrouwien in den herē vnsen god
is he niet dye hoecken - ende altaer Ezechias
as enwech ghedaen hefft - ende ghespracken
hefft toe iuda en iherusalem vor desen altaer
sult gy er aenbeden ende leuete dy mynen herē
de konynck van assyrien - ende ick fall dy geue
twe dusent perde. Ende du en salt vyt dinen lä
de dye vpstreers toe de perde geuen. Ende wo
salt du moeghen verdragen dat aenghesichtre
eyns richters van eyne stat van mynes heren
alte kleynsten knechten. Want off du betrouw
ies in Egypten ende in waeghen ende in resi
gher - ende ny en bin ick niet vpgekommen sun
det den heren toe desen lande vp dat toe verdee
uen. Dye here sedē toe my - styghe vp dyt lant
ende verderuen dat - ende heliachim - ende sob
na ende ioach se de to rapsacem. Spreck toe di
nen knechten myt der tonghen van siē wāt
wy verstaen sy ende spreck toe vns niet in iot
set tongen in des volks oren dat vp dye mue
re is en rapsaces sedē toe eme. En hefft my my
he niet gesendt to dinen herē - en to dy dat ick
alle dese woerde spreke solde - en ni et to de mā
nen dye vp der muere sitte dat sy niet en sullen
motē etē eren dreck en drincken myt uw dye
dye pisse etē vote *dye pis de dat vlut van en
toe etē vote. en rapsacen stūt en neep myt gro
ter stymmen in ioetsel spraken ende sedē Hoe
ret eynes groten konyks woerde des koniks
vā assyrien. Dyt sprickt dye konynck. En later
Ezechias uw niet bedreven want hey fall uw

niet moeghen beschermen - ende Ezechias en
fall nw niet mogen geuen betrouwien vp de he
re fine god seggende - beschermende fall vns de
hete verloesen - dese stat en fall niet ghegeuen
werden in des koenyncks hant van assyrien.
En wylt niet horen Ezechias sprickt dye koe
nynk van assyrien doet myt my benedictie - en
komet vyt to my ende ette y gelick sinen wi
gart ende eyn yghelick sinen rygenboem - en
ygelick drencke dat water van siner cisterne
bys dat ik komien fall ende voeren uw toe enē
lande wart dat gelick all uw lant is - to eyne
lande van koertine ende van wine to enē lande
van brode ende van wingarde. Ende Ezechias
de verstoere uw niet seggende dye he fall vns
verloesen ende hebben der heyden niet verlost
ygelick sin lant van des konyncks hant van
assyne. Wat is de vadere - math en aphat
waer it dye god sepharnaïl. En hebben sy niet
verlost samiam van mynte hant - wye is va
alle den ghaedē van desen lande dye sin lat be
schermet hefft van mynte hant als de herē be
schermen fall iherusalē van mynte hant - ende
se swegen ende se en antwoorden eme niet eyn
wort. Want de konynck hadde beualen segge
de en antwort eme niet en heliachi helias son
de ouer dat huys des heren was - gyk in ende
sobna de schribe ende ioache asaph son de cas
celer to ezechiam myt getreene kledē ende se
boetschap de rapsaces woerde woe ezechias en
de ysayas sich veroetmodigēde vor gade rmb
verlosinge des vols van ystahel. Ca. xxxvii

En dat geschede als de konink Ezechias
as gehoort hadde soe sneyt hey sin klep
der en de de enē sack rock an en he gik
in des herē huis - en he sende heliachi de bouen
dat huis was en sobna de scribē en de olde van
de prestē ouerdeckt mit sackrockē to Isayā
amos soene de prophetē - en se sedē to eme. Dit
seget de konyck ezechias. De dach der tribula
cien en de verstormyge off straessinge ende die
dach der blasphemē is dese dach - wāt de kin
der fint gekomē bis to d gebuert en is gē
cracht meer to gebēt. Off in emiger manē de
here din god hore de woerde rapsaces de de ko
nik vā assiriē sin he ghesant hefft rmb to bla
phemirē de leuedigē god en to verwite mit de
redē de dy he hod gehoort hefft. dat vā here vp
ey bedige ou de de oubleue fint vā de lande - en
gevūde sin. En des konicks Ezechias knechte
quame to ysaiā en ysayas sprack to en - dit sulc
gi uwē herē segge - dit seget de he - vntsee niet
vā de aensicht de woerde de du ghehoort hefft
dat my des konicks knechten vā assiriē me
de geblasphemēt hebbē - seet ik fall eme ghe
uen eynen gheyst. Ende he fall hoerten eme

Isaie

voischap ende he sal wedderkeren tho synen lā
de. ende ick fall en doen vallen myt dem swerde
in synem lande. Ende roep faces. keit wedder
ende he vant den komink van assyrien vech-
ten emeghen lobna. wanthe he hadde gheho-
ert dat he ghetaghen was van lachis ende ho-
erde van tharacha deme komink van ethiopi-
en dye sede. hee is vthghekomen vmb entege-
ny tho stryden. Als hee dat ghehoort hadde
so sant hee baden tho Ezechiam seggende. Dyt
sult ghy segghen Ezechie deme kominge van
iuda. Dyn god fall dy nyet bedryghen dat du
in betruwes segghende. Iherusalem en fall ny
et wedden gegheuen in des komincks hant vā
assyriën. **H**ucht du heffst ghehoort wat gedan
hebben alle dye kominghe van assyrien allen lā-
den dye se vmb ghekeert hebben ende salt du
moghen werden verloist. Dy heiden gode heb-
ben se yet beschermt die myne vadere vmb ge-
kert hebben Gosen ende Aran ende tephrah ende
kindere van Eden dye waren in thallassar. wat
is dye komink van emath. ende dye komink
aphat. ende dye komink det stad sepharnay
anaaua. Ende Ezechias nam dye breue vā det
baten hant ende laess se. ende he genck vp yn
des heren huys ende he entdeckede se vor deme
heren. Ende **P**laysas anbedede dye vor dem he-
ren ende sede. here der scharen god israhel de du
sietst vp iherubim du bist alle god van allen ry-
ken der werlt. du makest hemel en erde neyge
heit dyne oren ende hore. do vp dyn ogen ende
sye. ende hore alle senacheribs woerd dy he ge-
fint heft vmb de leuedigen god to blasphemie
en. wante voorwar here so hebben dye konyng
ge van assyrien dye lande ende ere tyke woste
ghenaket. ende se hebben der lande ghode
deme vryte ghegeuen dat en weten geyne go-
de. met werke van mynsehēn der handen holt
ende steyn. ende se hebben se thobraken. ende
du her vns god beware vns van syner hant.
dat alle dye ryken van der werelt mothen be-
kennen dat du byst dye here vns god alleynue
Iays amos sone sande tho ezechiam ende se-
de. Dyt sechē dye here god van israhel. vmb de
dynghē dat du my vmb ghebeden hefft van
senacherib de kominge van assyriē. dyt is dat
moet dat dye here gespraken hefft. vp en **J**unc
feoure dochter van syon he hefft dy versmaet
ende bespotret Juncfrouwe dochter van iheru-
salem he hefft dy nagewenket myt be hoeftte.
wen heffstu verweten. wen heffstu geblasphe-
meert. ende anderwerff wen heuestu dyn stem-
me verheuen. en dye hocheit dynet pgen verhe-
ue. To de hilligen israhel ***dat is to den genē**
de israhel anbeden. In dynre knechthen hant
bevestu den heren retunwert ende heuest ghes-
acht. In dy manichre myner waghenē byn ik

vp ghegan vp dye hoghede det berghen vp de
toppe libam ende ick fall affhouwen dye ho-
ghede synt cederen ende synt rthuerk oren dā
nenbome. ende ick fall inghan dye hocheyt syn
re hogede. den busch van synen walde hebbe ik
begrauen. ende ick hebbe dat water ghedrun-
ken. ende ick hebbe myt den vetstappen mynes
votes verdroghet alle dye ryuuten der welle. en
heuestu nyet ghehoort wat ick wortiden ghe-
danhebbe. Van aelden daghen schoep ick dyt
***dat is schickede ick alle dinck als dat na ver-**
loep det tijt ghescheen fall. Ende nu hebbe ick
dat vollenbracht ende dat is ghescheit een vth
die wortelinghe der berghen ***dat is der voeste**
dyegen malicandere strieden. Ende det vaster
stede. etec bewoners trachten syck vmb dat ere
hant gekoert was. ende se synt beschempt. en
de se synt gheworden als hoy des ackers. ende
als graes det weyden eede als kruyt van de da-
ghen dat verdroghet eet dat tyep wart. Dy-
ne wortelinghe ende dynen inganck ende dynen
vthganch bekande ick ende dyne geckheyd te-
ghen my. Als du vnsynich werst entegen mi
so quam dyne houerdyne rp in myn oren. Dat
vmb fall ick in dyne naesgatete doen enen tink
ende eenen thoem in dynen lippen. ende ick sal
dy wedderleyden in deu wech dor den du ko-
men byst. ende ick fall dye een teken wesen. En
dyt iart alle dat van eme sulues weest. ende yn
deme anderen iare so et van den appelen. Met
in deme derden iare seyet ende meyet. ende plan-
tet wingarden ende etet ete vruchte ende lath
dat: dat dat beholden is van deme huse **Juda**
ende dat ouerbluiuen fall: dat sal scheten de wor-
telen nedderwatt. ende dat fall vrucht vpwatt
maken. wanthe vth iherusalem sollen vthko-
men ouerbluyinghe ende beholdenisse van de-
me berghen van syon. Dye lyeffde des heren vā
den scharen sal dyt doen. Darumb sprickt dyt
dyke keet van dem kominge van assyrien. Hee
en sal in desse stad nyet komen ende hee en fall
dat gheyne gheschutte scheten. ende gheyne
schilt en fall se bekūmeren. ende he sal allumbe
dy stad geyne walle maken. In den wech dat
he doer ghekommen is: dat doer fall hee wedder-
keren ende bynnen desser stad en fall hee nyet
kommen secht dye here. Ende ick fall desser stad
beschermen ende se beholden vmb mynen wyl-
len ende vmb dauids mynen knecht. Ende des
heren engel quam vth ende versloich in den ten-
ten van assyrien hundert dusent ende vijfende
achtich dusent manne. ende sa stunden vroe vp
ende sijt se waten alle als van doden luden. en-
de he traet vth ende gynck enwech. ende **S**en
nacherib dye komink van assyri en gynck vth
ende he woenden in mynue dat gheschach do
he anbeden in nestachs tempel synen god Adria

melech ende satasat. syn sone versloge en myt
den swerde. ende vlien in dat lant van ararth
en assaraddon syn son regnerde na eme.

Dat. xxxix. capittel. wo Ezechias krank wort
en em ysayas synen doet verwachte. met vmb
bede willen tho gode sparede synre god.

Tn den daghen wart Ezechias krank
beth tho det doet. en ysaias amos sone
dye propheete gynck to eme in en sede
eme. dyp sprekt dye here. Ordinere dyn huys
wate du salt sterue en nyet leuen. en Ezechias
keerde syn angeficht to der want en he bede to
de here en sede. Ick bidden here gedenke doch
wo ick gewandelt hebbe vor dy in de warheit
en in volkommen herte. en dat ik gedan hebbe
dat god is in dynen ogen En ezechias wenede
myt grote geweyne. en des heren wort wort ge
daen to ysiam seggende. ga en sech ysiae. dyp
secht die here god dauid dynes vaders Ik heb
be gehoirt dyn bedinge. en ik hebbe gese. n dy
ne trane. Sijc ick soll vp dyn dage to do en vijf
tien ier. en ik soll dy beschermē van des konin
ges hant van assyrien en dessē stad. en ik soll se
behode. en dyp soll dy een teken wesen van de
heter dat die here dyp wort doen soll dat he ge
spraken hefft. Sijc ick soll wedder don kete dye
schemie der linien dat doer he nedder ghegaen
was in de vorwerck Achas in der somien ach
teewart tijen linie. en dye sonne is wedderumb
gekeert tijen lmien dor dye grade dor die se ne
derkomē was. dye schrift effe gebeth ezechie
des komincks ouer iuda do he krank gewest
hadde en he genesen was van sine krankhei
de. * is dyp lik sede In de middel mynre daghen
sall ick gaen to de porten der hellen. * dat is to
dem graue. Ick sochte dye ouerblive mynre ia
ten. Ic sede ik en soll god nyet seen in der leuen
der lant. Ic en soll nu nyet met den mynschen
schauwen ende den bewoener der rasten. Min
geslechte is van my genomē en is to samen ge
wonde als der herde wanuge. Myn leue is aff
g. siendē als van enen weuer. en do ik noch scho
it so sneyt he my aff van de morgen bys to den
auēt salt du my endē. ik hapede byss to de mor
gen. als eyn leue heeft he alle myne knaken
tobraken. Van de morgen to dem auēt salt du
my endē. als eyne swaluen ionge sal ick rope.
Ik soll gedenken als eyn duue. myn ogen syn
verdunkert vpschauwende in der hochde. Ho
re ih lyden gewalt antworde du vor my. Wat
sall ik segghen off wat soll he my antworden.
na dem he * my I gemackt hefft. Ik soll weder
denken alle myn iaren in bitterheit mynre selen
here effe men alsoe leuet ende aldus dane dim
gen is dat leuen mynes geistes. soe salt du my
beispen en leuendich maken. sye in den vrede is
myn aller bitterste bitterheit. met du bescher

mes myn sele dat se nyet vergenghe. du heuest
achter dynen rugge geworpen alle myne sun
den. wate die helle en soll dy nyet belien. noch
dye doet en soll dye nyet lauen dye in dye kupl
* det verdoemder. In edder gan en sollen dy war
heit nyet verbeiden. * dat myt du gelouer heft
alle mynschlike geslechte to beholden. Dye le
uende leuende soll he dy belien als ik hude doe
der vader soll den kinderen kuntmaken dy war
heyt. Here mak my gesunt. ende wi sollen vns
psalme singen. alle dye dage vns leuens in des
heren huys. En ysayas beual dat se nemmen sol
den eynen plock vigen ende plaster maken vp
dye wonden ende se solde genesen. ende ezech
ias sede. wat soll my eyn reiken wesen. dat ick
vrgaen soll in des heren huys.

Dat. xxxix. capittel. wo die kominck van ba
bilomen lande gae tho ezechia. en wo ezechia
as de badē toende synre schatte en ryckdoem

Tn den tijden sande metro dach baladan
baladans sone dye kominck van babi
lonien breue en gyffben to Ezechiam.
want he hade gehoirt dat he krank gewest
hadde en genesen was. en Ezechias wort ouer
dye baden verbljt. ende he toende en eyne ka
met vol wolrukken de krude silue. en goldes en
de rukende krude ende det aller besten saluen en
de dye kasten synes huyshactz allen dat geno
den was synen schatten. en en was geyn wort
dat Ezechias eme nyet en toende in synette hu
se. ende in alle synet macht. ende ysaias de pro
phete quain tho ezechiam den kominck ende se
de eme. wat hebben dessē manne ghesecht ende
wat hen quainen sye tho dy. Ende ezechias se
de. sy quainen tho my van vterren landen van
babilonien. ende he sacht wat sagen sy in dy
nen huse. ende ezechias sede. allet dat in myne
me huse is dat sagen sy. Gheyne dinck en was
in mynen schatte dat ick en nyet en toende. en
de ysayas sede to ezechiam. howe dat wort des
heren det schate. sych dye daghe sollen kom
men ende men soll ewech voten allet dat in dy
nen huse is. ende dat dynre werte vrgaddert
hebben byss vp dessē dach in babilonien. hyc
en sal nyet werden gelaten secht dye here. ende
van dynen kinderen dye vth dy komen sollen
dye du wynnen salt. soll. sy ewech voten end
sy sollen gelubde kamerlinge wesen in des ko
mincks pallas van babilonien. Ende Ezechias
sede to ysaiam. des heteren wort is god dat he
gespraken hefft. ende he sede da. sy alleyn al
let vrede ende wara. sticheit in mynen daghen.

Dat. xl. capittel. Van den voeloper xpi des
gesuntmakers en christo ende van sine macht
ende van der werdicheit der heydene.

Psaie

Werd getrost wardt getrost my volk
secht de he uwe god Sprekt gy p
phere toe den heren iherusalē dat is
de troste der gelougen ende heschet se van
den quaden to deme gueden. Want ere quaet
hept is gemaoyget ere vntechterdycheyt is
gelaten. Sy hefft vntfanghen van des heren
hant dubbelen twest ouer alle ere sunden
De stemme de daer wept in der wostenie be-
reyth des heren wech maket recht de pade vns
gades in der enicheyt Alle dale sullen wer-
den vrueuen ende alle berge ende houele sullen
werden vernedert en alle snoede lude sullen fin
in gelycke ende de nuwe ende scharpe in slech-
ten ende des heren glorie soll werden gheapen
hant ende alle vlesch soll seen dat des heren moet
ghespraken heeft. Eyn stemme des sprekers
wept ende ick sedē Wat soll ick wepen? Als
alle vlesch is hoy ende alle sin glorie als de blo-
me des ackers. Dat hoy werdt verdwoeget en
de de bloeme velt want des heren gheyst
blies in en. Verwaert soe is dat welck hoy
dat hoy is verdorret ende de blome veell Met
des heren woert geduret ewentlick Ga vp du-
rpynē hoghe berch de du ewāgeliseirs sion
Met vrueuen dat is de heilige i stackeheide
dim stemme de du ewāghelisers iherusalem.
achue op ende wyl nicht vntseyen Beghe
den steden van iuda Hyde uwe god Hyde de he-
re uwe god soll kommen in starckheyde ende sin
amē soll de herschoppe hebben. Hyet sin loen
is myt emē ende sin werk vor emē Als ey hijt
sall hy sin schape weyden in sin arme soll hy
dye lammeren vergaderen ende hyet fall sy in
menschoot vphuen dye drachtighe soll hy
dragen wye hefft mit der hant de waterē ghe-
meren ende den hemel myt der vytgerecker
hant gheweghen wye hefft myt drin vinge-
ti gregen dye grotheyt der erden ende wie
heft gewegen de berge ende dye houele in der
wagen Wye hefft des heren gheyst geholpen
off we is des heren raetman gheweest ende
wye hefft emē dit getoenet Myt wem hadde
hy racē ende wye vnderwysede en ende wye
leyde en den wech der ghetechticheyt ende
leyde emē konst ende toenede emē den wech
der wijsheyt Hyet de heyden fint als eyn dwo-
pell epns emers ende se fint gheacht als eyn
klyne dungsken der waegen Hyet de eylande
fint als eyn klyne gemulle ende de berch ly-
banus en fall mit genoech wesen vmb toe vnt-
schen ende sin beesten en sullen niet ghenoch-
telen toe den holocauste alle de luidē als off
so mit en sin Also fint se vor emē ende als niet
ende ydell fint se voer emē gheacht Wen hebt
gy god gelijck gemaakt off wat bylde sult gi-
et maken En hefft eyn smyt niet gesmet ey

byldeo ff soll eyngholtsmyt dat niet figureren
ende eyn filuersmyt myt filueren plate sitē. De
wyse werckman heyt koes eyn stark holt
dat niet verrotten en mach He suchte wo heyt
setten mochte eyn bylde dat sy niet beweghe
en worde En wist gy dat niet wat gespra-
ke is van de affgaden. I hebbet gy dat niet ge-
hoert Enen is uw dat niet gebaetschopt van
de beginne En hebbet gy niet verstaen de fun-
damente der erde Dye sittet vp den vmbgāk
der werlt ende dye daer dye erde bewonen fin
als koelsprung Dye de hemel vytspreydt als
niet ende heyt spreydt sy vyt als eyntabernakell
daer heyt ynde woene De dat maket de vnder
soekers der verholenheyt als off sy niet en fin
De daer maket dye richters als eyn ydel dik
En want ere struk in der erde niet en was ge-
plant noch geseyet noch gewortelt soe wayet
haeslichen in se dye wint ende se verdor-
te ende de stormende wint nypt se enwech als
stoppelen Ende wen hebt gy my ghelyck ge-
mact : secht de heilige Heuet vp uw oge i
de hochde ende seet wye dese dinge geschapen
hefft De vytbrenget in getale ere tiid derschop
en heyt roeft sy alle by namen vmb menyche
wylle der starckheyt ende sinte vromycheyt
ende sinte crafft soe en bleeff erre eyne niet ou-
Warumb secht du Jacob ende sprecks du ysra-
hell myn wech is verborgen van de herē ende
vā mynen gade is myn ordel ouerleden En we
test du niet effre en heuestu des niet gehoert
dye ewentlike god dye here dye daer schoep
de ende det werlt He en soll niet gebrekē noch
arbedē noch sinte wijs heyt en is gheen vnder
soeken De de moede krafft grijft ende de ghe-
ne de niet en fint starckheyt ende vromycheyt
vermannychuoldyget heyt De kindere sullen ge-
breken ende arbyden ende de tūgelinge sullen
vallen in kranckheyde Met de in herē hapē sy
sullen era starckheyt verwandelen si sullen vloge
le annemen als eyn ate se sullen lopē en niet ac-
beiden sy sullen wādere en niet amechtith werde
Dat xli.ca.wo dat ysrahelsche volk gestraf-
set wert vmb dat sy vndechtich fint der wacl-
daet gaeds dye got en en ete vederē bewijst de-
Je ylende swygen toe my dye heyden
Dverwandelē ere starckheyt. Hy komē
wort ende spreken dan nekē wy to ga-
der deme ordel Wie heft verwekt vyt de oestē
de gerechtigē Abrahā en wye repe emē dat he
emē volgen solde Hey fall in sinen anschouwe
de heydē geue ende heyt fall dye konynge behal
de Hey fall sy geue als gemulle to sinen swerde
als eyn stopple begripē vā de windē fall heyt
sy geue sine bage Hey fall se veruolge heyt fall
in vrede ouergaen en de paten sal in sinen votē
niet schine Wie hefft dyt gewerkt en gedaen

Dat boek.

ropende to eme de geslechten van dē begynē.
Ick de here de erste ende de leiste ick bin · dye
eylante seggen * die ere dye geschedē dē affga
dē van den mechtigen der lande. En vtruch
te sich en dye ende der werlt verwanderde sich
en nekedē sich en quamē to en ighelick soll si
nen naesten helpen ende soll sien broeder seg
gen werde vrome. De isesmit slaende mit de
hamer soll sterken dē ghenen de dat sinedet to
der tijt segghende. Ick sinede to hope dat is
gut · hemakede en vast mit naghelen vp dat
dat niet beweghet en werde · ende du isel min
lieue knecht Jacob dē ick verkoes dat saet A
braham mynes vrants in die welken ick di be
grip · ick hebbe di geroepen van den viterste d
erde ende van vernes ende · ick sede di du bist
minknecht. Ick hebbe di verkaten ende hebbe
di vtukaten ende hebbe di niet verworpen en
de vntsee di niet · want ick bin mit di ende ke
re dy niet aff want ick din god bin. Ick hebbe
dy gesterket ende hebbe dy geholpen · ende dy
hefft vntfangē de rechte hant mynes gerech
ten. See alle dye ghene dye vechten regen dy
sullen werde confus en de sullen sich schamen
Se sullen wesen als off sy niet en weren · ende
dye manne dye dy wedersegghen sullen verua
ren du salt sy soeken ende niet vindē. De māne
dye ente gen dy rebelleren sy sullen werden off
sy niet en weren · ende als dat verderuen eyns
mans dye enteghen dy recht want ick bý dy
here din god begripende din hant ende segges
de to dy vntsee dy niet want ick hebbē dy ghe
holpen. En wyll niet vntseen du worm Jacob
* dat is du wordes rā den rā Egipte geacht
als eyn worm. Idye ghy doch sijt vrt ysrahell
Ick hebbe dy gheholpen se get de here · en dy
verloeset dye heylighē ysrahell. Ick hebbe dy
gesat als eyne nye tredende waghen dye daer
sindende tande hefft. Du salt dye berghē tredē
vñ mynē · en du salt de houele als gemull ma
ken · ende du salt se mannen ende dye wint soll
sy enwech nemen · ende de stormende wint soll
sy verstrouwen · ende du salt verblyden in den he
ren ende werden vertrouwt in den heylighē
ysrahell. De behouighen ende de armen sullen
soeken watere ende sy en sijt niet · ende ere ton
ghe is verdorret van dorsten. Ick de here soll sy
verhoeren god ysrahell · ik en soll se niet laren.
Ick sal vp doen in den hoghen bergen reuieren
ende in mydden dē wldē fonteynē. Ick soll dye
woestemie setten in staende watere · Ende dat
vnewege lant in beke van watere. Ick soll ghe
ue in der wylmissē cederboem doerne en kruyt
ende holt der oliuen. Ick soll sette in der woste
men dē dannenboem ende den vlmum ende den
we samen dat se dat seen sullen · en were ende

gedencken ende verstaen fo sartien · want des
keten hant hefft dat ghedaen · ende de heylighē
ysrahel hefft dat gheschapen · doct by sin
oeren uwe or dell seit de here · bringet voet off
gy vyllicht war hebbet. Seet de konynck van
Jacob. Hy gaen voet ende baetschoppen vns
so wat tokomen is · Hy seggen vns dye dyn
gen dye ghescheen sin · Ende wy sullen vns b
te setten ende weten · Ere achterste en dat we
komen is segget vns Baetschopt vns de dyn
gen dye hyer namels gescheen sullen dan sullē
wy weten dat ghy ghade sijt. Off gy oek mo
gt soe doet waell off quaclyck · ende sprekē
wy ende seyn wy toe samen. Seet ghy sijt van
machten ende uw werck vrt dē dat niet en ys
Dat is vnumyntjeck * vor gade. de uw vture
karen hefft * dat is dat men uw achtet als ga
de. Ick hebbe verwekt van noeden ende he
sall koemen van der sonnen vpghanghe · heyp
hefft mynen namen gheropen · ende heyp saell
maken dye meystershop als dreck · ende als
erde potmekers dye dye erde tredet. Wye baet
schaepde van den beginne daer wy mogē re
te ende van den beginne dat wy mogen segge
du byst gerecht. Nyemant en is baetschoppen
de noch vorsegghen noch hoerende uwerden
De erste * dat is god. Iall seggen to hō. Seet
ick bin hyet ende soll iherusalem eynen ewan
gelisten geuen. Ende ick sach en de mymant en
was van dusende dye raet aenghinck · en doe
als heyp geuraget was enich wort antwoede.
See sy sijt alle vngerechticht ende ere werke
sint ydel wint ende ydelheit sijt erē besyde
Dat rlyc. ca. In was macht en in wat ma
rire god de vader in det ewycheyt dē myn
sche werden ende wo dye besen en niet dane
ke der groter guedertierenheit.

In myn knechte ick soll en vntfangē
ge myn vtyuerkate myn sele ghenoē
ghet sich in eme. Ick hebbe myne gaist
vp eme gegeuen. Hey soll den heyden dat o
dell vortbringen. Hey en soll niet roepen noch
personē vtyuen. Noch men en soll sine sy
me butē niet hoeren. Hey en soll niet betreden
dat bestoren reyt ende dat rokende vlas en sal
hey niet vtydoin. In waer heydē soll heyp dat
ordell vortbringen. Hey soll niet droeue wesen
noch gestort bys dat heyp dat ordell setret vp
dat ertrück · ende dye eylante sullen sine ewen
verbeyden dyt sprickt dye here ghod dye dye
hemiele schoep · ende vytstrede dye dye erde
rastmakede · ende daer vth doet groyen ghe
uen dye dē aedem den volck dat vp der erde is
Ende den gheyst den ghenen dye sy treden. Ick
dye here hebbe dy gheropen det gerechtheit
Ende hebbe begrepen din hant ende ick hebbe
dy bewatt · en hebbe di gegeue in des volcks

beloffde i der heiden licht vmb dat du vp doen
soldest der blinder ougen ende dat du vit leide
ende uit deme huise des kerkers die dat sitten
in der duckerheide. **I**ck here. dat is my name
Myne glorie en sal ick eynen anderen nyet ge-
en mynen loff nyet den affgaden die die eerste
werd. **S**yt sy sint gekamē en nye dingē wort
schapten ik ok. et sy vpgaen sal ick sy vit don
hōt singet de here die nye let ḡm. sin loff is vā
den ende der werlt die gy neddergaet en die sy
en ere volheit die eylade en der die dat inne wo-
nen die wyltusse werde verheue en ere stede en
cedar. **D**at is dat volck der ysimaheliten. I fall
wonen in den hūlere. louet gy woner van den
sterren. sy solen ropen van den toppe der bergen
sy solen dem heren glorie seggen en se sole syn
loff in de eylande bortschappen. die here fall vpt
kommen als eyn stark man en als eyn mā eyn
rechter sal he sinen torn verwecken. He sal sin
ropen en geluyt maken ende bauen sine vyāde
sal he gesterckt werden. **I**ck hebbe geswegen:
alle tē was ick stille. ick hebbe geduldich ge-
west. Als eyn vrouwe die in arbeit liget sal ick
sproken. ik sal schaēde ende verslimde to samē ik
sal wort maken die hoge berge en die houele
en ik sal alle tē gromicheit verdrogē. **E**n ick
sal die ryueten legge in eylade. en die staende
water sal ich droge maken ende ik sal die bly
den vryleyde in den wech den sy nyet en weten
en in padē die sy nyet wustē sal ik sy doen wā-
dean. **I**ck sal die dunckerheide settē vōe en in
licht: en die quade weghe in rechtheyde. **D**eſe
woerde dede ik en en ick en hebbe sy nyet gelate
sy fint achterwert gekeert beschamet motē sy
werden myt laster die betruwē in eyne affgod
die seggen to gegote bilde. gy sijt vnsse gade.
gy douen hoirt en gy blinde ansee vmb to see
wie is blint sundet myn knecht. wye is doeff
dan alleyne die gene dat ik myne gebade to ge-
sant hebbe. **W**e is blint: sundet alleyne die ver-
hocht is. **E**n wie is blint: sundet alleyn des heren
knecht! **D**ie du vele dingē suyst soldest du die
nyet beware! **D**ie du apen ote hefft: en soldes
dunget hōt! **E**n die here wolde dat he en fin
volck. **H**eylgē solde en die ee verheuen soldē en
gwemaken. met dat volck is vertogē en ghes-
woest. **S**y sijn alle stricken der iongelingē en
sy sijn verborgē in deme huise der guenckenis-
sen. **S**y sijn geworden in rouf en nyemant en
is die sy verlose. **S**y fint in rouf gewordē ende
nyemant en is die segge: geue sy wedder. **W**ie
is in uw luden die dit hoirt verstaet ende hoor-
dat tokomende is. **W**ye gaff in rouue Jacob.
ende psrahel den vewoisters! **E**n hefft dat die
here nyet gedaen: wye mis daen hebben? **E**n sy
en wolden in sine wegen nyet wande ten sy en

hoeden sinen euwen nyet en hy hefft vp sy ge-
stoert in der vñverdicheit sins twens en starck-
ken strijt. **H**ye hefft sy all vmb ende vmb ver-
brant ende hy en achtēs nyet. ende hy hefft sy
vntsteken ende sy en verstandēs nyet.

Dat. xliij. Capittel. wo god sunderling dat
dat volck van psrahel hefft vituorkaren. mer
iodoch dor eret vndankbarheit en boef heyt
willen sich gekeert tho den heiden. den hy synē
barmherthicheit auerulodelick gegeue hefft. en
wo god dat volck machten vmb sine namē ge-
laest en geet to warde. ende wo sy sine naem
nyet en eerden in gebede ende offerhande: mer
gengen ere sunde en boef heide na als to vorē.

Unde nu secht dit die he die dy schoep
Jacob en dy formijden op psrahel. En
wyl nyet vruchte. want ik heb dy ver-
loest ende ick hebbe dy gewopen by dinē name
du bist myn. als du dor die watere gaen salt so
sal ick mit dy sijn. ende die tueyten en sole dy
nyet auerdecken als du wanteren salt in deme
vuyt so en salt du nyet verbernen ende die vla-
me en sal dy nyet bernen. want ik die he dyn
god heylge y psrahel din beholder hebbe geghe
uen egypren in din gnedicheit ende ethyopien
ende saba vor dy. van dor tijt dat du etlick ge-
worden bist in mynen ougen ende gloriois. so
hebbe ick dy lyeff gehat ende ick sal dye myn-
schen ouer dy geuen en die wolcke ouer din se-
le. en wyl nyet vntseen. want ik bin mit dy ik
sal din saet brengen van orienten en sal dy van
westen vergaderen. **I**ck sal den noeden segge.
gyff. ende den suden wylts nyet verbeden. **B**ē
ge myne sone van verren. ende myne dochtere
van den enden der werlt. ende yegelike die my-
nen namen anropet. ick hebbe en geschapē in
minre glotien. ick hebbe en geformiert. ende ik
hebbe en ghemaect. leyde hijt vit dat blinde
volck. **D**at nu dor den ghelouen ogen hefft. I
dat douse volck ende nu oren hebben. alle heide
sin to samen vergadert. ende die geslechte fint
vergadert. we vā uw sal dit bortschappen. ende
wy fall vns doen hoeren die dinge die erst ge-
west fint. **D**ie affgade der heiden. geuen ere
ghetuge ende werden gehoirt. off sy wat go-
de fint off valsche. lende sy horent ende sprekēt
ende verwat fint gy myne getuge secht die he-
re ende myn knecht den ick vituorkaten hebbe
***ps myn tuych.** dat gy wethen solt ende my
ghelouuen. ende dat gy verstaen sult dat ick
dat selfs bin. Vor my en is geyn god ghefor
mijt. ende na my en sal geyn wesen. **I**ck byn
die here. ende sunder my en is geyn beholder.
Ick hebbe gebotschapē en ik hebbe beholde. **I**ck
heb dat don hōt en iuw lude en was geyn vē
der gy sijt my getuch secht de he en ik by god

en vā dē begynne ik selfs bin en nūnāt en is de
die vā minre hāt verloose mach. En ik sal werc
ken dñ wy sal dat kere. Dit sprikt de here uwe
verlooser die heilige ysrahel vmb uw sende ick
vit in babylonien en ik hebbe dat nedder geto
gen alle die grändelē. en die caldeschē die sick
verblijdē in eē schepē. Ick die here uwe heylge
uwe koninck die ysrahel schoep. dit sprikt die
here die dē wech makede in dē mer en in dē be
ken den pat. die vitleyde dē wagē en dat pert
die schare. en dē starkē sy entslepe alle to samē
en sy en sole nyet wedder opstan sy sijn vertre
den als vlas sy sijn rit gedaen. Gedēcket nyet
der erster dingē ende en wylt nyet beschauwē
die alde dingē. seet ick make ny e dyngē en nu
solen sy vpgaan ende gy solt sy vimmet baken
nen. Ick sal in der wostenyē maken eyne wech
ende in den vnwegen vlore der watere. en dat
beste des ackers sal my lauen die draken ende
die struyssen solen my lauen vmb dat ick heb
be in der wostenien gegeuen watere. ende i den
vnwegen vlore vp dat ick myne volcke myne
vitvoorkaren dānckē geue. Dit volck he bbe ik
my geformeirt. dat sal myn loff retellen. Ja
cob du en heffst my nyet angeropen noch ysra
hel du en heffst in my nyet gearbeydet. du en
heffst geynē wedder dmes offers my geoffert
ende mit dynē offerhande en heffst du my nyet
geert. Ick en dede dy nyet denen in offerhāde
noch ick en voet dy geyn arbeit in dē wyrock
du en goldes my nyet myt siluer *calames al
sulken wolrukende krude lende du en verlades
my nyet myt den retten dīne offerhande. mer
nochtant heffst du my don denē in dīne sunde
Du heffst my arbeit gegeuen in dinen vngere
chticheyden. Ick bin ick bin dat yd selfs dye
vit doe dīne vngerechticheide vmb myns selfs
wyllen ende ick en sal dīne sunden nyet gedē
ken. brenge my wedder in din gedenckē. ende
werde wy to samen geordelt. Vertelle wat du
heffst dat du gerechtiget werdes. Din erste va
der sundigede ende din volk dedē auerdaet en
tegen my. ende ik besmytredē die heilige voorste
Ick gaff iacob i de doet en ysrahel blasphemie

Dat plijn. Ca wo god dor ysaiā boetschap
ten de volk vā ysrahel die geloffte de de eten va
deren gedaen was in eyn vullenbringe dē en in
wat wyle en wo sy die affgode smede ende dat
anders geyn god en is dan god ysrahel.

Inde nu hore Jacob myn knechte en
ysrahel den ick vitvoorkaren hebbe. dit
secht die hē die dy makede en former
de vit dē lichā din hulper. En wyl nyet entsee
mī knecht iacob ende du alte gerechtichste dē
ick vitvoorkaren hebbe. wente ick sal water vit

stoeten vp den dorsty gen ende ryueiren vp dyē
dwecheit. Ick sal mynen geyst vit stoeten vp
din saet ende myne benedictie vp din geslecht
ende sy solen groyen vndet dye krude als wy
den by den lopenden watere. Desse sal seggen.
ick bin des herē ende dye sal antropē in iacobs
namen ende desse sal schriuen myt synt hant
deme heren ende he sal ghelyket werden in de
me namen ysrahel. Dyt secht die here dye ko
nink van ysrahel ende sin verlooser die here der
schare. Ick bin die eerste: ik bin die leste en sūder
my'en is geyn god. Wy is my's gelik. He wo
pe en botschappe ende vitlegge my die ordinacie.
Vā der tijt an dat ick my dat olde volk to
nā verkundigen sy en die tokamende dingē
en wylt nyet vntseen noch en werdet nyet be
drouet van der tijt an hebbē ick dy doen hoece
ende gebotschapt. gy sijt myn getuge. Is och
eynch god sūder my en eynch schepper dē ick
nyet en kēde. Die makers der affgade sin alle
nyet en er aller leueste en solen en nyet vorde
ten. Sy sijn ere getuge dat sy nyet enseen noch
nyet en voorstaen vp dat sy confundiert moten
werde. we formeirde god ende we makede ey
nen affgod de negē tho nutte en is. Hyet alle
die deyplastich sint des affgades solen werden
geschant. wente die smede *der affgade* synt
vit dē tale der mynschen sy solen alle tho samē
kamen *to den lesten ordel. staen en sick ver
ueren ende alle werden to samen verschemet.
Die ysersint he wytken mit der vlyen ende
in die kāle en myt dē smydhamer so formeirde
he den god. He wrachte en in dem armē sijne
statckheit. He sal hunger hebben ende amech
tich werde he en sal geyn water drincken ende
he sal mode werden. Die merckmā van hol
werck gaff eme die regule he formeirde en mit
bewelen. he makede en in den winckelhācē en
in dē cirkel dreide he en. en makede eynes mā
bylde als eynen schonē mynschē die i eyne hu
se woendē. Die meyster heuw aff cedarē bonme
he nā eyken boume en bokē boume die dat stō
den vnder den holte van dē walde he plantē op
nen peeckboum den die regen vodē en he is ge
worden dē mynschen to vuringe. hee nā van dē
boeme: en he wart dat myt verwemptē hec
entstack dat en we ck broet dat myt. Mer dat
dat auerblefft: dat vā makede he eynen god en
he anbede en en he makede eyn bylde en he ny
gede ende knedē vor dene. Die helsfē dat aff
verbrāte he myt dē vute ende vā der helsfē vā
eme soet hee syn vleysch ende hee ath brijende
wart sath. en he is verwarmpt ende sprak. Ay
ik bin verwarmpt ik sach eyn ruyt. Mer in
dat ander van den holte mackeden hee sich
eynen god ende eynen affgod. Hee koechden
sich daer voer ende anbeden yd. ende he bath

seggende Verlose my want du bist myn god si
en wustens nyet noch sy en vorstunde des niet
want sy hebben vergeten dat ere oge niet seen
en mogen ende dat sy niet vorstan en sullen mit
een herten Se en gedencken niet in eten ghe-
dachten noch en bekennen noch en gheuolen
dat se segghen mogen de ejne heilste van dem
holte hebbe ick verbrant mit dem vuure ende ik
hebbe vpe sin kolen broeth ghebacken ende
te helle sal ick maken den affgod ick soll vor
des holts block nedderuallen een deel van de
holte is alsche Dat gecke herte heeft dat age
beder ende en heeft sin sele nyet verloest noch
en heeft nyet gheschicht loghen en is in mynre
nichster hant Jacob ende israhel gedencke des
se dwelinghe want du bist myn knecht Ick
formede dy du bist myn knecht Israhel du
sall myns nyet vergeren Ick hebbe dynge vng
gereflichteit vytgedaen als eyne wolke ende
dine simden als enen neuell kert wedder to mi
want ick hebbe dy verloest Lauet gy hemmelen
want de here heeft barmherticheit ghedaen v-
tuouret gy ende det erden gy berge singet la-
usanghe det wolt ende alle sin holte want de
here heeft Jacob verloest ende israhel soll wet-
ten gheret dyt sprekt de here din verloster en-
de din formere vyt de licham Ick bin de here al
le dinge makende ende ik alleue vyttekeide de
hemmele dat ertrijk sette ick vaste ende nyemant
mit mi To nyete maeckten ick der wat
seggers teken ende toueners de kere ik in ver-
woerde De wysen kere ik achterwart ende
en konste makede ick gecke verweckede sines
kneches wort verullende synre baden ract de
ick segghe Klange to voren Iherusalem du
sall bewonet werden ende to den steden va iu-
dig sult werden gebuot ende ere wostenye
sallick verwecken de dor derpheyt segghe wer-
de verlaten ende ik soll dine riueren droeghen
maken De ick cyro segge du bist myn hijrt en
de du sollt alle mynen willen veruullen De ick to
Iherusalem segghe du sollt ghestycht wet-
ten ende den tempel du sollt ghefundert wet-
ten.

Dat vijf ende viijtichte capittel wo isaias
voorbachapt de uloeser christi sine macht
ende sine waldaet ende de berispmghe der gen-
te daer wedder spreken: ende god nyet wylle
bekennen in sinen waeldaden Ende van der al-
mechicheit qaedes wo hy en here is van allen
Ende wo isaias got bekent enen here to wesen
sonder welken gene ander mechager en is en-
de wo god dat ock van sich selfs betughet

in dat eyndes dys capitels

Dit secht god de here mynen ghesalues
den cyro wes rechter hant ik begripē
hebbe dat ick vor syn angeicht vnder
werpe de heiden ende der konyck rugghe ke-
re ende vor em apen de doeren ende de portē en
sullen nyet geslaten werde Ick soll vor di gaen
ende de gloriosen der werlt sallick verneddeten
de metalen poeten soll ick towriuen ende de yse-
ren grondelen soll ick to breken ende ick soll dy
gheuen de verborghen schatte ende de verho-
leheit der hemelicheit den vpe dat du wetest
dat ick de here bin de ick dinen namē here god
ysrahel vmine mynen knecht Jacob ende isra-
hel mynen vtyuerkaren ende ick hebbe dy ghe-
ropen by dinen namen ick hebbe dy ghelyck
ghemakēt ende du en hefft mi nyet bekant Ick
byn de here ende geen ander butē my en ys got
Ick hebbe dy leghort en du en hefft my nyet
bekant vpe dat sy weren sullen de van der so-
nen vpganck sint ende de va eten neddergāe
sint dat sunder my geen god en is Ick bin de
here dat en is geen ander makende dat licht en
de schepende de dunckerheidē makende den
vreden ende schapende dat quade *der prynē Ick
de here de alle desse dige bin doende Dauort
ire hemmele van bauen ende de wolcken to-
gen den ghetechtighen De erde werde vpghe-
daen ende sy groye den beholder ende de ghe-
rechticheit de vertise mede Ick de here hebbe
en gheschapen we dem de weddersegghet sy-
nen maker eyne schatff van den lande van Sa-
mōs ende secht icht de poherde en pothma-
kers wat makest du ende dyn werck dat is su-
der hande We dem de sinen vader secht wat te
les du ende dem myue wat gheberes du Opt
secht de here de hillige ysrahel Synscherper
vraghet my dat to kamende is vpe myn kin-
deren ende vpe de wercke mynre hande ghebu-
et my Ick hebbe de erde gemaket en ik schop
den mynischen dar vp Ick ende myn hāde heb
ben den hemmel vptghespreat ende ick heb-
be alle eret ryterschap ghebaden ik hebbe en
vorweckt tho gherichticheit ende ick soll als
le synre weghe schrycken hy soll stychren my-
ne stad ende hy soll myne gheuencknisse laten
nyet in gelde noch in gifte sprekt de here god
der scharen Dyt secht de here dye arbeyt van e-
gypten ende de komenscap van ethyopien en
de van sabaym de hoghe manne sullen to dy o-
uerkamen ende sullen dyn wesen sy sullen na dy
wanderen sy sullen gebunden gaen in ketē en
sy sullen di anbedē en di bidde Allene is got i dy

Dat boeck

ende sunder di en is geyn god. watlick du bist
de verborgen god beholder. god vā israhel Sy
worden confusys ende schamēden sik alle to sa
men de makers der dwalinghen ghengen en
wech in schanden Israhel is beholden in den
heren mit ewighet salicheit. Ghy en sult nyet
werden geschant. ende nu nyet schamen bis in
ewicheit. want dyt secht de here de de hemele
gheschapen hefft Hy is god formynde de et
de en makede Hy is ere maker Hy en heft de et
de nyet vgeues gemackt Met hy heft si ghe
maect dat me dat vp wonen fall Ik bī de he
re en en is gene ander Ick en hebbe i derheme
lichkeit nyet ghespraken in de ducker stat der
erden Ick en hebbe nyet gespraken Jacobs saet
to vergeues so ket my Ik byn de here sprekende
de ghorechticheit bodeschapende de ghorechte
dinge. werdet vergadert ende kompt en ko
met voort to samen de gi beholden syt vyt de hei
den Sy en wustens nyet de vphueuen die teken
eres affgades. ende bydden den heren de sy kā
behoden. Baetschapt ende komet ende hebbet
raet to samen Wye hefft dyt don horen! Van
den beghynne van der tijt hebbe ick dit voorge
spraken En bijn ick dan nyet de here ende voort
en is ghene god sunder my! Een gerechtich en
eyn salichmakende god en is nyet sunder my
Werdet bekeirt to mi ende gy sult behalden we
sen Alle gi eynde der erden Want ick byn god
ende is ghene ander In my selffs hebbe ick ge
swaten vyt mynen muude fall kamē dat voort
der gerechticheit. ende en fall nyet wedder ketē
Want my fall geboget werden alle knee. ende
my fall alle tunge sweren Datumme sullen si in
den heren spreken My sijn de ghorechticheide
ende dye herschapie Hoe sullen to em komen
ende werden confnis alle de tegen en synt. In
den heren fall gerecht werden gemackt ende ge
laest alle dat saet van israhel

Dat xlvi. capitrel wo de affgode niet en heb
ben macht to behalden de in en betruwen ende
ghelouen en wo de heiden holt en steine abeden
van eren affgaden ende si dat got mede bespot
ten want sy ende affgade ghelyc makeden.

BEl is to braken nabo is vntwe ghewe
uen Ete belde sint gemackt den beisten
en de vee Wy last hebben si myt swater
worden aff gebraken bys to modicheit. en fint
to simolten ende to samen to braken Ende se en
mochten nyet beholden den genen de se docht
ere sele sal in geukemisse gaen hort mi jacobs
huis ende allet dat ouerblifft des huses vā isra
hel De gy gedragen fint van mynen buycck en
de voort gebracht syt vyt mynce vrouwelick
heit to det altheit fall ick selffs wesen. ende to

grauwheit sal ick uw drage Ik hebbe gemacht
ende ick fall dragen ende ick fall dat dragen en
de fall dat behalden Wen hebbet gy mi gelick
gemackt. ende entegen wen geacht. en entegē
wen gerekent. ende wen hebbet gy my gelick
gemackt: De voortbringet dat golt vyt de se
ken ende dat siluer weget myt ener waghen de
gi meyde enē werckmeister dat hy enē got ma
ken sal ende si vallent daet vor ende anteden en
He dragent den aff god vp een schulderen. dia
gende ende settende den in sijn stat he fall dat
stan. ende van synre stat en fall he nyet bewegē
werden Met ock alls si an em roeso en hort
he sy nyet He en fall si nyet beware van etē ti
bulaciē Dencket dyt ende gy sult beschemet
werden Gedachten dat erster werlt want ik bin
god ende voort meer en is ghene god ende my
nes geliken en is nyet. borschappende van den
begyune dat allerlatste Ende van dem beghyn
ne de dinge de noch nyet gescheet en fint Seg
gende. myn raet fall stan. ende alle myn wille
fall ghescheen:ropende van oesten den vogel.
*cirum. ende vā vreten landen den mā myns
wyllen Ende ick hebbe gespraken. ende ick sal
dat tobrenghen Ick hebbe en geschapen ende
ik fall dat doen Hort my gy van harden herē
de gy veer fint van der gerechticheit Ick dede
na myner gerechticheit: se en fall nyet gheuer
ret werden. ende myn salicheit en fall nyet thu
uen Ick fall geuen in syon salicheit en in isra
hel mine glorie

Dat xlviij. capitrel wo babilō verstuert sal wer
den ende vimb wat laken. ende Ilias gheleket
de stat babilonyen ener ioncfrouwen Ende wo
die wichelers gene macht en hebbent to verlo
sen vyt tribulaciē

Tijch nedder ende ga sitte in dat mul
le ioncfrouw dochter babilon syt vyt
de erde. dat en is geē stoil der doch
ther der caldeen. dat is babilon. want du en
salt voort meer nyet werden gehethen kleenlik
ende sayrt:nym enen molensteyn en male meyl
vndecke din scholder bloere dinne bene Ga auer
de reueyt. Dyn hemelelicheit fall geopenbart
werden ende man sal dyn laster seen Ik sal wa
ke nemen. ende geen mynische en sal my mogē
wedder staen Vnde verloeser de here der schate
sijn name is hillich ysrahel. Zytte en swych
ende ga in dunckerheidē du dochter der cal
deet. wāt du en salt voortmeer nyet werde ge
here vrouwe vā de rijkē Ik bin tornich vp min
volk Ik besmitrede min erff getal en ik gaf sy
din hāt du en dedes em nye gene batmheitich

Op den alde mynsc̄he v̄erwaedes du d̄y iock
sere ende sprekest. **E**wichlik sal ik vrouwe we-
sen. Du en ledes desse dynge vp dyn hert nyet
noch en dachtes nyct der vtersten. en nu hore
desse du verleckerde ende die du truwelike wo-
nes die dat sprekest in dinem herte. ik bin en
sunder my en is geyn ander. **I**k en sal nyet sit-
ten wedewe en ick en sal nyet wesen vnurucht-
bar. Delle twe soelen dy hasteliken komē in ey-
nen dage vndrachticheyt. en weduwelikheyt.
alle desse d̄yge soelen vp dy komen vmb die mē-
miche van dinen quādē wercken. en vmb dye
ansturike harthet dinte toueryen. En du hest
vertrouwen gehat in dmer quaetheyt en du spre-
kest. Nyemant en is dye my luyt. Delle dyn
wischeyt ende din konst heefst dy bedrage. en
du heffst gespraken in dynē herte. **I**k byn en
sunder my en is geyn ander. **G**elik in macht. **I**l
Op dy sal quac̄t komen ende du en salt syn be-
grynet wesen. Ende vp dy sal vallen ellendi-
chept die du micht en salt mogen affgesuueren.
Op dy sal hastelike komen vnsalicheit dye du
nyet wesen en salt. sta myt dinen toueryen en
mit der mennichten van dimē quaden warseg-
gen. in den welcken du gearbeyt heffst vā di-
net ionckheyt het. off sy dy yet mogen bathē:
off dat du yet mogest starcker werde. **D**u bist
amechlich worden in die mēmiche van dimen
rad. **D**ie wychelers des hēmels stan nu ende
maken dy gesunt du welche daer die sterren
merken. ende die maenden teldē vp dat sy dy
vte doen botschappen die tokamende dinghe.
Syet sy fint ghemackt als stoppele. dat vuyt
hefft sy verbrant. **E**nde sy en soelen ere se-
lon nyet verlossen van der hāt der vlāmen. **D**at
en syn geyne kolē dat sy myt verwarmpt wee-
den noch hert dat sy an sitē mogē. **A**ldus sijn
dy gemackt aller dat daer inne du ghearbeyt
hefft. **D**imen kooplude van dynē ionckheyt
en yegelick hefft in sinem wege ghedwaelt.
nyemant en is die dy beholden mach.

Dat. plvij. Ca. wo god dor sine baemher-
ticheit ende nyet dor dat verdenst der mynsc̄he
sy wet behalden. ende dat volck van ysrahell
welost hefft

Hort dyt iacobs hups dye ghenompt
weet mit de namen ysrahel. en rit den
waterē vā iuda komē sijt die gy swert
in des heren naime gades ysrahell. nyet in der
wachheit noch in der gerechticheidē gedecker.
wie sy fint genōpt van der hylget stad ende
aut de god ysrahels fint sy vast gemakē. **D**ie
hert der schaē is sin name. **D**ie eerste van der
tēt hefft ick gebotschapē en sy fint vyt mynē

munde ghegaen en ick dede sy horen. ende ick
hebbe dat hastelike gewracht en sy fint geko-
men. **W**ant ick wylste dat du hart hyft en dy-
ne tant yseten is. ende din nacke ende dyn vor-
hoeft metalen. **I**ck hebbe dy dat voorgescht
van der tijt ende eer sy quamen so britschapē
ik dy dat vmb dat du vyllicht nyet seggen en
soldes myn affgade hebben dyt ghedaen ende
myn gesneden bylde ende myn' gegaten bylde
hebben desse dinge gebaden syc alle die du ge-
hoyrt hefft niet gy en verkundichden nyet.
Ick hebbe dy doen horen neuwe dinge vā der
tijt ende die dinge fint gheholden die du nyet
en wetest. **S**y fint en geschapen ende nyet van
der tijt ende vor deme daghe ende du en hefft
des nyet gehort dat du by auenturen en nyet
en sagest. su ick hebbe sy bekant ende du hefft
sy nyet ghehoort. **D**or dy selffs. Inoch van der
tijt en is din ore nyet vntdaen wāt ick weet
dattu auerbrekende auerbreklich wesen soldes
en ik hete dy eyn auerdeder rit de buke. Vmb
mynen namen so sal ick reet doen mynen torn
ende mit mynen laue fall ik dy verbreyden dat
du nyet verderffs. su ick hebbe dy gesodē nyet
als siluer in dem vuyt. **I**ck hebbe dy verkaren
in deme ouen des armoezs. **D**at was in egip-
ten dat du tegelsteine kakedes in den ouen. **I**
vmb mynen wyllen fall ick dat doen: dat ick
nyet geblasphemēt en verde. ende myne glo-
rie nyet en geue eynen anderen. **H**ore my Ja-
cob ende ysrahel den ik topen. **I**ck selffs. en
nyemant anders is die schepper. **I**ck bin dye
erste en ick bin die latste. **M**im hant hefft die
erde gefundeirt en myne rechter hant hefft de
hēmel gemeten. ick sal sy topen ende sy sole to-
samen stan. **G**y alle werdet vergadert en hort
wie van en desse dinge botschapē. **D**ie hē had
de en. **D**at is Cirum den koninck. Ileff. en hee
sal finen willen doen in babilomen. **S**y pīngē
vmb ere sunde ende die iode verlossen. lende sine
arm in die caldeeschen. **I**ck hebbe gesprakē en
de ick repe en ende ick hebbe en thobracht en
sin wechis geschickt. **R**omet hijt to my ende
hoert dit nyet van deme beginne en hebbē ick
dat geswoken in der hemelikheit van den tij-
den er sy gescheen solden so was ick daer ende
nu so hefft my die here god ghesant ende sin
geyst. **D**it secht die here god din verlofer dye
heillighe israhel. **I**ck bin die here din god dy
lerende nutre dinge ende regerende dy in deme
wege dat inne du wanderst. **O**ch hedstu ver-
staen min gebade so hadde din vrede gemakt
geworden als em rüeire en dine gerechticheit
als die deepde des mers. **E**n din saet solde heb-
ben gewest als sant ende dat geslechte d̄ys bu-
kes als die steingim van deme sande. **E**n solde
niet vergaen sin. ende sin name en soulde niet

Dat boek.

hebben geweest vertreden vor myn angesicht
Gaet uit van babylomen· vlyet van den chal-
deeschen·botschap in der stymmen der blijs-
chap doot dit hoiren·ende draget dat tho den
enden van der werlt. Segghet die here heeft
iacob sinen knecht verloist. Sy en hadde gey-
nen doort in der wyltmisse als he sy daer vyt
leyde. He bracht en water rit eyneme steyne.
He teyt den steyne ende dar lepen watere vyt
Den boesen en is gheyne vrede segghet de he

Dat · xlii. Capittel is wo god werken fall
sijn heyl tho den ioeden ende heyden· als sy sik
bekeren· ende wo god glorificert ende groet=
maker die ghene die tho eme komen in gan=sen herten

Horet gy eplande·ende gy volk va ver-
ten verstant. Die here rep my va dem
buke·vit de buke mynte moder heeft
he gheschat mynes namen. He heeft ghesat
mynen munt als eyn sharp swert in den sche-
me sine hant heeft he my bedecket. He heeft
my ghesat als eyn vituerkaren geschutte: hee
verbarch my in sinen kaker·ende he sede my.
Du brys myn knecht ysrahel:want in dy sal ik
glorificirt wearden. Ick sede· ick hebbe vmb
nyet ghearbeidet: sunder sake·ende tho verge-
ues hebbe ick myn starckheit verfletten. Daer
vmb is myn oord mit den heren·en myn werk
mit myneme gade·ende dyt segghet dye here
die my vit deme licham geformiert heeft sych
tho eyneme knechte vp dat ick iacob wedder
tho eme brenghe·ende dat ysrahel werde ver-
gader tho eme·ende ik bin glorificeyt in des
heren oghen·en myn god is my gemackt my
starckheit·en he sede. Dat is weymich dat du
myn knecht bist vmb to verwecken iacobs ge-
slechte en tho bekeren die heffen ysrahel. Su ik
hebbe dy ghegeuen in eyn licht der heyde:dat
du myn heyl sijst brys tho deme ende der werlt
Dyt segghet die here· die verloeser ysrahelsyn
heylge tho der versinadeliker selen·en tho den
renunwerdighen luden to den knechte der here
Die koninge solen seen seen en die vorste sole
myt vplaen·en sy solen anbeden vmb des he-
ren wylben·want he getruwe is in den heylge
van ysrahel die dy vituerkaren heeft. Dit seg-
get die here. In die bequame tijt hoirde ik dy
en in den dage dage des heils hebble ik dy ge-
holpen. Ick bewarde dy·en ik gaff dy i des vol-
kes verbuit vp dattu dat lat verwecken soldes
en dattu besitte dat verstroude erffschap. Ende
dattu segge soldes den genen die geuangē fint
gaet vit en den genen die in dunckerheidē sijn

wetdet verluchtet. Op den wegē solen sy wet-
den geooyt·en in alle slichtē veldē solen wese-
re weide. Se en sole geyne hüger hebbē noch
dorstich wese. Ende die hytze en die sonne en
sal sy nyet flaeen·wāt eret verbarinet sal sy re-
geren·ende he sal sy doen drencken to de son-
teynē van den waterē. En ik sal sette alle my-
ne berge to wegen·ende myne wotpade solen
werde verhaue. Seet desse solen va vertes ka-
men en sye dye van noede ende van de met·en
desse van den süde lande. Gy hemele lauet en-
de die erde verblyde sich·ende gy berge singet
loff·want die here heeft sin volck getrostet en-
de he sal sich verbarinen sijnt armē·en spon-
sede. Die here heeft my ghetate ende dye here
heeft my vergeten. Mach yet eyn wijs eres
kintz vergeten dat sy sich nyet verbarine des
kintz eres bukes. Ende all yst dat sy des ver-
gijth:nochtant en sal ick dijns nyet vergeten
Su in mynen handen hebbē ick dy beschreuen
dme muren sijn alletijt vor mynen ougen. Dy
ne buwers sijn ghekommen die dy verstuuren en
dme verstrouwers solen vp dy gaen Heue rp
all vmb dme ougen ende sue·alle dessē fint ver-
gader ende fint dy komen. Heue ick secht die
here god·want mit alle desen salt du geleyt
werden als mit eynte tytonghe·ende du salt
dat vmb dy hangen als eyn bruylt·want dyn
wyltmisse ende din eyncheide en dat lant dys
vals solen nu wesen gheenghet vmb der inwa-
ners wylben·ende die dy verlinden solen ver-
te werden veriaghet·noch solen spreken in dy
nen oren die kinder dinte vnuruchbarheit dese
stad is my tho enghemackt my ruyt dat ik
inne wonen·ende dan salt du seggen in dynem
herte. We heeft my desse kinder ghemommen:
Ick bin doch vndrachtich ende nyet ghebeten
de auergheuoirt ende geuanghen·en we heeft
dese vpgheuoirt: Ick bin bewuet van allen en
de verlaten·ende we waren desse. Dyt spickt
die here god. Ick sal vphueuen myn hant tho
den heyden·ende tho den volck myn theyken.
Ende sy solen brenghen dme kindere in een
armē·ende sy solen din dochtere dragen op ee
scholdeten·ende die koninghe solen wesen dy-
ne vpuoders ende die koningynne solen wesen
dme vaderschē. Sy solen dy anbeden myt ned
derhanghen den anghesichtē in der erden·en
de solen lecken dat gheslubbe van dynen roe-
then·ende du salt wethen dat ick die here byn
vp den welcken sy nicht beschempt solen wer-
den die en verwachte. Mach man nyet nemē
den rouff van den starcke off dat genomen is
van eynen mechtighen mach dat yet behalde
blyuen. Wāt dyt segget die here. Voorwar dat
geueeknisse sal werde genome van de starcke
en dat ewech gedragē was va de mechtige sal

belden werden. **A**en de ghene die dy vterde
delen sal ick oede len ende dene kinder sal ik be-
halden. Ick sal dene ryande spysen myt ereme
vleysche ende sy solen druncken werde van ete
blode als van moste. Ende alle vleysch sal we-
ten dat ick bin die here behaldende dy en dy
ne verloeser der stachte **J**acob.

Dat. 1. Capittel is wo god die ghesuntme-
ker vit sinen eyghenen wylten linnen licha ghe-
geuen heft den ghenen die en gheyselde. ende
chapsten. en vor wo die prophete der vng-
longer vordomenys hiet inne vitwyset dat sy
in deme lesten oede verdoempt solen wesen:
wo en bois hert.

Dit segghet dye here wat is dyt boeck
der affscherdunge uwet moder dat ick
sy myt ghelaten hebbe: Eftte weeys
myn gelouer deme ick uw verkofft hebbe: We-
re seet gy sint verkofft in uwen vngerechtichei-
den en in uwen sunde lete ick uw moder. wat
ick quam. en was gheyn man met ik repp
en nyemant en was die dat horde. En is myn
hant nyet ghekort ende cleyne ghemackt dat
ich nyet verloesen en mach: Eftte en is in my
gheyne crast vmb tho verloesen: Seet i my-
ri benispinghe sal ick dat met woist make: Ic
sal dye tyueiten in dwoicheyden legghen. ende
die vyschen solen vulen sunder wathet ende sy
solent steuen in doeste. Ick sal den hemmel clei-
den myt dunckerhelden ende ick sal eynen sack
legghen to eren auerdecksel. Die here heft my
ghoegien eyn gheleide tonghe dat ick en fall
moghen vntahden die gheuallen is in de wor-
de heverhenet vro. vro verheuet hee my dat
or dat ick en hoeren als eynen meystet. Dye
her god heft my die oren vp ghedaen en ick
en weddersegghes nyet. Ick bin nyet achter-
wert en ewich ghegaen. Ick hebbe myne licha-
ghoegien den slaenden ende myne kenebacke-
den stortenden. Myn aughesicht en knyde ick
nyt van den bespeden. ende die in my spuwē
die her god is myn hulper. ende hijt vmb en
werden ick nyet confiys. Hjyt vmb settede ik
myngesicht als eyn harde steyn en ik weet
dat ick nyet beschempt wearden en sal. Hee
is na die my gtechtigheit. we weddersegghet
my. **S**tan wy tho samen. we is myn wedder
part. He ga hijt tho my. Su god die here ys
myn hulper. We is dan die my verdumens sal:
Su sy solen alle als eyn cleyt vertreden werde
ende die morte sal sy ethen. we is van uw lude
gade vntseende horede fines knechtes styme:
We wandelde in dunckerheyde. ende em geyn
lcht en is. He hape in des heren name. ende he
leue op sinen god. Su gy sijt alle vuyt vntse-

kende ende vmb ghegort mit vlammen. Wan-
delt in deme lichte van uwen vuyt ende in den
vlammen die gy vntsteken hebbet van mynre
hant is dyt vitgescheyt. Gy sulc in raste slape
Dat. 1. Capit. wo **I**saias troistet dat volk
van yrahel do: die gelostte die god den oltue-
deren ghelaet heft ende wo he sy starcke in
eren tribulacien in dyssen leuen ende laeffde en
die benedictie als volcks in der glorien. en wo
sy god bekanden in sine mogenthiet ende wo
men die boesen mynschen nyet vntseen en fall
wo woel sy mechach fint in ere quaetheit: met
dat men na de rechte hore en ordelen fall.

Hort my die gy nauolgent dat gerecht
is. en den heren soket. Merket to den
steypne dat vit gy gehouwen sijt ende
to de groess der kulen daer vit ghy gesned sijt
Merket an Abrahā uwen vader ende tho sa-
ra die uw ghebeirde. Want in alleme reep yck
en benedide ick. ende en manichuoldichde ik
Dat vmb sal die here syon troisten ende he fall
alle ere nedderualle troesten. Ende hee fall ere
wyltemisse setthen als walluste. ende ere cym
cheyt als des heren boengart. blijschap ende
vrouwe sal man in et vinden daneckberheyt en
de stymme des laues. **M**ercket tho my myn
volck ende myn gheslechte hoyrt my. Want
eyn ee sal van my vytgaen ende myn ordell sal
rasten in des volckes licht. Myn ghetechtighe
is by. myn behaider is vytghegaen. ende myn
armen solen deme volcke ordelen. My sole die
eylande verbeyden ende sy solen mynen arme
vntahden. Heuet vp in den hemmel uwe ou-
ghen. Ende seet beneden vnder die erde. Wat
die hemmele solen sinelten als touck ende dye
erde sal werden vertreit als eyn cleyt. Ende die
ghene die dat vp wanen: solen veruaten als de
se dinghe. Men myn heyl sal in ewicheit wese
ende myne gtechtigheit en sal nyet ghebreke
Horet my alle die dat recht weret: myn volck
myn. Ce sij in eten herten. En wylt nyet vntse-
en der mynschen laster. ende en wylt nyet vru-
chten ete blasphempe. Want ghelyk eyn cleyt
sal sy die worme ethen ende gheleik als wol sal
sy dye motthe ethen ende verteren. Met myn
heyl sal in der ewicheit wesen. ende myn ghe-
techtigheit van gheslechte in geslechte. **S**ta vp
sta vp do an din starckheyt: den arme des her-
en. **S**ta vp als in den olden daghen in den ge-
slechte der werde. En sloghes du den houerdi-
ghen nyet. ende en wondes du den drake nyet.
En verdraghes du dat met nyet. dat wathet
des groethen affgrundes! Die du makest dye
deepheyt des meers thoe eyneme weghe vmb
dat die verloisten daer dor genghen. ende nu
die verloist sijn van deme heren wedder keten
ende kamei in syon en lauen den. ende ewelick

blijtschap vp erme houede. **H**e solen vroude ende blijtschap halde raste en suchte sal vleyn. **I**er selue sal uw troisten we byst du dattu dy vntfruchtes van eyne starfflike mynischen. van eynes mynischen sone. de verdwoghet als hoy. en hefft vergete dins heren dins scheppers dye die hemele vit gerekht hefft. en du hefft eweliken alle den dach vntseen van de angeficht fines tomes die dy gequellet hadde en bereyt dy to verlesen war is nu die grashap des. hee sal baerde komen die gude is vp to doen: en he en soll nyet doit slaen to verderf mis noch syn broit en sal nyet gebreken. **W**ete ick byn dye here din god die die meerblome en sin geluen maken vloeyende. die here der schaten ys myn name. **I**k hebbe myn worde gesat in dinen mit en in die scheme minre hant hebbe ick dy beschermet vp dat du de hemele planten soldes en dye erde fundeten en legge te syon. du byst myn volck. **W**erde verhauen wert de verhauen. **S**ta vp iherusalem die du gedruncke hefft van der hant des heren den nap sijs torns beth to deme grunde des kelkes des slapes heffstu gedruncken. en du hefft en rit gedruncke beth tot den heffen. **N**ymant en is die iherusalē vnt holdt van alle eten kyderen die sy gewonnen hefft. ende nymant en is die et hant begrip et van alle den kinderē die sy vpgheued heeft. **T**we dinghe sunt die dy entegen komende sijn. **W**e sal sich auer dy bedriuen? **W**oistheyt en bedrucke daet is hunger ende stuert. we sal dy troesten. **D**ime kinder sunt verworpen sy slepen in den hoeftde allre wege als eyn water myns in eyne stricke vol van der berispinge dimes gades. **H**ier vmb hore dit du arm wijs. ***dat is du kercke die du veramen salt dor anticist. en drucken ende nyet van wine.** **D**it segget die here din herchapper. ende dm god die vor sin volck ge uochten hefft. **S**u ick hebbe genome van dinre hant den kelk des slape den grunt des kelkes mynre vniwerdicheit. **I**ck en soll en vortmeer nyet drenken ende ik sal den setten in der genre hant die dy verwoerdighet hebben. en dye dimes selen seden woge dy vp dat wy auergan en du hefft gesat alle als et de dinen lichaem als eyn wech den ghenen die gy auergaen

Dat. lij. Capittel. wo die ghelouige kerck gehemannichuoldigt is rmb die tkompst xpi ende sijne apostolen. Ende wo god hyc vp den vermedert is. ende namaels vthoghet in sijne glorien.

Asta vp sta vp do dy an mit dyte starkheit syon doe an die cleider dimes gloren. iherusalē du stat des heilige. wen

te he en sal vortmeer nyet tholaten dat eynich vnbenedener ende vreyner ouergae dor dy. **S**chudde dy rit deme ghestuble. **S**ta vpp ende sitte iherusalem. vnbimde die bande dins hals du gheuanghen dochter van syon. Wente dit segghet die here vergheues sijt ghy ver kost. ende ghy sult sunder filiet wedder ghegolden werden. wente dit segghet god die here. **I**n egypten gnick myn volck nodde in de me beginne vmb dat dat daerwoen eyn acker man ende assut verdruckde sy sunder eynghe sake ende nu wat is my spricht die here? Wente myn volck is enwech gheleyt tho vergheues. **S**in herschapper doen vngborechtlik segghet die here ende eweliken wart myn name alle den dach geblasphemert vmb dat soll myn volck mynen namen wethen in den daghe. wente ick selue die daer sprack. **S**eet ick bin die here. we schoen vp deme berghen sint de vothe des ghenens die botschap den vreden. **D**ie daer gued botschap ende den vreden verkundighet die daer spricht tho syon. dm god sal regneter die stymme dynre wechters. **S**y heuen vp die stymme sy solen tho samen louwant sy solen mit oughen tho ougen seen als die here syon bekijkt. die wert verblyt ende lauet tho samen ghy ghewoste stede iherusalem. **W**ant die here hefft syn volck ghetroest ende hefft iherusalem verloest. **W**ie here betreydet sien heylghen arm in alle der heyden oughen. ende alle dye ende der werelt solen seen vnses ghades beholdinghe. **G**aet enwech gaet en wech gaet rit en wylt nyet besmyt voten. **G**a rit van eten midden. wert gtereinighet die des heren vat draghet. **W**ant gy en sult nyet rit gaen in gheruchte. noch enwech tisen in pluchte. **W**ant die here sal uw vor gaen. ende god van ysrahel sal uw vergadderen. **S**u myn knecht sal verstaen. ende he sal werden verhauen ende vpghehauen. ende he sal harde hoge wesen. **A**ls auer dy verwonderen vele lude also syn anschijn sunder schoenheit vnder den manen. ende syn forme vnder den mynischen kyndere. **D**esse sal vele heyden bespronghen. ***dat is eyn maken myt synem blode. ende sijne do pen. lende auer eme solen dye koninghe eerst munt holden.** **W**ant die den nyet vertelt en ys van eme solen seen ende die des nyet en horde solent anschouwen.

Dat. lij. Capittel. wo die propheete beschreyt dye thokomende passie. ende pime christi. ende van der heylsamer salicheyt der seluer.

Isaie

Wij ghelechte onsen ghehoir ende des heren arm. wen is hy geapenbart en de he sal vyp kamen als een iongh lade voer en ende als een wortel vyt dorstigen landen en is gene ghedante noch schoenheit en de wy saghen en ende dat en was Ighene anschauwen. ende wy begherden en vermayt. en de aller vermadesten der manne enen man die wouwe ende wetende krankheit ende sin ange sicht was als verborghen ende versinaet. hijc by so en achten wy en nyet. Vorwaer hy heeft vns krankheit ghedraghen ende vnse droff nisse doch hy ende wy achten en als enen menschen man ende geslagen van gode ende ver nedert. met hy is gewont ymme vnse vnghe rechticheit. hy is vertreden ymme vnse sunden te lere vns vreden is vp em mit synē eyter fint wy genesen. Wy alle dwalde als schape. yewe lich is aff ghekeirt in finen wech. ende de here leide in em vnsel aller vngherechticheit. hy ys grofheet. want hy wolde dat. ende hy en dede niet op sinen munt. men fall en leyden als eyn schape to dem doode. ende hy fall swyge als eyn lam vorden genen de dat schirt. ende hy en sal sinen munt niet vp doen. hy is enwech genomen van den angst ende vā dem ordele. we sal hijs ghebrude vertellen. Want hy is aff gesneden van der leuender lande. Omme mynes volkes misdaft so sloich ick en. Unde hy fall de boes gheuen vor eyne graft. ende de rynke vor sin doot. dat hy geen quaet en dede. geen doch in sijn mude en was. ende de here wolle en toewuen in der krankheit. want he sine kele satt vor de sūder so wett hy seide eyn lach lach sat. dat is eyne grote vermeronge der ghehouiger ende des heren wille fall in sijn hāt wede geschickt ymme dat sijn sele gearbeydt heeft so fall he seen ende werden gesadicht. In sijn kost sal he de gerechte vyl myner knecht gheacht maken ende ere vngerechticheyde sal bedragen. Hntumme fall ick em vele lude deyken. ende der starket roue fall. hy deylen ymme dat by sijn sele leuerden in de doet ende dat hy mit den misdedigen geacht was. ende dat he vele lude sunde droich ende vor de ouerdadige barke.

Dat huij. capitael wo godes mynschwerdin geende salichmakinge sick ok reket to de heysende meer den to dan ioeden.

Dijn vndrachtighe de du niet en gheberes loue-sijnclof du. ende mynschen. dat is bewise butenwendighe vreude. de du niet en gheberes. wat vele kinder fint det vlatonet vrouwen. dat is des heidenschen

volkes is niet to destri cristen gelouen. gekeert Idan der ghene de den man heeft. dat is des iotschen volkes. Segget de here. Spreyde vyt der stad dine tenten. ende de vallen dinre taber nakel. streeck vkt en enspare se nyet. make lach dine coeden ende dine nagele resten. wat to det rechter syden ende to der luchter siden fallt du dorgaen ende dyn saet fall de heiden in artaffeticheden hebben ende dat fall wonen in de wosten steden. En wille niet vntseen. want du en fallt niet beschempt werden noch dy schamen du en fallt dy niet beschemen. want du fallt wegten des lasters dinre ionckheit en det schem den dinre wederuelicheit en fallt du voort meer niet gedencken. want bouen dy fallt dy herlycheit hebbē de di gemactt heft de here der stharen is sine name. ende verloscr de hillige israhel hy fall werden geheten god vā alle det werlt want de here heeft dy gheropen als eyn ghe laten wijs end drouēde in dem geest. ende als eyn wijs de verworpē was van eer ionckheit din god sedē. Ik hebble dy verlaten eyn oughen blyck enwemich tijdes ende in groten batmerticheiden fall ick dy vergaderen. In eyn oge blick der vniwerdicheit so hebble ik enwemich myn anghesicht van dy verborghen ende i der eweliker batmherticheit so hebble ik my dyns verbarint secht de here din verloscr. gelick als in den daghen is mi dit. dan ik swoer dat ick de wateren vp dat ertrijk niet met leiden en sullde. also hebble ik ghesworen dat ik di niet vergrampet werden en fall ende di niet berijspē en fall. want de berghe sullen werden bewegz ende dye houelen sullen beuen. Mer myn batmerticheit en fall niet van dy gaen in de de ghe looffde mines vreden en fall niet beweget werde de here din verbarmer sprack. dat arme vrouweken. dat is d' hillige kerke. lis bestoten mit vnuweder sunder enygerleie trostronge. Sijet ik fall sitten ouermids ordenonge. ende ick fall di funderen in saphiren ende ik sal to dinen tinnē legen den steiju iaspidem. ende din porten mit ghegraue stenen. ende alle dme ende in beget liken stenen. alle dme kinderen gheleert vā de heren ende een veelheit des vreden dinen kinderen ende du salt werden ghefundert in ghe rechticheide. Gaet enwech vertre van ouerdasticheit. want du en salt niet vntseen. ende van angst. want he en fall di niet geneken. Sijet die lantwijnt fall komē de mit mi niet en was ende de vormals een vntwendiger was fall mit di werden geuoget. Sijet ik hebble gheschapen den smit de de kalen blaset in dem vuere. ende de vortbrenget dat vat in sin werck en ik hebbe geshapē de doetslanre ymme to verderuen. Alle vas dat entegē di gemactt is en fall niet geschicket werde. en alle tunge de di wedder-

Dat boeck

staet salt du richte i de oerdele Dijt is dye affta
le des knecht des heren ende ere gerechticheit
vor my sprekt de here **Dat lv. capit**
tel wo god sin grote mildicheit heeft vns be-
wiset vns to sick tobrengē ende vader stat
haffticheit des wordes sines mundes.

Ghy alle de dorst hebbet komet to den
wateren ende gy de geen siluer en heb-
bet ylet geldet ende etter kompt gel-
det sunder siluer ende sunder enych verwisselen
wijn ende melck warumme wechdi uw siluer
nyet in brode ende uw arbeit niet in saetdicheit
hotende hort mi ende etet dat gude ende uw se-
le fall genochde hebben in retticheiden Neigz
uwe oren ende komet to mi hort ende uwe sele
fall leuen ende ich fall mit uw makē eyn ewich
verbont de getruwē barmherticheit duiids des
konyks sijet ick hebbe en gegeuen to enen ge-
tuge dem volcke to em leydere ende ghebedere
den heyden sijet du salt wopen die heide die du
nyet enwustest ende de dy nyet en kantden
sullen to dy lopen vñ den heren dinen god en
den hiligen israhel die dy glorificijeden sockt
den heren die wile gy en vinden mocht anropt
et de wile hy by is De vngenaadighē late sinē
wech ende die vngerechtige man sin gedachte
ende kyre wedder to den heren ende hy fall syn
re verbarmen ende to vnsen gade want hy ys
mer bereydt Ito vergeuen dan to verdoemen
Imyn gedancken en sin uw gedancken nyet
noch uw wege en sin mine wege niet sprekt de
here want gelick die hemmele werden verheu-
uen van der erden also sint myne wege verheue
van uwen wegē ende myn gedachten vā uwē
gedachten Ende gelick dat die regen ende dye
snee nedder kompt van den hemmel ende dar-
wart voorniet nyet wedder en keret met hy ter-
uult die erde ende bestort sy ende doot sy groyē
ende gyft den seyden saet ende brot den erē-
den alsoe fall myn wort wesen dat vyt mynen
monde gaen fall dat en fall to my nyet wedder
keren ydel mer dat fall verspoith hebben in de
dat to dat ick dat gesant hebbe want in blis-
schappen sult gy vyt komē ende in vreden sult
gy werden beleit die berghē ende de houele sul-
len vor uw loff singhen ende alle die holte der
lantschappen sullen mit der hant vroude singē
Vor die distel fall vrgaen die danne ende vor
die nettele fall wassen mirtus dat kruyt ende
die here fall wesen genāt eyn here in eyn ewich
teyken dat nyet affgenomen en fall werden

Dat lv. ca. heldet van der bereidonge to ent
fangen die geloue cristi ende wo dat die vrem
de ende inkamelinge dat to gewopē fall werden

DIc sprekt die here bewart dat ordele en-
de doet gerechticheit wāt myn heyl is
by dat dat komē sal en my gerechtich

dat geapenbart werde Selich is die man dye
dat doot ende des myschē son die angript was-
tē den sabbath dat hy den nyet besmitte be-
haldende sin hande dat hy geen quait en do en
de dat des tokamelinges kint dat dat anhēgt
den heren nyet en spreke die here fall mi deylen
van sinen volke mit affscheidōge ende dat die
gelubde mā nyet en segge sijet ick bin eyn do-
te holte want dit sprekt die here den gelubde
die dat bewaten mynē sabbath en die dat re-
kesen dat ick wil ende die halden myn geloest
ik fall em geuen in mynen huse ende in mynen
muren eyn stat ende enen betreten namen van
soenen ende van dochteren eyn yegelike name
fall ick en gheuen die niet vorgan en fall ende
des tokomelings kinder de an de heren sik hol-
den dat sy in en ende sinen namen leeff hebben
ende fint em in knechten yeweliker bewat de
sabbath dat hy den nyet en besmitte ende die
dat holdet myn verbunt ick fall sy bringen in
mynen hilligen berge ende ick fall sy verbliden
in dem huse mynē bedinge ere bernende offee
ende ere offehande sullen my genugen vp my-
nen altat want myn huis fall werden gehyrē
eyn huis der bedynghen allen volke Sijet dye
here god sprekt die dat vergaddert de gestroi-
de van israhel Noch fall ick to em vergaderen
alle sine vergaderde alle woisten des walds en
de alle beesten des veldes komet vñ to verbliden
alle beesten des woldes ere wechret fint al-
le blint alle enwusten sy nyet ere hunde ware-
stumme ende en konden nyet bleken scende y-
del dinghe segen sy sy slepen ende hadden de
drome ende die vnschemelike hunde enwosten
sy niet wanner se sat werten die hyste enwosten
sulues die verstantisse niet alle kijden se aff
in eten weghe eyn yegelick to sinre gichtē vā
den hochsten to de vtersten Kompt nemē wy
wijn en werde veruult vā drückeschapen dat
fall wesen hude gelik als inorgē en vele meer

Dat lvij. ca. wo die vngeloue gestraft witt
der genre die de gelouigen pymicht minen tho
werden in dem gesette der ersten kerken

Gegetchte verderft en nijmat en
en die manne der barmherticheit werde
vergaddert wāt nijmat en is die dat verstest
wāt vā de āgesicht der quaitheitē is d gerecht-
icheit af gehaelt die vrede kome en heilte in sinē
bedde die wādelde in siner schickūge mer ere ki-
dere der wīchleerse wīkē hijewatt du sat des
ouetspelers en der ouespelerse ouer wā hebt gi
gespot vp wē hebt gi uwē mōt vbreidt en uw
tūge vytgeworpē En sijt gi niet misdedige ki-
de een logēaffich sat de gi getrost werdet in
af gade en iegelik gelouert holt offrēde iwe kle-
ne kmidere an den tuiten vnder de hogē stene

In den deelen der teulaten is dyn deell. dyt ys
din lot. ende den affgaden vytstortes du vlete
de offerhande en offerste en sanctificie. **S**all ick
my vp dese dinghe niet vervuwerdygen? Up
cynen hogen berch ende verhauen heffstu ghe
sat dme slaepkamer. ende daer ginges du ob
offerhande toe offeren ende achter der doeten
achter dem style settes du din ghedencken.
want beneuemy vntdeckes du ende vnuemes
den ouespeler. du breydes din slaepkamer en
du makelt myt en verbunt. du leefshaddes ere
bedde myt apets hant ende du vertrees dy mit
komyncklicher saluen ende mannyeuoldyges
dine salue. du sendest verne dme baden en du
lyst vernedert bis toe det hellen. du arbeides
se de menichete dines weges du en sedes niet
ick fall rusten. Du vundes dat lenen dinre hat
hyrumb en bedes du niet. wat voer werstu
soetchooldich ende vruchtes? Want du ghelaet
gai hefft ende myns niet gedacht en hefft.
noch en gedachtes in din herte. wantick bin
suyghende ende als niet sende. ende du hefft
myns vergeten. **N**er ick fall dme gherechticheyt
heft bartschoppen ende din werck en fall dy
mit vederen. **A**ls du wopende werdes so verlo
se dy dan din vergaderde *schatte. lende alle
dys fall te wint enwech voeren ende dat wes
enwech doen nemen. **N**er dye daer betrouwet
myn he fall dat lant toe eme hebben ende be
sien den heylighen berch *Iherusalem. **L**en
deick fall segghen maket den wech. keret aff
van den pad nemet enwech van myns volks
wegen daer se sichy aensto ten mogen. want
dy spricht de hoghe verhauen here dye in der
excheyt woent. want sin naeme is heylych
in de hogen. ende in den heylighen wonende.
ende myt den bedroeffden ende oetmoedygen
gesle vnb dat heylighen make der oet
moedicheyt. ende leuendicheyt make der
bedroeffder heerten. want ick en fall niet ewe
sicken striden noch ik en fall to deme ende niet
woenich wesen. want dye gheyst fall van my
nan sicht vytgaen. en dye aedem fall ick ma
kon. Umb dye vngerechticheyt sine gyuecheit
soe bin ich woenich ende hebbe en gheslagen.
In verbatch my ende bin vervuwerdicht wor
den. ende heylighen enwech wylde in de wege
finsherten. Ick hebbe sine wege ghesien. ende
hebbe en wedergebracht ende ick hebbe en en
de dye en beschreyden twestinge weder gege
uen. ick hebbe geschapen vte de dye dat is een
vrucht der lipp en. vte de genen dye dat
is en de bi is. secht de here ende hebbe en ge
nisen. met dye vnylden sullen wesen als die
scremende see die niet rusten en mach ende fin
vloede ock vloeden in vertedinge ende to dreck
den vngenedygen en is gheen vte de secht dye

here myn god.

Dat lviij-Capittell. woe Isayas vermaent
dye predekers dat se straffen alle dye getrou
wen hebben in ghevins der gerechticheyt. en
de vort van den wercken der barmharticheyt.

ROp ende halt niet vp als eyn basune
heue vp dme stymme. ende baetschop
pe mynen volck ere mys daet ende **J**a
obs huse ere sunden. Want van daghe to da
ge soeken se my ende se wyllen myne wege we
ten als volck dat gherechticheyt gedaen hefft
ende dat fines gaeds ordel niet ghelaten hefft
sy bydden my ordell der gerechticheyt ende sy
wyllen gade geneken. **W**atumb hebben wy
gheuast ende du en seggest des niet ende hebs
ben vnse selen veroetmoedyget ende du en wu
stes niet. **S**eet in de daeghe uwes vastens so
wert uwe wylle ghebunden ende alle dye uw
schuldich fint manet gy. **S**eet toe stridinghe
ende to scheldinge vast ghy ende gy flaet nyde
sicken myt det vuyst. **E**n wilt niet vasten als
gy toe desen daege toe gedaen hebt dat uwe
woep gehoert werd in de hoeghe. **I**sset yet dat
vasten alsoe dat ick vtytverkaren hebbe dat de
mynsche sine syle quellet den dach doer. **I**s
niet toe neygen sin hoeft als eyn cirkell. ende
eynen asche vnder toe strouwen. here ick dyt
ene vasten ende bequemeliken dach den heren.
Is dyt yet meer dan dat vasten dat ick uw
karren hebbe. **V**ntbynde dye verbindunghe der
vnyldicheyt vntbinde dye gebundekin dye
daer verdrucken. **L**aet sy vry gaen dye dat b
krenket sin en toerite alle werde vntwe. **B**rekt
de hungherigen dijn broet ende dye behouige
ende dye vremde leyde in din huis. **A**ls du ey
nen nackten siest: klede en ende vorstma en niet
dan fall als dye morgenstunde vytspeten dy
licht ende din gesuntheyt saell soe haestlichen
vpgaan ende din gherechticheyt fall gaen vor
din angelsicht. ende des heren glorie fall dy ver
gaderen. **D**an saltu antopen ende dye here salt
horen. ende du salt wepen ende heylighen fall dy at
worden. **S**yet ick bin hier want ick bin barm
hertith dye he din god. **I**st dattu enwech doest
van dinen myddenden dye ketten. ende laetest vp
to recken dinen vngter ende to steken dat niet
en vordert als du vystortes den hungherigen
din siele ende du dye gequelde sielen veruilles:
soe fall din licht vpgaan in der dunckerhede
ende din dunckerheyde sullen wesen als dye
myddach. ende dye here din ghot fall dy alle
tijt raste gheuen. ende heylighen fall din siele veruils
len myt claelheyden ende heylighen fall dme botren
verloesen. ende du salst wesen als eyn ghe
nicht hoff. ende als eyn fonteyne van water

welke watere niet ghebreken en sullen. ende in dy sullen werden gestycht dye woestenien der werlden. Du salt verwecken de fundamente des gheslechtes. ende des geslechtes. Ende salst werden geheyten stychster der tuyne affterende dye pade iu rouwe. Isset dattu dyn non voet affkerest van deme saboth. vmb toe doen minen willen in dinen heiligen daghen ende herest den saboth bequeme. ende heiliche des heren. ende dat heilige des heren glorioes ende glorificerne see verne als du dinē weghe niet en doest. ende dat dine wille niet gevonden en werde vmb toe sprekēn *entegen god quade. Woert dan salt du genoechde hebben vp de heren. en di ick sal verheuen bouen die hochde mi erden. Ende ick soll di spisen mit Jacobs dinē vader erue. want des heren mont heeft dit gespraken.

Dat neghenenderijstigste Capitell woe die gueden doet die waerheit behalden werden. Ende die quaden doet ere vntrechtinghede vernedert sullen werden. Ende wo dat vytukaren volck auertreden heeft dye wege in dye ghebaedere des heren. Ende van det wolstanstaafficheyt der woerde des heren dye hy toe gespraken heeft. doe hy sy leerde ende vnderwisede dat sy in sinē gebaden ende ew dye hy en gegeuen hadde wandē solde ende nochtāt sine gebade ouertraden en en hoerdē des niet darumb sy int lest geplaecht worden.

Set des heten hant en is niet gekort dat hy niet en moege salich macken. Doch sin oere en is niet beswert dat hy niet verhoeren en fall. Met ure vngerechheyden hebben gedeelt tusschen uw ende uwen gaede. ende uw sünden hebben sin angescicht verborgen van uw liden dat hy niet verhoere. Want ure hande sunt besmet myt bloede. ende uw vingher van vngerechtingheden. We lippen hebben ghespraken logene. ende ure tonge vngerechtinghert. Nyemant en is dye anwoert dye gerechtinghert. Doch nyemant en is de gerechtlick ordelt. men se betrouwēn en niet ende sy spreken ydelheyde. Sy vntfengen arbeyt. ende sy gebeyrden vngerechtigkeit. Sy bracken det slangen eyere. ende sy weuede spinwebbe. dye daer etret van eten eyeren hy fall steruen. ende dat vpgheuode fall werden in eyn basiliske. Ere weuerel en fall niet wesen in den kleyde noch sy en sullen niet werden oudeckt myt eten werken. Ere werke sunt vnnutte werke ende dat werk der vngerechtigkeit is in eten handen ende ere vore lopen toe dem quaden. ende se haesten sich vmb vyttoestoren dat vnnoesell bloet. Dre gedachte sunt vn-

nutre ghedachten woesticheyt ende bedroeff heyt ys in eten weghe. ende sy en bekenden de wech des vreden niet. ende nye gheen ordell en is in sinen schreden. Ere pade sunt en gekro met ygelick dye daer in tredt. hy en weet geynen vreden vmb dyt is dat ordell gheueret van uw. ende de ghrechtinghert en fall uw niet aen uangen. Wy hebben dat licht verbeyt. ende hiet dunckerhede duysternisse wy hebben des schyns verbeyt. ende wy wanteren in der duysternige. wy hebben ghetast als blinden na de wenden. ende als luyde sonder oeghen hebben wy gewandelt. Wy steten vns in myddaeche recht als in dunckerheyde. ende in dunckerheydt recht als doden. Wy sullen bresche als treten. ende wy sullen suchten als diuinen den kende. Wy hebben verbeyt ordell. ende dat in ys niet wy hebben ghebeyt des heyls ende is geueret van vns. Want vns vngerechtinghede sunt gemannycduoldiget vor dy. ende vns sūden hebben vns geantwoort. Want vns myldaden sunt myt vns. ende wy bekennen vns vngerechtinghert. toe sundyghen ende toe legē tegen den heren. Ende wy sin affghekert dat wy niet gaen en solden achter vns gades rugge. vmb toe sprekēn laster ende ouertredinge. Wy vntfangen ende hebben gespraken vyt de me heren woerde det logene. Ende dat wort is achterwart gekeert ende dye gerechtinghert is verne gaen staen. Want dye waerheit is ned geualen in den straeten. ende dye gerechtinghert en mochte niet in koemē. Ende dye waerheit is gheworden in vergetenheit. ende die deme quade vntquam. der was den rōe ghesaepent ende dye here sach dat. ende dye dīt scheen quaet in sinen oeghen. Want dat en is gheen ordell. Ende god sach dat gheen man was *die dat beteren mochte. Ende hy was bedroeft dat nyemant en was dye entegenlope. Ende fall sich beholden sinen arm ende sine gerechtinghert fall en sterke. Hey heeft gerichticheyt aenghedaen als eyn pantser ende dat helm des heyls is vp sin hoeft. Hey is gecle det myt den klede der wraken. Ende hy is oudeckt als myt eynen mantell des wens als tot der wraken als toe det weder geldinge der vniwerdicheyt sinen vyanden ende toe betalinghe sinen vyanden. Deme eylande fall hy wedergeuen. ende de van weysten sullen des heren name vntseen. ende van det sonnen vpganghe sin glooc. Als hi komen fall als krafftiche reuise die des heren geist dwinget. ende als die verlosser wederkompt toe sion. ende toe gheuen die weder gekoemen sunt van der troheit in Jacob secht de here. Dat is min verbunt mit en sprekt die here. Min geist die in di is. en mine worde die ik in dinē móet gesat hebbe in

Psacie

sullen nyet en wech gaen vā dynē monde noch van dynē monde dyns saetz s sprekt de herre nu met bijsim ewicheide.

Dat .lx .capittel . wo psaïas beschrijft dye grotheit der myn scherdinge ende selich ma- kinge christi uit der manickuoldinghe der ge- louinghe . ende stichtinghe der kerken ende te- pele gades .

Hier vp iherusalem ende werde verluch- ter want din licht is gekomen . en des heren glorie is vp dy vpghegaen . wā- tesye dye duisterisse sollen de erde ouerdeckē . ende dye dunkerheide dat volck . met ouer dy fall dye here vpgaan . ende syn glorie sal in dij werden ghesceen . Ende dye heyden sollen wan- delen in dynen lichtre . ende dye koninghe in de daechheit dynes vpgancks . heue vp all vmbbe dyn oughen ende syet . alle desse dye vergadert sijn se sint dy ghekomen . Dyn sone sollen van wescomen . ende dyn dochtere sollen vptan van der syden . dan salt du dat seen ende ouer- uloyen . ende dyn hert soll verwonderen ende ghebredet werden als tho dy bekeirt wirt de meniche des meets als der heydene starckheit dy kamet . dat oueruloyen der kamelen sal dy overdecken . Dye dromedarien van madian . ende van effa . Alle dye van sabba sollen komē golt ende wyroch brengende ende den heren loff batschappen . Alle dat quick van cedar sal tho dy vergadert werden . dye wedere van na- baioth sollen dy dyenen . se sollen werden ghe offert vp mynen versoenliken altaer . ende dat hays mynre vermoghenheyt sal ick eten . Wijsen desse dye als wolken vlyeghen ende als du uen tho eten vynsteren ! Wāte dye eylande ver- wachsen mynce . ende dye se schepen vau deme begynne vimb dat ick dyn kindere tho brengē fall van vretten Ere siluet ende ere golt is myt e- me dye naem des heren dynes gades ende den hillighen van yrahel . wante he hefft dy ghe- ett . ende der vremdet kinder sollen synre muren bweren . ende ere koninghen sollen dy dyenen . wante in mynre vnwerdicheydt soe sloch ik di ende in mynre versoeninghe so hebbe ick dynre verbarmet . ende dyne porten sollen ewichlic- ken apen stan . se en sollen nacht noch dach ge- sloten werden vimb dat man tho dy brenghen fall der heyde starckheyt . ende dat man ere ko- ninghe sal tho brenghen . wante dat volck en de dat rijk dat dy nyet dyenet fall vveruaten . ende dye heyden sollen verwoest werden myt tynlamheyt ende dye glorie des berghes liba- m . ende dye dainne ende dye bus bone ende dye peckboume sollen alle thosamen komen to ver- een de stad mynre heylunge ende de stad my-

re vote soll ick glorificeren ende der ghente kin- der de dy verunwerdighen sollen buckende to dy komen . ende se sollen anbeden dye votstap- pen dynre vote alle de dy achterclappeden . en- de se sollen dy heten eyn stad des heren van sy on den hillighen yrahel Vmb dat du verlaten wetes ende ghehatet ende nyman en was dye dor dy gynck . soe soll ick dy setten in houerdi- cheit der werlt tho vrouden in gheslechten to gheslechten . Ende du salt lughen dye mellick der heiden ende du salt ghesoghet werde myt der koningen mammen ende du salt wetē dat ick de here byn de dij behelt ende dijn verloeser starch Jacob . vor capper soll ick dy brenghen golt . ende vor yset siluet ende vor holt eten . en de vor steyne yset . Ende ick soll den vrede sette tho dynre visiteringhen ende dine vorwesers in gherechtikeit . man soll voet niet nyet horen in dineme lande vngherechticheit . ende woestic- heit ende bedruck in dinen endē . ende dat heil soll dine mure besitten ende dat loff dine porte Du en salt voortmer niet hebbē die sōne vimb to lichten die den dach doer . noch der manē schy en soll di niet luchten . men de here sal di wesen in ein ewich licht . ende din god in dine glorie Dine sonne en soll voortmer niet vndergaen . en de din mane en soll niet ghemintet werden . wā- te de here soll di sin em ewich licht . ende de das ghe dines weineus sollen werden voveruult ende din volck sollen alle gherecht sijn ende in ewic- heit dat lant beeruen . dat soll sijn een saet min- te plantinghe een werck minre hande tho glori- ficeren De kleinsten sollen wesen in disentich- ende dat kleme kint in dat alte starkest volk Ick die here in sinet tijt sal dijt hastlick doen .

Dat .lx .capittel . wo de hillighen kerke gado danket vor dat he troestet de bedrucken . en- de vor de manickuoldinghe der glouigen dat doer sine ere ende gloue vorbreit wurt .

DEs heren gheist is vp mi vimb dat mi de here gesaluet hefft vimb to botschap- pen den sachtmodigen hefft he mi ge- sant dat ick ghevesen solde de bedruckde van hetten . ende dat ick den gheuanghen predicē solde verlossenisse ende den beslatenen apeminghe ende dat ick verkundigen solde ein versoenlik iaer deme heten . ende den dach der wraken vn- sen gade . dat ick trosten solde alle bedruessden dat ick setten solde starckheit den van sijn en de dat ik en geuen solde de crone vor de assche ende olie des blitschaps vor dat schtien . Den mantel des laues vor de geist der droffheit . en de de starke der gherechticheit sollen in er wet- den geheten des heren plantinge vimb tho glo- rificieren ende se sollen stichten de verlate fint .

Dat boeck

van der werlt ende se sollen dye alde wallen op
richte en se sollen weder maken de woeste ste-
de en dye gestheyden synt in geslechte to ghe-
slechte en de vremden sollen staen en se sollen
uwe ree roden en der vremder kinder sollē we-
sen uwe ackerlude en uwe wingardes lude met
ghy sult des heren prestere heten ende men sal
to uw seggen vnses gades dynere gy sult dye
starekheit der heydene eten ende in eret glorie
sollet ghy uw verheue vmb uwe dubbelde ret-
scheminge ende scheminge sollen se eten deyl
lauen Vmb dat sollen se op erre erden dubbel-
de dinghe besitten ewelike vreude sal en wesen
wante ich dye here byn leeffhebende dat oordel
ende hate den rous daer van man offerhande
doct ende ich fall ere wercke gheuen in dy war-
heit ende dye ewelyke belooffde fall ik myt mi
makē ende men fall werten in den heydene et-
saet ende et groyen in den middel des volckes
alle de se seen werden sollen bekennē wante de-
se synt dat saet den dye here gebenedict heeft
verblyden in den herē en myn sele fall retou-
wen in de herē myme heyle wante he heeft my
gecleydet myt den cleydere der felicheit mit de
cleyde der rechtuerdicheit heeft he my vimbbe
uangen als eynen brudegam die gesiret is mit
eyner croneu als eyn bruyt dye gesyret is myt
eten vorSpanne wante glyck dat de erde vort-
brenget et groynheit en als eyn hoff syn saet
groyet also fall dye here god doen rechtuerdicheit
ende loff vor allen luden

Dat lxij capitrel van der machte gades toe
retuille lyne geloffde ock wirt geroit eyn ret-
manonge tho der glouiger kerken en wo die
christen mynischen in dye eue en ghebaide wa-
deren fall ende van der thokomfit gades in de
vleysch.

Dab syon wille en sal ich nyet swyghen
ende vmb iherusalem willen en sal ich
nyet lasten bys dat sine rechtuerdicheit
vit geyst als eyn schyn ende bys dat syn gesuit-
maker entfenget wert als eyn lampe ende die
heyden sollen seen dynen rechtuerdighen ende
alle kominghe dynen edelen en men sal di herē
eynē nyen name den des heren munt genompt
hefft ende solt wesen eyn crone der glorien in
des heren hant en eyne komincklike crone des
rycks in der hāt dynes gades Du en sal vort-
mer nyet werden geheten ghelaten ende dyn
laut en sal vortmer nyet gheheten werden vor-
stuert Mer du salt geheten werden myne wille
in er ende dyn lant sal wēdō bewoent Want
den heren hefft behaget in dy ende dyn lant sal
werden bewoent Wante dye ionge sal wōenen
myt der iunciferen ende in dy solien woēnē dy-
ne kindere ende dy brudegam sal sik verblyde
auer dy bruyt Up dyn mutē iherusalē hebbē icke

geseth wechter en se en sollen alle de dach ende
alle dye nacht in ewicheit nyet swigen dye
ghy des herē gedenket en swiget nyet ende en
geuet eme geyne geswig bys dat he vaste ma-
ke en bys dat he iherusalē sette to eyne laue vp
dat etrick Dye here hefft gesware in synte re-
chtere hant en in den arm syner starekheit Ik
en wyl vortmer dyn weyte nyet geuen to em
te spysen dynē viande en dye vremde kindere
sollen dynē wijn nyet drinken dat du ymne ge-
atbeydet heft wante dye die dat vergaderē sol-
len se sollen d at eten en den herē lauen en de de
wijn to samen dregen sollen en drinke in mynē
hilligen vryet houen Gaet dor dye portē ende
bereydet deme volke den wech maket eyne den
wech en leset vith dye steyne en heuet vp eyne
teken to deme volke seet dye here heft don ho-
ren in de ende der werlt Heget der dochter van
syon: syet dyn beholder kompt syet syn loenis
myt eme en synre wercke by eme en se sollen se
herē hillich volck verloest van deme here mee
du salt werden gheheten eyne ghesochte stad
ende nyet ghelaten.

Dat lxiiij capitrel wo dye propheete sprake
van der vpuatt vnses heron ende van synte to-
kumpst tho deme latsten oordel ende wo die io-
den bekairt worden tho christum

De is desse de kumpt van edom: myt
geuerwden cleydere van bosra: Des is
schoen in synre stolunghe en wandert
in manichuolt synre crastre: ick byn de ik spre-
ke rechtuerdicheit ende ik byn dye vrouechter
vmb to beholde Warumb is dyn cleyt wet en
de dyne cleydere als der geute die treden in de
wijnparse: Dye wijnparse hebbe ik alleyn ge-
treden en van de heydē en is geyn man myt mi
ick hebbe se vertredē in myne tornē en ik hebe
se vertredē in myner grēmicheit en et bloet is
gespreyt vp myne cleydere en ik besmitredē all
myne gewant wante dye dach der wreke is in
myne herten dat iact mynes lones kompt
ik sochte all vmb en egypte helper en was dye
my hulpe en myn arm behelt my en myn twe-
dicheit dye hefft my gehulpe en ik vertrat der
volk in myne tornē en ik retulde se myt minre
vnwerdicheit en ick hebbe ere crast daer ned-
der getogen in dye erden des heren barnhertic-
heit sal ik gedenke des herē loff vp alle den die
vns dye here weder gegeuen heft en vp de ma-
ichuoldich eit der goden des huses ysrahel de
he eme gegeuen hadde vmb synre godteren-
heit en na der manichuoldicheit synre barn-
herticheit ende sprak nochtant is dat my volk
ende kindere nyet versackende ende he is en ghe-
worden eyn beholder ende dye in alle eten tri-
bulacion so en wurt he nyet ghemoyer ende de
engel syns anghesichtes helsē in synre lessden

Ende in sijn gue dertierenheit verloest hy sy
ende doch sy ende hoeft sy vp alle de dage der
werle niet se reyscheden en to det grimmicheit
ende moede den geyst sines hyligen. ende hy
waer en gekeert toe eynen vryande ende hy be-
strept hy ende hy dachte det daghe der werlt.
hy ghedachte in oyses ende sins volcks waer
is hy drie sy vreclide van deme meer myt dem
harden sinet hyst den waer is dye dye in finen
mydell sat den geyst sines heiligen. ****dat moy***
ses was in deme mydell des volks van isrl.
Die to det rechtterhant moisen vitleiden in den
armen singe macht die watere vor en toesnecht
ende dat he sich makede einen ewigen namen
die se vreclide doer die diepe affgrunde als ey-
per in der wilemisse dat sich niet en stoet als
en krest die neder geet in deme velde. Des he-
ten geist was sin leidesman aldus brachdestu-
dm volck vp datu di makedest einen namen
der glorien merke ryt den hemel ende het ryt
dmer heyliger wonige ende va de troue dmer
gloria. waer is dm leoffde ende dm starcheyt
dy magijch uoldicheyt dinet goederheren
heye ende dimer verbarmemisse se hebben sich
vnhalden vp my want du byst vns vader en
de Abraham en woste vns niet ende yrahel
ende kandt vns niet du here byst vns vader
ende vns verloeser van det emycheyt is dyn
name wanumb deystu vns dwalen here van di-
nen wegen ende warumb hestu vns here to
harder dat my dy niet vntse soldes. Werde be-
kert vmb dimer knecht wyllen vmb dye ghes-
lochte dinet estale als niet hebben beseten di-
ne heylige volck vns vryande. sy hebben ver-
troden dy heyligh makinge. wy sunt gewordē
als in de beginne als du vns niet herleopst
noch dm name niet angewoepen en wett ouer
us.

Dat liui Ca. van der toekomst ghaedes
wo sy begern dye gerechte en van de ordē ga-
ds.

Och to retestu den hemell en de quenst
hijs neder Van dme agesichtre soldē dy
bergeneder vlyteren ende sy soldē smel-
te al dat verbrande des vuyts. ende se soelden
bernen myt de vuyt vp dat dye name bekant
werde dmen vryanden ende vre dmen aenghe-
chte dye heyden ghestort werde. Als du wo-
der doen werdest soe en sullen wy des niet mo-
gen vredragen du quenst nedet ende van dy-
nen anghefichte vloeyden de kerke nederwett
van dene beginne en horden so des niet noch
niet de oren en begrepen se des niet. Wo ye geē
ooge en heeft dat gheseyn god sunder dy dat
du bent hest den ghene dyne dimer teyden.
Du quenst toe ghemoerte den dyē wrolick
was ende dye rechtuerdicheyt dede in dinen

wegen sullen sy dinet ghedencken siet du byst
gram ende wy hebben ghesundyghet ende in
de sunden hebbe wy alle tijt geweest ende wy
sullen werden beholden en wy alle sin gewordē
als eyn vnsiuuer. ende alsoe eyns wiues doeck
dye die mant sineringe hefft sint alle vrech-
terdicheyde. Ende wy sint alle gheuallen als
eyn blat ende vns vrechtruerdicheyde hebben
ans envech gheuoert als dye wint. **N**iemāt
en is dye dinen naemen aentopen mach: dye
vpstaen mach ende dy beholden. Du hest dy
anghesicht van vns verborghen ende du hest
vns gestoren in de hant vns vrechtruerdyc
heyt: Ende nr here: vns vader bystu: en my
sint dreck. ende du byst vns meker. ende wy
sint alle werke dinet hande. En werde niet se
in toermich here ende ghedencke vortmeer niet
vns vrechtruerdicheyde. **S**yet wy sint alle dy
volck. dm heylige stadt is woeste ghemaket.
Sion is woeste gemaect **T**herusalem is vor-
laeten. dat huis vns vrechtruerdicheyde ende vns
glorien dat dy vns veder laueden is gemaect
in verberninge des vuyrs ende alle vns he-
gerlicheyde sin verwandelt in vallen. **H**ere en
saltu di vp dese dinge niet vnhalden. saltu swi-
gen ende saltu anetliken quelen. **S**y hebben
my gesocht dye toe voeren niet en vraelden
na my sy hebben my gheuonden: dye my niet
en sochten.

Dat ley Ca. woe de ioeden eyn deyly fisch to de
cristen ghelouen kerken sullen en va der wopin
ge der heyde die daer anbede ere nissgodere.

Ick sprack **S**iet ick: siet ick to de vol-
ke der heyde dat mynen name niet aij
en weep **I**ck hebbe myne hande ryt ge-
rekt alle de dach to de volck dat niet en ghe-
lochte dat dat geyst in de weghe de niet guet
ne is na eren gedancken. Dat volck dat my
toe tormicheyt eysten is vor myne angefiche
alle tijt dye dat offere in de houē en sacrificier
de vp de daken der huse. dye dat wonē in den
grauē en in der affgade te pell slapen dye daer
ete swine vleys en vnhylige brode in etē vate
dyne daer spreken **G**a envech van my ende en
neke my niet want du byst vnsiuuer des sullen
weck wesen in mynetorne: bernende vuyt al
le de dach. **S**yet dat is geschreue vor my: ick
ensall niet swigen: met ick der werde geue en
gelde ere vrechtruerdicheyde in etē schoet ende
uwer veder vrechtruerdicheide to samē spiket
die here sacrificierden vp den berghen ende vp
den houelen mi verunwerdigheden: ende ick
sall wedernibc etē meten wetcken erst in eren
schoet: dit secht die here Gelick als man vun
de ey korntke in emē windruē. en men secht
eli verstoouwe dat niet: wat dat is benedidige
alsoe fall ick doen vmb minet knechte willen

dat ick dat niet all en verderue Ende ick sal vā Jacob vytbrengen eyn saet ende van iuda dye besitten fall myne ber ge ende myne vytuerkaren sullen sy besitten ende myne knechte sullen dar ynne woenen ende dye velde sullen en wesen schaepstelle. en achors daell in eyntre slaep kamere des rees myn volk dye my gesocht heb ben en gy dye de heire vrolate hebbet en die gi vergete hebbet myne heylighē beth dyc gy de gelucke sendet eyn tuelen ende schencket dat vp ick soll uw tellen in de swerde ende gy sull; alle in der doetslathigen vallen. vmb dat ick geroopen hebbe en gy my niet en antwoerde ik hebbt gesprakē ende gy en hordet des niet. en grde det quaet in mynen ogen ende dat ik niet en wolde verkore gy. hytumb secht dyc de he god Seet myne knechte sullen ete en gy sult hū ger hebbten Seet myne knechte sullen drinnen en gy sult dorst hebbten. seet mine knechte sullen verbliden. ende gy sult werden verschemz. seet myne knechte sullen laue van vroude eres herbe en gy sult roopen van bedroffinse ures herten En van bedruckes wegen des geystes sult gy hulen. Ende gy sult uwen namen vrt late in eynen eyt mynen vytuerkaren Ende de heire dim god fall dy verstan ende sine knechte sal heynomē myt eyne anderē name. in de welk gebenedyct is vp erde fall werden gebenediet in de heren amen. ende die daer swert in derde hy fall in gade sweren amen Wat dye eyrste bedruckt fint vergete. wat sy fint verborgē vā vnsen ogen. want seet ik scheppē nye hemelē ende nye erde. en dyt yrste en sullen niet wese in gedenken ende sy en sullen niet vp komē vp dat herbe met gy sult verbliden en vervrouwe ewichlick in den de ick schyppe Iherusalem eyne vrytowinge en sin volk eyne vroude. en ick fall my verbliden in iherusalem en vervrouwē in myne volke en men sal vortmeer niet horen in et stymen des schtiendes en des topens en fall vortmeer niet wesen eyn kint van dagē en eyn alt mynsche de niet veruult en hefft sine dage Want eyn kint van iaren fall steruen ende de sunder van hūdert iaren fall verma ladet werde En sy sullen huyse týmeren ende woenen dat ynne en sy sullen wingardē plantē ende eten ere vruchte Ende sy en sullen nit tymmerē en eyn ander dat ynne woenen sy en sullen niet plantē en eyn ander dat ete. Wat nae de dagen des holtes sullen wese de daghe mynes volkes En dye werkē erre hande sullen alt werde. myne vryuerkarē sullen niet to vergeues at beyde noch sy en sullen gheene kinder wynne in verstoeringe want dat is dat saet der gebenedyctē des herē en ere vroude myt eme en dat fall gescheen eer sy roopen fall ick sy verhoeren. ende also sy noch spreken fall ick sy hoerē die

wolff ende dat lam sullen to samen weyden. en dye lebart ende dye osse sullen kaff eten en de slangen fall dat stubbe broet wesen sy en sullen niet schaden noch dodē in alle mynen heylige bergen secht dye here

Dat lxvi. Ca. wo verachtet wordt dye valsche betrouwinge der ioeden van den tymmer des tempels. ende der offerhande dat in.

Dit secht dye here dye hemell is myn stoell en dye erde is myn wetschemei mynre vote: wat huise is dyc dat gy my stichtē sult ende welck is dyestede mynre raste? Alle dese dinge hefft gemaket my hāt en alle fint gemact secht dye here Op we sal ick sien dan allene to de armen en dye bedruket is van geyste ende myne woerde vnslect. Dyc eynen ossen offert is als dye eynen man doetsleect. dye eyn ree doetsleect is alsoe als eyn eye eynen hunde dye hernen vyt doet. dye offerhande *van den dye vyt der eden wasset. is als eyn dye verken bloet offert Die dye wi tokes gedēket is als eyn dye de affgaden bene dyet Alle dese dinghe verkoen sy in eren wegen en in etē vnymynslichey de hefft ere siele ge noechde gehat. Hytumb fall ick oey vytlesen ere bespottinge en dat sy entseen hebbten fall ik en to bringen Datumb dat ick reep ende mye mant en was dye antwoerde ik sprack en sy en hordē des niet. sy deden quaet in mynen ogen ende sy verkoen dat ik niet en wolde. Hoert des heren wort dye gy beuet voet sine woede ure brodere seden dye uw hateden en verwoeden myne name dye he wedde gloriatē en vi sullen sien in ure bluschop met sy sullen werden geschant des volkes stymme van der stad die stymme van den tempell. stymme des heren dye daer ghijft den loen sinen vyanden. Et sy gheberen solde ghebeerten sy eer et ghebringe quam gebeertē sy eynen sone Wye hode et aldus damge dinge ende wye sach des geliken En fall dye erde niet gebeertē in eynen da ge: off fall dat volck tosa men werden gebeert datumb dat sion was drachthich ende gebeertē etē kindere. Fall ick niet dye ick dy do ghetē seluer niet geberen secht dye here. Ette ik dye den anderē geue telinge vndtrechthich byn secht die here dim god. Met det verblidet mit iherusalem en vervrouwet uw myt er et: alle di sy lieff hebbet Gy alle die vp iherusalem schreyet vblidet mit er i vroude dat gy sugē i ogē en vult werde vā de borste erer trostige en dat gmelke en aulode mit walluste vā alle eer glotie Wat dit secht die he Seet ik sal nedkommen vp sy als ei reuite des vredē. en als ei aulopēde schetē teuert det heydē glorie die gi sugē sult to de borste werde gedragē ende vp dye kintē sullen sy uw smieken Gelyck alsoe eyn moeder

Hheremie.

yemant sineket also sal ick uw troisten. ende i
iherusalem solt gy werde getrost. Gy solt dat
seen ende uwe herte sal verblyden en uwe bey
ne solen groyen als kruyt en de des heren hant
sal werden bekant sinen knechte. en he sal sich
venvoerdigen sinen vande. want syet die he
re sal komen im deme vuyte. en als eyn storme
de wint sine wagen tho vergelden sinen toren
in riwerdicheit en sine berispinge in eyne vla
men des ruytes wat die herte sal in eyne vuyre
oedelen en insime swerde to allem vleisch. ende
die van dem hec verslagen werden. solen wer
den gemâchhuoldicht. die geheylget werden
ende meyndē dat sy suuer were ende gingen in
den gaarden eyn geselschop na de andere. vmb
an tho beden den aff god. die dat eten swynen
vleisch ende vymyschlikheid ende die myns
desse solen to samen werden verderft secht die
here. wante ick kome vmb ere werck ende ere
gedancken to vergaderen mit allen heyde en
de tunghen ende solen komen ende spen myne
glotien. Ende ik sal en setten in eyn teyken. en
ick sal van en die behalden fint senden tho den
heyden in dat meer in affrica. ende in lydiam
die dat behalden dat geschutte in ytalien ende
in graken ende vette tho den eylanden tho den
die van my nyet gehort en hebben. en die my
ne glorie nyet geseen en hebben. ende sy sole de
herden myne glorie botschapp en ende sy solen
alle uwe brode te tobren gen van den heyden in
eyne gau de heren vp perde ende vpp wagene
ende vp bedden ende vp mulen ende vp katen.
tho myne heylgen berge iherusalem secht die
here. Gelick als die kindere van ysrahel imbre
gen gyste en cyn suuerlick vat i des heren huis
ende ik sal even liden annemē vit en kesen prie
steren ende leuiten secht die here. Want gelick
dat dye nye hemmel ende die nye erde die yck
do staen vor my secht die here god. Alsoe fall
staen uwe stat ende uwe name ende maent sal
wesen vit det maent. Ende sabboth vit de sab
both. dat is ewich. Alle vleisch sal komē an
tho beden vor myne angeflichte secht die here
ende sy solen vit gaen. ende seen der menne ayss
die oueldaet entegen my gedaen hebben. Et
wom en fall nyet steruen. ende er vuyr en fall
nyet werden geleschet ende sy solen wesen tho
der gesadicheit des gesichtes allem vleysch

**Hijc is dat eynde der prophecien ysaie. en
de begin Hieremias die propheete**

**Dat istste Capittel wo Hieremias geheylget
was in deme buyck sijnte moder. ende wo he
propheeteerde die verstutinge der stat iherusalē
by twijfelyce geschi**

Je worde Iheremye des
propheten helchias soen
va den priestere die warē
in anathot i benyamyns
lant. **sint dese.** Dat dat
woer des herē is geschiet
to eme in den dage Jofie
Amos soen des konyn
ges vau iuda in den dartyenden dach sijs ri
kes ende dat is geschyet i den dagen ioachims
iosias soen des konýges van iuda bys tho der
vullendingen des eylsten iaets sedechye des
soens iosie des koninges van iuda bys to dem
auergange iherusalem in den ryfste maent. en
des heren wort geschach to my leggende. Et
ick dy mackten in den buyck kande ick dy en
eet du vitquemest doer die vrouwelicheit: soe
heyllichden ick dy ende ick gaff dy den heydē
tho eynem propheten. Ende ik sede. A. A. A
here god. Syet ik en kan nyet spreken. want
ik bin eyn kint. Ende die here sede tho my. En
wyd nyet seggen want ik bin eyn kint: want
to allen daet ik die to senden sal: salt du gaen
ende alle die dingē die ick beuele saltu spreken
ende en vntiet nyet vor even angeflichte. want
ick bin myt dy dat ick dy beschermē sal secht
die here. Ende die here stack vp sine hant ende
he ruyerde mynen munt: ende he sede tho my.
Syet ick hebbe myne worde gegeuen in dinē
munt. Syet ick hebde dy huden ghesat bauen
die heyden ende bauen die rike dat du vitra
dest ende destruyses ende verstroyest en schey
dest ende bowest ende plantest. Ende des herē
wort geschach tho my leggende. Wat suetstu
iheremias. Ende ick sach. Ick sy eyne waecke
de rode. Ende die here sede tho my. Du hefft
wael geseyn. want ik sal waken vp myn wort
dat ick dat doe Ende des heren wort geschach
anderwerff to my leggede. Wat suytstu ihere
mia. En ik sach. Ik sy eyne gloyendē pot en
sin angeflicht is to de noordewart. En die he
sede tho my. Va de noordē kompt alle quaet her
auer vp alle die bywoners der erde. wat ik fall
vergadderen alle die geslechte der rike des nor
den secht die here. En sy sole komē en yegelik
sal sinen stoil settē in de ingāck der poete ih
rusalē en vp alle ere mure all vmb en vmb ende
auer alle die stede iuda. En ik sal my ordel mit
em spreke auer alle ere quaetheit. wat sy heb
ben my glate en hebbē vremden gode geof
fert. en he bben angebedet die wercke eer hede
Hijc vmb goede du dme lende en staet vp ende
sprek to en al dat ik dy beuele. Entiet uw nyet
vor ere angeflichte. wat ik en sal dy nyet doen
entien et angeflicht. Syet: want ick hebbe dy
huyde gheghueuen in eyne raste stad. ende in
eynen yseren sul. ende in eyne metalen muren